Si laida susideda iš 2 dalių

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY The LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoj

THE LIBRARY OF THE
JUN 7 1927
UNIVERSITY OF ILLINOIS

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News

Entered as second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

This issue consists of 2 parts

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY The LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoj

VOL. XIV | Kaina 3c | Chicago, Ill. šeštadienis, Burželis-June 4 d., 1927 | 437 | No. 131

Planavo naują fašistų pučą Lietuvoj

Gen. Ladyga taikėsi but Lietuvos diktatorium

Kareiviai nusistatę prieš smurtininkų valdžią; karininkai stropiai daboja kareivius

[Laiškas "Naujienoms" iš Lietuvos, rašytas geg. 16, išsiųstas Prusuose]

Lietuvoje padėtis bloga, daug sunkesnė, ne kad galite manyti. Faktinai viską valdo karininkų "trikomas", su kuriuo kabinetas turi butinai skaitytis.

Vakar, tai yra gegužės 15, turėjo įvykti naujas fašistų perversmas, su generolu Ladyga diktatorium, bet susekta. Ladygai pasiulyta atsistatydinti (jis buvo visos Kauno įgulos viršininkas). Ladyga sutiko. Areštų tečiau nedaroma, nes dalis karininkų iš tautininkų perėjo jau fašistų-krikščionių demokratų liogerin. Tą skaitymąsi krikščionys demokratai, galima laukti, išnaudos.

Musų kaimas paprastai konservatyvus ta prasme, kad patsai nieko nesiima daryti, bet laukia, kad kas nors turi padayti, numesti tai, kas daugumai nepatinka, kaip kad dabar yra.

Kariuomenėje, kaip žinote, karininkai, kurie nepritaria fašistams, pašalinti. Kareiviai — aiški dauguma yra dabartinės smurtininkų valdžios priešai. Jų bijoma. Šautuvus jie gauna ir šovinius tik eidami sargybon. Grįžus, karininkas atima vėl ir užrakina. Karininkai kartu guli. Kareiviams reikia tik vadovybės, bet dabar sunku kas padaryti prie esamos žvalgybos perpildymo. Antra, politiniai musų vadai nenori broliško karo, nežiurint kad aktyvoji visuomenė pudoma ir žudoma fortuose.

Biudžeto vykdymas eina nuo šių metų pradžios slaptai, neskelbiama. Sodžius pilnas žvalgybos. Apskričių viršininkai tikri diktatoriai. Į jų rankas Musteikis [vidaus reikalų ministeris] viską pavedė ir per suvažiavimą įpakė viską tvarkyti. Per radio eina agitacija. Savivaldybių rinkimai, kurie turi įvykti šią vasarą, jei ir įvyks, tai jau, Voldemaras [ministeris pirmininkas] sako, sulyg furto cenzu, ir tai gana aukštu. Tokiu budu darbininkai ir smulkieji ukininkai liks be balso.

Del konstitucijos keitimo referendumo, apie ką smetoniniai tautininkai kalba, jei kada ir darys, tai numatoma, ne balsavimu, bet sueigoj valsčiuje, kur aišku kas bus.

Generalinio štabo viršininkas pulk. T. Daukantas atsisakė, jo vietoj dabar yra Plechavičius.

Dabartinė valdžia su užsieniais, išskiriant Italiją, gerų santykių kaip ir neturi. Santykiai su Vokietija taipjau pairo, nes Voldemaras ją tam tikru budu apgaudinėjo. Pagaliau čia Klaipėdos kraštas.

Šeštame forte Kaune ir dabar tebesėdi apie 200 kareivių.

Rygoj netrukus pradės eiti pažangus lietuvių laikraštis, kuriam teks Lietuvon keliauti panašiai, kaip kad lietuvių spausdiniai keliavo Lietuvon iš Prusijos prieš 1905 metus. Laikraštis bus dvisavaitinis.

Kaip J. V. elgiasi prekyboj su Meksika

Meksika nusiperka J. V. prekių, sumoka iš anksto, bet prekių negauna

MEKSIKOS MIESTAS, birž. 3. — Del tariamo Meksikos boikoto Jungtinių Valstijų prekėms, prezidentas Calles pasakė, kad Jungtinės Valstijos ir toliau pasilieka atvira rinka reikalingiems Meksikai daiktams pirktis, bet taja sąlyga, kad nupirkti daiktai butų kaip reikiant pristatomi į Meksiką. Dalykas esąs grynai pinigiškas. Meksika užsisakanti Jungtinėse Valstijose daiktus, sumokanti pinigus iš anksto, o pirkinių ilgą laiką negaunanti, jie kažin kodel sulaikomi. Pavyzdžiui, prieš keletą mėnesių Meksikos vyriausybė pirkus Kalifornijoj aštuonis aeroplanus, pinigus už visus sumokėjus iš anksto, bet iki šiol tik keturi aeroplanai buvę perleisti per sieną. $100,000 iki šiol pasilieka aeroplanų kompanijos rankose. Meksikos vyriausybė pirkus Anglijoj kulkosvaidžių. Kai siuntinys atėjęs į New Yorką, jis buvęs čia sulaikytas. Buvęs sulaikytas siuntinys akmeninės druskos, kurią Meksikos vyriausybė buvus pirkus savo ginklų fabrikams. Chicagoj buvo užsakytas ir padirbtas prezidento traukinys, bet mėnesių mėnesiai praslinkę, ligi pagaliau jis buvęs gautas Meksikoj. Šitaip, sako prezidentas Calles, biznis nedaromas. Meksika ir toliau pirksis, kas jai reikėsią, Jungtinėse Valstijose, bet reikalausianti užtikrinimo, kad pirkiniai butų kaip reikiant laiku pristatomi, arba pinigus mokėsianti tik tada, kai daiktai bus pristatyti.

Didelė traukinio katastrofa Francijoj

PARYŽIUS, birž. 3. — Netoli nuo Moulinso ištrukęs iš bėgių susikulė greitasis Paris-Nimes traukinys, ėjęs iš Paryžiaus. Katastrofoj devyni asmenys buvo užmušti daug kitų pasažierių sužeista.

Moulins yra 160 mylių į pietų rytus nuo Paryžiaus.

AVIACIJOS KADETAS UŽSIMUŠĖ

SAN ANTONIO, Tex., birž. 3. — Aeroplanui nukritus žemėn netoli nuo Brooks Fieldo, užsimušė aviacijos kadetas Morris Robinson iš Baltimorės.

[Pacific and Atlantic Photo]

Pirmą dieną Windosr, Ont., Kanadoje, skersai upės nuo Detroit, Mich., valdžios sandeliams pradėjus pardavinėti degtinę. Pardavinėjimas degtinės toje provincijoje prasidėjo birželio 1 d. ir dar nespėjus atidaryti, valdžios sandeliai buvo apgulti ištroškusių žmonių, norinčių pirkti degtinės. Bet taipbuvo tik pirmąją dieną; paskui tos išnyko.

Jugoslavija įteikė Albanijai ultimatumą

Grumoja nutraukti diplomatinius santykius, jei nebus paleistas Serbų valdininkas

BELGRADAS, Jugoslavija, birž. 3. — Negaudama iš Albanijos valdžios satisfakcijos už sučėmimą Tiranoj Jugoslavijos legacijos vertėjo Giurakovičo, Jugoslavijos vyriausybė pasiuntė Albanijai ultimatumą. Notoj sakoma, kad jei areštuotasis valdininkas nebusiąs umai paleistas, Jugoslavija nutrauksianti diplomatinius santykius.

Kadangi Tiranos sutartimi Italija pasidarė Albanijos gėjėja, tai šitą griežtą Jugoslavijos žingsnį Italija gali palaikyti užgaunamu sau, ir tuo budu santykiai tarp Romos ir Belgrado, kurie niekados nebuvo geriausi, gali dar labiau pablogėti.

Albanijos vyriausybė areštavo Jugoslavijos legacijos vertėją Tiranoj, kaltindama jį del šnipavimo. Jugoslavija gi įtaria, kad vertėjas buvęs areštuotas Italijos intrygomis.

Streiko pikietininkas užmuštas

JERSEY CITY, N. J., birž. 3. — Smugiu į galvą buvo užmuštas vienas unijos pikietininkas, kuris buvo pastatytas ties Snead kompanijos geležies fabriko vartais kartu su kitu pikietininku. Tame fabrike dabar eina streikas. Prie pikietininkų buvo priėję keli nežinomi vyrai ir pradėjo su jais kivirčytis. Pagaliau vienas nepažįstamųjų kirto pikietininkui į galvą. Piktadariai pabėgo.

Ledų kruša Denvery apsvaigino moteriškę

DENVER, Colo., birž. 3. — Praeitą naktį Denverį atlankė smarki ledų kruša, padariusi tukstančius dolerių žalos. Ledai krito nepaprasto didumo. Viena senyva moteriškė, Margaret Robinson, ledų užgauta parpuolė šalygatvy be sąmonės, o vienam trafiko policininkui išnarino nykštį. Miesto parke kaikurie nukritę ledai tyčia buvo pasverti: svėrė visą svarą.

Anglijos tremiami rusai apleidžia Londoną

LONDONAS, birž. 3. — Sovietų laivas Jušar jau apleido Londoną, išsigabendamas pirmą Britų valdžios tremiamų laukan bolševikų kuopą, viso trisdešimt penkis žmones, o taipjau $1,000,000 vertės arbatos ir gumo.

Britų užsienio reikalų ministeris Chamberlainas įteikė sovietų charge d'affaires Rozenholcui "juodąjį" negeidžiamų rusų sąrašą, kartu su atsakymu į sovietų pasiuntinio notą, kurioj pastarasis prašė, kad tam tikriems rusams butų leista pasilikti Anglijoj baigti sudorot biznio reikalus.

ADF organizuos automobilių darbininkus

TOLEDO, Ohio, birž. 3. — Vietos centralinė darbininkų unija gavo iš Amerikos Darbo Federacijos prezidento, Williamo Greeno, laišką, kuriame jis praneša, kad federacija pradės tuojau kampaniją organizuoti automobilių pramonės darbininkus visose Jungtinėse Valstijose.

PRIGIRDĖ DUKTERIS IR PATI PASISKANDINO

GREAT FALLS, Mont., birž. 3. — Mrs. Roy Busler, inžinieriaus žmona, prigirdė kudroj dvi savo dukteris, 1 ir 9 metų amžiaus, paskui pati pasiskandino. Vyro nebuvo namie. Jis sako, kad nežinąs jokios priežasties, del kurios žmona taip padarius.

ORAS

Chicagai ir apielinkei federalinis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Nenusistojęs oras; kartais gali but lietaus su perkunijomis; nedidelė temperaturos atmaina; pusčiunas mainąsis vėjas.

Vakar temperaturos buvo tarp 55° ir 69° F.

Šiandie saulė teka 5:16, leidžiasi 8:20. Mėnuo leidžiasi 1:08 ryto.

2,000 J. V. kareivių siunčiama į šiaurės Kinus

ŠANCHAJUS, Kinai, birž. 3. — Daugiau kaip 2,000 Jungtinių Valstijų laivyno kareivių skubotai apleido Šanchajų ir transporto laivu Henderson ir kreiseriu Richmond išplaukė į Tientsiną. Šanchajuje pasiliko mažiau kaip pusė visų buvusių čia Amerikos kareivių.

Girdėt, kad į Šanchajų tuojau atvyks Trečias Jungtinių Valstijų laivyno kareivių regimentas, kurs dabar yra Filipinuose.

Be to į šiaurės Kinų vandenis plaukia septyni Jungtinių Valstijų karo laivai, vienas aeroplanų gabenamasis laivas, vienas minininkas ir vienas aliejaus laivas. Visi tie laivai bus pastatyti Čefu uoste, netoli nuo Tientsino.

"Columbia" monoplanas pasiruošęs skristi per Atlantiką

NEW YORKAS, birž. 3. — Bellanca monoplanas "Columbia" buvo pasiruošęs kaip šlandie skristi iš New Yorko per Atlantiko vandenyną į Europą, tariamai į Berliną, be sustojimo, bet del nepalankių oro sąlygų skridimas atidėta į šeštadienį. "Columbia" monoplanu skris aviatorius Clarence D. Chamberlin ir dar kas antras, kurio vardas kol kas nepaduodamas.

3 užmušti, 20 sužeistų per audrą Vokietijoje

BERLINAS, birž. 3. — Per smarkią audrą, kuri praeitą naktį siautė Osnabrueck apielinkėj, apie septyniasdešimt mylių į pietų vakarus nuo Bremeno, trys žmonės buvo užmušti ir dvidešimt ar daugiau sužeisti. Daugiau kaip 300 namų buvo stipriai apdraskyti ir telegrafinis susisiekimas nutrauktas.

12,000 žmonių užmušta geležinkeliuose

WASHINGTONAS, birž. 3. — Geležinkelių skerskeliuose per pastarus šešerius metus Jungtinėse Valstijose buvo užmušta bendrai 12,000 žmonių, taigi, aplamai imant, po 2,000 kas metai.

Del Meksikos boikoto Amerikos prekėms

MEKSIKOS MIESTAS, birž. 3. — Jungtinių Valstijų ambasada gavo iš Washingtono vyriausybės paraginimą gauti oficialinių informacijų del prezidento Calleso dekreto, kuriuo jis užgina valdžios departamentams pirkti Jungtinėse Valstijose daiktus, kurių galima pirktis kitur.

Meksikos laikraščiai sako, kad reikiamų daiktų, kurių vyriausybė negalinti gauti namie, ji galės pirktis Europoje.

Eina gandai, kad, Meksikos pavyzdžiu, Jungtinių Valstijų prekes rengiasi boikotuoti taipjau Guatemala ir kai kurie kiti Latinų Amerikos kraštai.

Did. Britanijos misija apleidžia Maskvą

MASKVA, birž. 3. — Didžiosios Britanijos misija šią naktį apleidžia Maskvą ir keliauja į Londoną.

Santykiams nutrukus, Britų diplomatinius ir konsularinius reikalus sovietijoje doros Norvegai.

Kuboj suimta 18 imigrantų į J. Valstijas

HAVANA, Kuba, birž. 3. — Coiimar Beach'e, antrapus įlankos nuo Havanos, buvo areštuota aštuoniolika įvairių tautų imigrantų, kai jie buvo besėdą į vieną imigrantų šmugeliavimo į Jungtines Valstijas škunerį. Škuneris pabėgo.

Rado milioną liejinių sidarbo Meksikoj

NOGALES, Ariz., birž. 3. — Praneša, kad Sahuaripos-Alamos apielinkėj, Meksikoj, vienas meksikietis atradęs vienoj oloj miliono dolerių vertės seno sidabro liejinių, iškastų, kaip mena, Ispanijos konkvistadorų dar prieš keletą šimtmečių.

Meksikos prezidento Calleso žmona mirė

LOS ANGELES, Cal., birž 3. — Vakar po pietų čia mirė ligoninėj Meksikos prezidento Calleso žmona, Natalia Calles. Ji buvo atvykus į Los Angeles prieš dvejetą savaičių, jau ligonis. Jai teko daryti svarbi operacija, po kurios ji nebepasitaisė.

Rusų Latvių prekybos sutartis pasirašyta

MASKVA, birž. 3. — Prekybos sutartis tarp Latvijos ir sovietų Rusijos tapo pasirašyta.

Sutartis pagįsta labiausiai favorizuojamų valstybių principu ir viena antrai teikia specialinių privilegijų, kurių kiti kraštai neturi.

Salonikuose areštuota 135 komunistai

ATENAI, Graikija, birž. 3. — Telegrama iš Salonikų praneša, kad ten įvykę susikirtimų tarp policijos ir komunistų.

Du šimtai komunistų, tabako darbininkų, užsibarikadavę viename trobesy ir pradėję šaudytis su policija. Policijos užpuolimo betgi neatlaikė. Pastaroji įsiveržus vidun 135 asmenis areštavo. Keletas asmenų buvo sužeisti.

"Čeka" gaudanti Trockio šalininkus

LONDONAS, birž. 3. —Gautas Londone pranešimas sako, kad sovietų valdžia pradėjus gaudyti kraštutiniuosius Trockio šalininkų elementus. Šimtai jų buvę "čekos" suimti.

Įregistravo smarkų žemės drebėjimą

WASHINGTONAS, birž. 3. — Georgetown universiteto seismografas įregistravo smarkų žemės drebėjimą trukusį per pustrečios valandos. Drebėjimas turėjęs įvykti apie 5,600 mylių nuo Washingtono.

Rumanijos ministerių kabinetas pasitraukė

BUCHARESTAS, Rumanija, birž. 3 .— Premjero Averescu kabinetas atsistatydino. Manoma, kad nauju premjeru bus paskirtas gen. Presan.

AMERIKOS KARININKAS NUSIŽUDĖ

MANILA, Filipinai, birž. 3. — Del nežinomos priežasties nusižudė čia Amerikos karininkas, leit. Cuckenberg, kilęs iš Ohio.

MADISON, Wis., birž. 3. — Parašęs, kad "gyvenimas nevertas gyventi," pasikorė savo ėvo farmos medy Harry Johnson, 18 metų vaikinas.

PATARNAVIMAS
PATOGUMAS
SAUGUMAS

yra trys iš daugelio kitų priežasčių, kurios pritraukia lietuvius siųsti pinigus Lietuvon per NAUJIENAS.

1. NAUJIENOS duoda geriausią patarnavimą pinigų siuntėjams, ir NAUJIENŲ korespondentas Lietuvoj — Lietuvos Koperacijos Bankas — pinigų gavėjams. Greitumas įeina į patarnavimą.

2. Per NAUJIENAS yra patogausia siųsti delto, kad NAUJIENOSE galima atlikti reikalus dienomis, vakarais ir sekmadieniais ir, taipgi per skyrius ir paštą iš kitų miestų

3. NAUJIENOS duoda visišką garantiją už siunčiamus pinigus, kad bus išmokėti adresatui ar grąžinti atgal jei adresantas nebutų surastas.

Telegrafuokit pinigus Lietuvon per NAUJIENAS, tai kainuos jums tiktai 50 centų. Sekamos vietos suteiks jums patarnavimą:

AUŠROS KNYGYNAS, 3210 S. Halsted St.
TUBUČIO APTIEKA, 233 E. 115th Street
TUPIKAIČIO APTIEKA, 527 W. 120th St.
RAKO APTIEKA, 2346 West 69th Street.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

E. Tipelis

Bažnyčios Padėtis XVI Šimtmetyj ir Reformacija

(Tąsa)

Kiekvienas krikščionis žino pirmą Dievo įsakymą: "Neturėk kitų Dievų, tik mane vieną!", tuo tarpu katalikų dvasiškija atvėrė duris visai miniai dievų, dievukų, šventųjų, angelų, archangelų ir t.t. Matyti, Dievui danguje, kaip ir karaliui žemėje reikalinga turėti patarėjai, ministeriai ir baigiant paprastu tarnautoju. Vargšas žmogelis tiesiai į Dievą savo prašymais kreiptis negalėjo — pirma paprašyk keletą šventųjų, kad užtartų, paaukok paskutinius centus bažnyčiai, o paskui gal but Dievas susimylės, o gal ir ne! Maža to, kiekvienam žygiui padėti, reikėjo kreiptis į kitą šventąjį. Kaip pas mus kiekviena ministerija turi savo pareigų, taip ir danguje. Imkim keletą pavyzdžių: šv. Nubertas padėdavo tiktai medžiotojams, šv. Krispinas— tiktai batsiuviams, šv. Apolonija tildė dantų skausmus, šv. Genoveva gydė šiltinę ir t.t. Įdomu žinoti, kuo šita dievų šeimyna geresnė už Olimpo dievus, juk ir ten kiekvienu reikalu reikėjo kreiptis į kitą dievą. Ir Olimpo dievų burys turėjo savo viršininką Dzeusą. Tiesą kunigai sakė, kad visus šventuosius garbinti nereikia, reik tik prašyti jų užtarimą, tačiau liaudis greitai pamilo šventuosius labiau, negu patį Dievą ir Kristų, vistiek su anais dviejais jie be šventųjų susikalbėti negalėjo. Šventųjų garbinimą sekė relikvijų garbinimas, kaip antai įvairių šventųjų kaulai, nagai, dantys, plaukai, drabužiai, paveikslai. Į paveikslus meldėsi, juos bučiavo, degino jiems žvakes. Taigi mes matom, kad viduramžių krikščionys nedaug kuo tesiskyrė nuo stabmeldžio.

Eisim toliau. Puikiam popiežiaus gyvenimui buvo reikalinga daugybė pinigų. Surinkimui daugiau pinigų, dvasiškija išgalvojo atlaidus. Štai, kaip jie savo išradimą paaiškino. Šventieji gyvendami šioj ašarų pakalnėj padarė daugiau gerą, negu jiems reikalinga buvo, kad patekus į dangų, kiti žmonės padarė daug mažiau gerų darbų. Popiežius, kaip Kristaus vietininkas, turįs teisę už tam tikrą atlyginimą išdalyti mums nuodėmingiems atlikusius nuo šventųjų gerus darbus. Šitoks dalykas pasirodė parankus ir žmonėms ir popiežiui. Žmonėms nereikėjo nešti visų bažnytinių bausmių už padarytas nuodėmes, gi popiežiaus iždas buvo visada pilnas. Už pinigus popiežius galėjo paliuosuoti žmones ir nuo priesaikų. Popiežiai gyveno vis puikiau ir puikiau, pinigų reikėjo vis daugiau, taip, kad priėjo prie to, kad iš bažnyčios nieką veltui išgauti negalima buvo. Negalima buvo įkurti nei bažnyčios, nei vienuolyno, nei brolijos be popiežiaus leidimo—gi leidimas buvo tik pinigai. Bažnyčia tapo parduotuvė taip pat ir dvasiškijos vietų. Šis pirkliavimas žinomas vardu **simonija.** Už pinigus net siela galėjo iš skaistyklos papulti į dangų. Neturtingiausieji žmonės nešė savo paskutinius skatikus, kad tik išliuosavus savo artimuosius iš skaitstyklos. Gi turtai Rymo-katalikų bažnyčios augo ne kas valanda, bet kas minutė.

Nežiurint į tą žmonių išnaudojimą, tam tikrą laiką buvo popiežiai, kuriuos galima buvo nekęsti, tačiau kuriuos, kaipo tokius, vis delto reikėjo gerbti. Taip Grigalius VII arba Inocentas II nors ir troško popiežiaus valdžią iškelti kuo aukščiausiai, vis delto gyveno, kaip dvasiškam gyventi pridera. Tačiau XVI šm. pradžioje atsirado popiežių, kurių ir gerbti daugiau nebegalima buvo. Atminkit tą laiką, kada katalikų bažnyčią valdė du ir net trys popiežiai, atminkit Aleksandrą VI. Didžiausias paleistuvis, nuodai ir tutinas buvo jo ginklai. Neronas gyveno ne biauriau, negu Aleksandras VI.

Laisvas popiežiaus gyvenimas buvo pavyzdis ir žemesniųjų laipsnių dvasiškijai. Joje įsivyravo paleistuvavimas ir girtuokliavimas. Toks gyvenimas traukte traukė minias žmonių į vienuolynus. Vienuolynai dygo viens paskui kitą, kaip grybai po lietaus. Bazelyje buvo 12 vienuolynų. Mažas Vokietijos miestelis Gala turėjo išmaitinti 44 kunigus ir 60 vienuolių. Šitie, sako istorikas Nekas, buvo laikomi šventais, mums dangų parupinančiais, tečiau gyveno taip laisvai, kai retai pasauliniai gyvena, vedybos jiems buvo uždraustos, nekaltybę užlaikyti jie nenorėjo, taigi jų paleistuvavimas apėmė visą miestelį, taip kad vyrai negalėjo apsaugoti savo žmonų nuo šitų dvasinių tėvų, o nubausti juos negalima buvo, nes dvasiškį teisti galėjo vien popiežius, o tas gyveno lygiai taip pat. Prie viso to prisidėjo dar indulgencijų pardavinėjimas, kuris pasiekė aukščiausių laipsnių.

Liaudis retai kada skiria patį dalyką nuo asmens, jį aiškinantį. Gerbti dvasiškius, krikščiojos skleidėjus ji negalėjo, taigi ji nustojo gerbusi ir pačią tikybą. Krikščionija anuo laiku buvo labai liudnoj padėtyj ir bažnyčia butų sulaukusi revoliucijos, jei nebutų padaryta reforma. Žmonių norinčių padaryti reformą, arba taip vadinamų atskalunų buvo gana daug. Butent anglas **Viklifas,** kuris paskelbė popiežių antikristų, nepripažino transubstancijos, skaistyklos ir atlaidų. Jis reikalavo panaikinimo celibato ir lotynų kalbos bažnyčioje. Vienintėlis tikybos pagrindas turi buti Šv. Raštas. Kostanco susirinkimas pasmerkė jo mokslą ir liepė jo kuną sudeginti.

Antras **Jonas Gusas** buvo dalinai Viklifo pasekėjas, tik jo reikalavimai buvo mažesni. Jis paliko transubstanciją ir pripažino šventuosius. Gusas taip pat buvo sudegintas.

Trečias **Savanarola** liko ištikimas katalikybei, tik reikalavo panaikinimo popiežiaus puikaus ir laisvo gyvenimo ir bendrai panaikinimo turtų, paveikslų ir puikybės. Popiežiaus Aleksandro VI paliepimu jis buvo sudegintas.

Bažnytinė reforma buvo reikalinga ir nors viens paskui kitą reformatoriai buvo deginami, kiti nenustojo vilties. Stovėdamas ant degančio laužo Gusas pasakė: "Dabar jųs kepate žąsį*), tačiau ateis laikas ir atlėks gulbė, kurios iškepti jųs neįstengsite!" Jo pranašavimas išsipildė.. Žmonės susilaukė rimtų reformatorių: **M. Liuterį, Kalviną, Zvinglį** ir kitų.

*) "Gus"—slavų tarmėj reiškia "žasis".

(Pabaiga)

LIETUVIŲ TAUT. KATALIKŲ BAŽNYČIOJE

Kampas 35-tos ir So. Union Ave.

Nedėlioj, Birželio 5 d., kaip 9:30 val. ryte

ŠV. MIŠIOS IR PAMOKSLAS

Taipgi išpažintis (privatiška ar vieša) bus klausoma nuo 8:30. Bus ir svetimų kunigų.

Malonus: — Kiekvieno kataliko yra pareiga atlikti išpažintį kartą į metus, delto sekdami tą musų gražų paprotį atlikime išpažintį ir susivienikime su Dievu. Tautiškoj bažnyčioj tikieto (kortelės) pirkti nereikia atlikimui išpažinties. — KLEBONAS.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kedzie 8992

3514-16 Roosevelt Rd.
Arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Iškilmingas Seiminis

BANKIETAS

Su Muzikaliu Programu
Trečiadienio Vakare

Birž. - June 15

Mrs. Krasauskienė

Chicagos Liet. Auditorijoj

3133 So Halsted St.

Pradžia 8 val. vak. **Įžanga $2.00**

Kaip matot, tai, vadinasi, bus BANKIETAS, kokio Amerikos lietuviai dar nėra matę. Taip, mes sakom, kad dar **nėra matę.** Šituo bankietu bus iškilmingai atžymėta Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros politinio ir kulturinio gyvenimo keturiolikos metų sukaktuvės.

Vakarienę patieks Chicagos gabiausios ir sumaniausios sandarietės ir ji bus **tikrai puiki,** o dar puikesnis bus muzikalis programas, kuriame dalyvaus Chicagos lietuvių skaidriausios žvaigždės—poni Sabonienė, smuikininkė, p-lė Sadauskaitė, pianistė, poni Krasauskienė, soprano, ir kiti. Iškilmėms pasibaigus bus smagus šokiai ligi gaidžių. Didelė moralę skriaudą pasidaris sau tas lietuvis, kuris šiose iškilmėse nedalyvaus. Visus nuoširdžiai kviečia,

ALTS. SEIMO RENGIMO KOMITETAS.

Tikietus galima gauti pas visus Chicagos Sandariečius.

JOHN T. ZURIS
Advokatas
105 W. Monroe St.
Room 1303
Nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakare
Tel. Central 3905
Res. 4624 So. Francisco Ave.
Tel. Lafayette 9477
Nuo 7 iki 9 vakare

Tel. Boulevard 0537

DR. MARYA DOWIAT—SASS
1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 dieną, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų

ROSELAND BOTTLING CO.
STANLEY SUDENT, Savininkas
Tel. Pullman 5625

Olselis near-bear, papso, ice creamo ir saldainių. Suteikiam patarnavimą su trokais del piknikų ir truck parių. Mes turim penkis naujus trokus del patarnavimo jums dieną ir naktį.

251-253 E. 115 St., Chicago, Ill.

Šis puikus namas ir 10 akrų žemės parsiduoda tik už $6500.00—pusę cash. Randasi Lawrence, Michigan valstijoj ant U. S. 12 Route (Senas M. 17) geriausiai žinomas route Suv. Valstijose. Per du metu žinomas kaipo Wayside In. Ideališka vieta šeimynai kuri ieško sau gero namo.

J. H. OSTRANDED
Room 808
410 So. Michigan Blvd., Chicago.

Birželio
26
Bus
'Orthophonas'

Tik $25 Imoketi

Tik pagalvokit, garu ar vandeniu apšildomas namas ir tik biskį įmokėti — $25, kitus mažais mėnesiniais išmokėjimais. Šis puikus pasiulymas tiktai tiems, kurie nori pasinaudoti proga pirkti sau namų apšildymą laike šio mėnesio.

Atsišaukit arba parašykit atvirutę, mes atsiųsime pas jus namų apšildymo inžinierius, ekspertus. Jums nebutinai reikės pirkti. VEIKIT GREIT. Šaukit Victory 2454 arba Cicero 130.

Mes taipgi užlaikome pilną pasirinkimą plumbingo fikčerius, stogams popierą, žolynams laistyti paipas ir švirkštynes. Atsilankykit ir apžiurėkit musų gražius tavorų parodymo kambarius abiejuose krautuvėse.

Atdara iki 8 val. vakare ir subatoj iki 1 val. nedėlioj

Sol Ellis & Sons

2118-20-22 So. State Street — **Telephone: Victory 2454**

Cicero Store: 4606-08 W. 22nd St. — **Telephone: Cicero 130.**

Jau Daug Žmonių

PASIRENGĖ KELIAUTI

LIETUVON

SU

NAUJIENŲ EKSKURSIJA

Liepos 19 d.

Laivu

"LITUANIA"

IŠ NEW YORK TIESIAI Į KLAIPĖDĄ

Keliauk ir Tamsta

Mes aprupiname keleivius reikalingais dokumentais nežiurint kur keleivis gyvena. Kreipkitės tuojaus asmeniškai ar laiškais.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Garsinkitės NAUJIENOSE

Kas Dedasi Lietuvių Kolonijose

WATERBURY, CONN.

Geg. 18 d. kely į Bethlehem, kur turėjo savo nesenai pirktą ukį liko nužudytas Stasys Gružas, 48 m. Rasta jo automobilius, o už poros dienų rasta ir jo lavoną, balon įkištą. Jį šauta ir taip sudaužyta galvą. Spėjama, kad žmogžudystė ne plėšimo tikslais papildyta, nes pas jį rasta visus pinigus, laikrodėlį ir žiedą. Iš to policija spėja, kad čia bus veikiausia trečio asmens meilė. Jis buk nesutikęs su savo žmona ir pastaruoju laiku gyvenęs atskirai, ant ukės. Bet perskirų pačiai neduodavęs, nors ji norėjusi tekėti už kito vyro. Remianties tokiu spėjimu policija areštavo Mikolą Turlą iš Bantam Lake.

CLEVELAND, O.

Geg. 15 d. Teatarliškas Choras statė scenoj veikalą "Ponas ir Mužikai," kur suvaidino vidutiniai. Paskui dainavo solo Pečkaitė ir Skirbontas, abu gradiniai dainininkai, bet turintys gerus balsus. Pabaigoj dainavo ir visas choras.

CLEVELAND, O.

Geg. 22 d. Detroito "Aido" choras, vedamas Kvedero, statė operetę "Kornevilio Varpai." Suaaidinta gerai.

CLEVELAND, O.

Geg. 24 d. įvyko ekstra susirinkimas SLA. 14 kp., kuri liko supenduota. Į susirinkimą atvyko generalis organizatorius S. E. Vitaitis su SLA. Pildomosios Tarybos nutarimu išskirti niekurius narius, kurie buvo neteisingai įskundę kuopos valdybą ir iš tų narių (bolševikų) sudaryti naują kuopą. Bet bolševikai užsispirė neit į naują kuopą ir tokį triukšmą sukėlė, kad Vitaitis paėmė visas knygas, kuopą supendavo ir susirinkimą uždarė. Buvo taikoma išskirti 40 narių, bet jie nenori trauktis iš kuopos, nes tada bolševikai netektų kontrolės didelėje kuopoje ir nebegalėtų joje kelti triukšmo; jie tad grumoja visišku pasitraukimu iš SLA.

CARNEGIE, PA.

Geg. d. įvyko SLA. 3-čio apskričio konferensija, kurioj dalyvavo ir SLA. geenralinis organizatorius S. E. Vitaitis. Po konferencijos buvo vakarienė, kurioj dalyvavo daug svečių.

SHENANDOAH, PA.

Eksplozijoj kasyklose liko mirtinai apdegintas J. Greblikas, kuris už kelių dienų po to pasimirė ligoninėj.

PITTSBURGH, PA.

Geg. 15 d. buvo bendras Pittsburgho Sandaros kuopų susirinkimas. Nutarė surengti prakalbas Pronckui, siųsti delegatą į Sandaros seimą Chicagoje, rengti pikniką, kurio pusę pelno skiria politiniam iždui ir tt.

AMSTERDAM, N. Y.

Geg. 8 d. Amerikos Lietuvių Kliubo choras, vedamas A. Grigoraičio, surengė koncertą. Dalyvavo solistų, mišrus choras, vyrų choras ir mažųjų choras. Koncertas, kuris užsitęsė apie 3 valandas, buvo geras.

BABRAVIČIAUS-VANAGAIČIO KONCERTO MARŠRUTAS BAIGIAMAS.

Dainininkas J. Babravičius, komp. A. Vanagaitis ir pianistas M. Yozavitas jau baigia savo koncertų maršrutą. Šią ir ateinančią savaitę bus duoti paskutiniai knocertai.

Birž. 7 d. jų koncertas bus Baltimore, Md.

Birž. 10 d. — Pittsburgh, Pa. Pittsburgho koncertas bus paskutinis. Po to artistai gryšta Chicagon.

PINIGAI TELEGRAMU Į LIETUVĄ

Išmokama Amerikos Doleriais į 4-5 dienas.

Musų Kainos

$5.00	kainos	$6.15
10.00		11.25
15.00		16.35
20.00		21.45
25.00		26.55
35.00		36.70
50.00		51.90
75.00		77.50
100.00		103.00
200.00		204.50
300.00		306.00
400.00		407.50
500.00		509.00

Jokių kitokių ekstra mokeščių nebus ir pinigai bus išmokėti per telegramą

METROPOLITAN STATE BANK

2201 W. 22nd Street
Chicago, Ill.

Val.: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00. Utarninkais ir Subatomis 9:00 iki 8:30 valandą vakare

GYVENIMAS

Mėnesinis Žurnalas

Antanas Žymontas
Redaktorius-Leidėjas
900 W. 52nd Street
Chicago, Ill.
Tel. Boulevard 3669

IŠSILAVINĘ DARBININKAI IR INTELIGENTAI SKAITO "GYVENIMĄ" — SKAITYKIT IR JŲS!

Prenumerata metams	$2
Pusei metų	$1
Kopija	20c

Nėra kito šaltinio iš kurio plauktų tiek naudingų žinių, kaip Naujienos.

Tel. Lafayette 0094

E. V. KRUKAS

Registruota Akušerė

Confinement reikaluose patarnauju namuose arba ligonbutyje. Moterims ir merginoms patarimus suteiksiu veltui. Valandos nuo 2 val. po pietų iki 9 val. vak. (Kitam laike pagal sutartį).

4120 So. Richmond Street

Yards 4951

Mrs. Anielia Jarusz-Kaushilis
AKUŠERKA
3252 So. Halsted St.

Viršuje Universal State Bank

Moterys ir merginos kreipkitės su reikalais nuo 12 iki 8 vakaro. Kitu laiku pagal sutartį.

25 METŲ PATYRIMO

Pritaikime akinių del visokių akių

Jei kenčiate nuo galvos skaudėjimo.
Jei skaitant raidės susilieja į daiktą.
Jei spaudos raštas išrodo dvigubas.
Jei skaitant arba neriant skauda akys, tuomet jau jums reikia akinių.

JAN SMETANA, O. D

OPTOMETRISTAS

Ekspertas tyrimo akių ir pritaikymo akinių

1801 South Ashland Ave.

Platt Bldg., kamp. 18 St., 3 augštas
Kambariai 14, 15, 16, 17 ir 18
Pastebėkit mano iškabos
Valandos nuo 9 ryto iki 8:30 vakaro. Ned. nuo 9 ryto iki 11:30 dieną

Reumatizmas sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmų, Sausgėle, Kaulų Gėlimų, arba Mėšlungiu — raumenų, sukimu; nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir lažnai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPAUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandie daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c. per paštą 55c. ar dvi už $1.05.

Knyga: "ŠALTINIS SVEIKATOS", augalais gydyties, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS
3259 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

A. VIDIKAS-LULEVICH

AKUŠERKA
3101 So. Halsted Street
Kampas 31-mos gatvės
Tel. Yards 1119

Baigusi akušerijos kolegiją; ilgai praktikavusi Pennsylvanijos ligonbučiuose. Sąžiningai patarnauja, visokiose ligose prieš gimdymo, laike gimdymo ir po gimdymo.

Už dyką patarimas, dar ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms, kreipkitės, o rasite pagelbą.

Valandos nuo 8 ryto iki 2 po pietų, nuo 6 iki 9 val. vakare.

Pritaiko akinius, atitaiso regėjimą, akių įtempimą, ir galvos skaudėjimą

DR. G. SERNER

LIETUVIS
Valandos: nuo 1 iki 8 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 1.
3265 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 7679

Įvairus Gydytojai

Phone Pullman 0621
Ką tik grįžo iš Europos
Dr. Lewis H. Lippman
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
233 East 115th St.
Valandos nuo 1-2 ir 6-8
Nedėlioj 10 iki 1

Phone Armitage 2822
DR. W. F. KALISZ
1145 Milwaukee Ave.
Valandos: 12 iki 2 ir 6 iki 8 P. M.
Seredos vakare uždaryta
Nedėlioj pagal sutartį

Telephone Yards 0904
DR. MAURICE KAHN
4631 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną.
Res. telephone Plaza 3260

DR. HERZMAN
— IŠ RUSIJOS —
Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija: 1625 W. 18th St., netoli Morgan St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare.
Telefonai: Dienomis: Canal 3110. Naktį South Shore 2288, Boulevard 4186
3235 So. Halsted St.
Val.: 9—10 išryto ir po 8 v. v.

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 20 metai
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois
Specialistas džiovos
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryto iki 12 val. dieną
Tel. Midway 2880

Ofiso Tel. Boulevard 9693
Rezidencijos tel. Drexel 9191
Dr. A. A. Roth
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų.
Ofisas 3102 So. Halsted St., Chicago arti 31st Street
Valandos: 1—3 po piet, 7—8 vak. Nedėliomis ir šventadieniais 10—12 dien.

DR. M. J. SHERMAN
Specialistas Moterų Ligų
1724 So. Loomis, kampas 18 ir Blue Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare
Telefonas Canal 1912
Naktinis Tel. Fairfax 6353

Jei abejoji akimis, pasiteirauk
Dr. A. R. BLUMENTHAL
Optemestrist

Tel. Boulevard 6487
4649 S. Ashland Av.
ir 805 E. 47th St.
Kenwood 1752

Lietuviai Advokatai

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto Ofisas
127 N. Dearborn St., Room 1111
Telefonas Central 4411.
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 p. p.
Gyvenimo Vieta
3323 South Halsted St.
Tel. Boulevard 1310
Val.: Nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

K. JURGELIONIS
ADVOKATAS
Miesto Ofisas
190 No. State St., Room 1012
Tel. Dearborn 2734
Valandos nuo 9:30 iki 2:30 val.
Bridgeporto Ofisas
3335 So. Halsted St
Po pietų nuo 3:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėliomis nuo 10 ryto iki 12
Tel. Yards 0141
Bylos visuose teismuose. — Abstraktai. — Ingaliojimai. — Paskola pinigų 1 ir 2 morgičiams.

JOHN KUCHINSKAS
LAWYER
Lietuvis Advokatas
2221 W. 22 St.
arti Leavitt St.
Telefonas Canal 2552
Valandos 9 ryto iki 8:30 vakare.
Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6
Nedėlioj nuo 10 ryto iki 1 v. p. p.

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyje:
Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington and Clark
Ofiso Tel. Central 2978
Namų Tel.: Hyde Park 3395

JOHN B. BORDEN
(John Bagdziunas Borden)
LIETUVIS ADVOKATAS
112 West Adams St. Room 1217
Telephone Randolph 5357
Vakarais 2151 W. 22 St. nuo 7 iki 9
Telephone Roosevelt 9090
Namų Telefonas Republic 9600

J. P. WAITCHES
LIETUVIS ADVOKATAS
10756 So. Michigan Ave.
Tel. Pullman 5950
Specialistas Abstraktų
Vedėjas visų teisių

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 S. La Salle St., Room 2001
Te. Randolph 1084—Val. nuo 9-6
Vakarais
3241 S. Halsted St. Tel. Yards 0062
7—9 v. v. apart Panedėlio ir Pėtnyčios.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
by the Lithuanian Daily News Pub. Co. Inc.

Editor P. GRIGAITIS

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
$8.00 per year in Canada.
$7.00 per year outside of Chicago.
$6.00 per year in Chicago.
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter March 7th, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill, under the act of March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kainos:

Chicagoje — paštu:	
Metams	$8.00
Pusei metų	$4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per nešiotojus:	
Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Suvienytose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsieniuose: (Atpiginta)	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.50

Pinigus reikia siųsti pašto Money orderiu kartu su užsakymu.

KOMUNISTAI UŽ RELIGINĘ MOKYKLĄ.

Prusų seime gegužės 20 d. buvo balsuojamas socialdemokratų pasiulymas, kad Vokietijos valstybių atstovų konferencijoje, kuri svarstys naujo mokyklų įstatymo projektą, Prusai stotų už **pasaulinės mokyklos** palikimą.

Šitam sumanymui daugiausia priešinosi katalikų Centro partija, kuri reikalavo, kad į viešąsias mokyklas butų įvestas **religijos** dėstymas. Galutinam sumanymo balsavime kartu su Centru balsavo ir **komunistų frakcija.** Socialdemokratų sumanymas tečiaus vis tiek buvo priimtas, kadangi jį parėmė ir buržuaziniai liberalai.

Taigi Prusų seime komunistai stoja už **religinę mokyklą,** nors paprastai komunistai giriasi esą "vieninteliai" tikri kovotojai už sąžinės ir švietimo laisvę. Rusijoje komunistinė valdžia net persekioja bažnyčias.

Kuo išaiškinti tą asilišką komunistų nusistatymą Prusuose? Tuo, kad jie **fanatiškai neapkenčia socialdemokratų.** Kadangi sumanymą remti pasaulinę mokyklą buvo padavę socialdemokratai, tai komunistai balsavo prieš jį!

Ant keršto socialdemokratams komunistai Vokietijoje neretai eina išvien ir su monarchistais.

GALUTINAS SUIRIMAS.

Aukščiaus nurodytas faktas iš Prusų seimo rodo, kad komunistai Vokietijoje yra galutinai moraliai subankrotavę. Nenuostabu todel, kad tolyn jų partija smunka vis labiaus.

Nepersenai "Naujienose" buvo rašyta, kad iš 45 komunistų atstovų federaliame Vokietijos parlamente (reichstage) tėra palikę tik 33. Kiti 12 buvo arba pašalinti už "disciplinos laužymą", arba patys pasitraukė. Dabar Vokietijos spauda praneša, kad dalis tų "heretikų" jau rengiasi steigti naują komunistų partiją ir leisti naują komunistinį organą.

Šitos grupės priešakyje stovi Maslow ir Ruth Fischer, kuriuodu apie metai laiko atgal buvo tikri diktatoriai Vokietijos komunistų partijoje. Pasak "Rote Fahne" ("Raudona Vėliava" — centralinis Vokietijos komunistų organas), tų "heretikiškų" elementų esą Berline tik apie dvejatas šimtų. Bet, girdi,

> "Neveizint į tai, ši garbinga kompanija su pagalba pasivogtų parlamento mandatų — galimas daiktas, kad jų skaičius dar padidės keletų — veda smarkią agitaciją prieš partiją, prieš sovietų Rusiją ir Kominterną, socialdemokratų džiaugsmui ir imperialistų naudai."

Vadinasi, pats centralinis komunistų organas sako, kad skaičius tų, ką yra "pasivogę parlamento mandatūs" (t. y. tų, ką buvo išrinkti, kaipo komunistų partijos atstovai, o dabar nuo jos yra atsimetę), **dar padidės keletu.**

Taigi ir iš likusių 33 komunistų atstovų reichstage keletas jau rengiasi pabėgti.

Bet kur tau žmonės nebėgs iš tokios partijos, kuri senai nebeturi jokių principų ir gyvena vien tik humbugu!

TAUTINĖS MAŽUMOS VILNIUJE.

Lietuvos spaudoje yra paskelbta žinia, paimta iš Varšuvos laikraščių, kad Vilniuje prieš rinkimus tautinės mažumos sudariusios bloką. Tą bloką remsią ir lietuviai, kurie tyčia nutarę ir savo kandidatų nestatyti, kad tik daugiaus laimėtų blokas.

Del šitos žinios nekelia triukšmo nė Lietuvos tautininkai. Kad tautinės mažumos stengiasi apginti savo teises ir dedasi į daiktą, tą jie, matyt, laiko visai naturaliu dalyku.

Bet jeigu tautinės mažumos turi teisę ginti savo reikalus Vilniuje, tai kodel smetonininkai šunis karia ant tautinių mažumų Lietuvoje?

Kai prie Sleževičiaus valdžios Lietuvos žydų, vokiečių ir lenkų atstovai balsuodavo kartu su koalicija už tai, kad valdžia pripažindavo **tam tikras teises** toms tautinėms mažumoms, tai smetoniniai ir klerikalai rėkdavo, kad tai esąs "Lietuvos išpardavimas svetimtaučiams". Gruodžio 17 d. "puču" jie ryžosi Lietuvą nuo tų svetimtaučių "išgelbėti".

Bet štai atsiduria tautinės mažumos padėtyje **lietuviai** Vilniuje — ir jau tie patys klerikaliniai ir smetoniniai rėksniai nemato nieko blogo tame, kad jie dedasi išvien su kitoms tautoms ir stengiasi kiek galint labiaus sustiprint savo ir kitų "svetimtaučių" pajėgas!

Pasirodo, sena istorija: jeigu aš pavagiu savo kaimyno pačią, tai — gerai; bet jeigu kaimynas pavagia mano pačią, tai — nuodėmė.

Apžvalga

LAPĖS PIRŠLYBOS NEPASISEKĖ.

Mizara iš Brooklyno raudonųjų biznierių štabo pasakoja, kaip jam nepavyko atversti prie dvasios šventos "apšvietiečius."

Amerikos Darbininkų Apšvietos Draugija (ką leidžia "Aidą") turėjusi paskutinėse gegužės mėn. dienose Mahanoy City suvažiavimą, į kurį centristai pasiuntė "brolišką delegatą" Mizarą, kad jisai juos prikalbintų eiti vienybėn su jais, įstojant į jų A. D. P. lietuvišką sekciją. Bet kai Mizara įteikė suvažiavimui savo "brolišką" mandatą ir pasisakė norįs jam surėžti spyčių apie vienybės reikalingumą, tai suvažiavimas paprašė jį ir jo sėbrą Reikauską išsinešdinti lauk.

Išvarytas iš "apšvietiečių" suvažiavimo, Mizara rašo apie juos jau visai ne broliškai. Suvažiavimo sekretorių Pacenką jisai iškolioja "galutinai suidiotėjusiu-suniekšėjusiu" ir prikaišioja jam "klastavimą." Dalykas tame, kad sekretorius, skaitydamas centristų atsišaukimą, kurį buvo atvežęs Mizara, pridėjo prie jo keletą labai vykusių pastabų. Pats "brolišku delegatas" tatai aprašo:

> "Atsišaukime tarp kitko, yra pasakyta: 'Šiandien juk visiems yra aišku, kad A. D. (K.) P. yra Sekcija Komunistų Internacionalo. Jos žymiausi draugai, C. E. Ruthenbergas (miręs) ir Z. Fosteris' ir tt.. Po žodžio Ruthenbergas skaitytojas įdėjo savo sekantį **'...kuris yra miręs ir sėdi po dešinei dievo tėvo ir dvasios šventos...'**
>
> "Pabaigoj atsišaukimo yra pasakyta, kad, jei mes savo spėkas suvienysime, tai 'daugiau galėsime padėti Lietuvos darbininkams, kuriem pagelba reikalinga.' Skaitytojas prie atsišaukimo pridėjo **'ir 'Laisvei' galėsime suteikti pagelbą'."**

Aišku, kad tie Pacenkos pasakyti žodžiai yra ne klastavimas, bet labai gabi pašaipa. Tais dviem sakiniais — kad centristų Ruthenbergas "sėdi po dešinei dievo tėvo ir dvasios šventos" ir kad susivienijęs su centristais "ir 'Laisvei' galėsime suteikti pagalbą," suvažiavimo sekretorius geriau **sukritikavo** Maskvos davatkų sekciją, negu kad butų galėjęs ją sukritikuoti ilgiausios visų suvažiavimo dalyvių kalbos.

Mizara savo mizernu protelių nesupranta, kad tom dviem pastabom Pacenka jo visą misiją užmušė. Suvažiavimui daugiaus nebuvo apie ką nė diskusijas vesti su tuo "brolišku delegatu." Todel jisai buvo paprašytas "uždaryt duris iš kitos pusės."

MELAS.

Marijonai, remdamiesi atžagareiviško "Reichsposto" prasimanymais, rašo, kad Austrijos socialistai Vienoje persekioją katalikus. Girdi:

> "Mokyklose ten vaikams uždrausta kalbėt maldas (o Amerikos viešose mokyklose ar yra poteriai? **"N." Red.**). Viešai prie vaikų išniekinamas Šv. Sakramentas (?) ir burnojamą prieš Dievo Motiną Mariją (?), visoki religiniai ženklai iš mokyklų prašalinami (mokykla — ne bažnyčia! **"N." Red.**), kunigai baudžiami už priiminėjimą vaikų į katalikiškas draugijėles (?), katalikai mokytojai už kalbėjimą maldos su vaikais (kalbėjimą kur — mokykloje ar bažnyčioje? **"N." Red.**) arba aplankymą bažnyčios ar koplyčios, pasivaikščiojimo metu (?) yra persekiojami."

Dalis to, kas čia parašyta, yra tiktai logiška pasekmė to, kad Vienoje viešosios mokyklos yra **atskirtos nuo bažnyčios** — taip, kaip, sakysime, ir Amerikoje. Ir Jungtinių Valstijų "public schools" nekalba poterių ir neturi jokių religinių papuošalų — kryžių, šventų "abrozų" ir t. t. Jeigu Amerikoje mokytojas viešoje mokykloje mėgintų liept vaikams kalbėt Teve Musų, tai jisai kaip bematant netektų savo vietos. O betgi tik melagis galėtų sakyti, kad šioje šalyje persekiojama religija.

Kai del kitų dalykų, kuriuos mini Marijonų organas (kad kunigai baudžiami už priiminėjimą vaikų į katalikiškas draugijas arba mokytojai baudžiami už lankymą koplyčių), tai yra arba išmislas, arba faktų iškraipymas. Yra faktas, kad Austrijos sostinėje religija ir bažnyčia turi pilniausią laisvę, tik joms neleidžiama kištis į tas sritis, kurios ne joms priklauso.

ŠMEIŽIKAI TRAUKIAMI ATSAKOMYBĖN

Kauno federantų "Darbininkas" parašė, o smetoninis "Lietuvis" pakartojo, kad "turimomis žiniomis Lietuvos socialdemokratams bolševikai sumažino agitacijai skiriamus kreditus — priežastis sumažinimo, kad nepajėgė suvedžioti Lietuvos darbo žmones."

Tuo norima pasakyti, kad bolševikai šelpia savo pinigais socialdemokratus. Šitokiam idiotiškam melui, žinoma, niekas netiki. Bet "Socialdemokratas" praneša, kad federantiški ir smetoniniai begėdžiai gaus del to šmeižto pasiaiškinti teisme.

Lietuvos smurtininkai teisina deržimordišką spaudos varžymą tuo, kad laikraščiai nesilaiką etikos. O tuo tarpu aršiausi laikraštinės etikos mindžiotojai yra kaip tik patys smurtininkai ir jų rėmėjai.

Stebėtinas gėralas

Farmacijos Dr. Joje atrado augalą vadinamą "pajolt." Iš šio augalo lapų padarytas gėralas yptingai veikia į žmogaus organizmą. Išgėręs šio gėralo, žmogus miega arba visai nemiegodamas ir neapsvaigęs mato įvairių regėjimų. Šį gėralą plačiai vartoja meksikiečiai ir Amerikos J. Valstybių indėnai. Amerikos įstatymai leidžia "pajoltą" vartoti, nes jis nėra kenksmingas žmogaus organizmui kaip kokainas ar opiumas. Truputį "pajolto" išgėręs, žmogus jaučiasi visai normališkai ir tik lengvas galvos sukimas rodo tai, kad gėralas ima veikti. Užmerkus akis, matosi besikeičią įvairųs reginiai, įvairios geometriškos figuros, veidai ir nepaprastos spalvų kombinacijos. Tačiau visą laiką žmogus nenustoja sąmonės. Kiekvienas asmuo mato regėjimus atatinkančius jo išsilavinimui ir vaizduotei.

Pažymėtina tai, kad pajoltui veikiant, matomi įvairios išvaizdos ir spalvų reginiai, bet erotinių reginių nematoma.

Apie Įvairius Dalykus

Trys svarbųs įvykiai

Birželio 29 d. įvyks saulės užtėmimas. — Moksliškos ekspedicijos. — Mėnesio užtėmimas. — Pons-Winnecke kometos pasirodymas. — Birželio 26 d. atstumas tarp žemės ir kometos bus mažiausias. — Kaip buvo žiurima į kometas pareityj. — Kometos ir žmonių prietaringumas.

Šį mėnesį įvyksta trys svarbųs įvykiai, kuriais yra susidomėję viso pasaulio astronomai. Pirmon vieton, be abejonės, reikia statyti pilną saulės užtėmimą.

Saulės užtėmimas įvyks birželio 29 d. Jis bus matomas Anglijoj, Valijoj, Sibire ir Skandinavijoj. Paskutinis saulės užtemimas Anglijoj buvo gegužės 22 d. 1724 m. Vadinasi, nuo to laiko praėjo 200 metų suviršum. Sekamas užtemimas Anglijoj bus matomas tik 1999 m. Iki birželio 19 d. 1936 m. visiškai nebus saulės užtemimo.

Taip dalykams esant nieko nėra stebėtino, kad arstronomai didžiausiu susidomėjimu seks tą įvykį. Daugelis valstybių siunčia speciales ekspedicijas. Iš Amerikos vyksta McCormick-Chaloner'o ekspedicija, kuriai vadovauja prof. Mitchell. Prof. Mitchell yra žymus astronomas ir turi tame darbe gerą patyrimą. Jis jau yra vadovavęs šešioms ekspedicijoms.

Amerikiečių ekspedicija vyksta į Norvegiją. Anglai taipgi siunčia ekspediciją į Norvegiją, nežiurint į tai, kad saulės užtemimas bus matomas jų šalyj. Jie tai daro todel, kad nepasitiki savo šalies oru. Saulėtų dienų Anglijoj, kaip žinia, yra mažai. Tad jeigu birželio 29 d. pasitaikytų apsiniaukusi, tąsyk visi jų prisirengimai nueitų niekais. Tuo tarpu Norvegijoj paprastai apie tą laiką yra giedra. Štai kodel daugumą ekspedicijų ir suvažiuos ten.

Kitas žymėtinas įvykis bus birželio 15 d. Tą dieną įvyks mėnulio užtemimas. Užtemimas bus matomas visoj Amerikoj ir tęsis kelioliką minučių. Prasidės jis 12:34 val. ryto (New Yorko laiku), o baigsis 5:05 val. Pilnas mėnulio užtemimas tęsis nuo 3:13 val. ryto iki 3:35 val. Vadinasi, 22 minuti. Jei kas norės mėnulio užtemimą pamatyti, tam mažai tą naktį miegoti beteks.

Trečias įvykis bus pasirodymas kometos. Astronomai praneša, kad šį mėnesį be padidinamų stiklų pagalbos bus galima matyti Pons-Winnedke kometą. Tai bus pirmas toks atsitikimas nuo 1910 m., kada pasirodė nepaprastai išgarsinta Halley kometa.

Pons-Winnecke kometą vasario 27 d. pastebėjo Van Biesbroeck, iš Yerkes observatorijos. Jis nuėmė tos kometos fotografiją.

Birželio 26 d. atstumas tarp žemės ir kometos lyginsis 3,600,000 mylių. Astronomams nėra žinomas kitas toks atsitikimas, kuomet ta kometa butų taip arti prie žemės prisiartinusi. Ir tai nežiurint to fakto, kad ji pasirodo kas šeši metai. Praeityj jos atstumas nuo žemės budavo labai didelis, ir todel be gero teleskopo jos nebuvo galima matyti.

Nuo senų laikų pasirodymas kometos sukeldavo žmonėse didelės baimės. Net šiandien galima rasti žmonių, kurie tiki, jog kometos pasirodymas reiškia "svieto pabaigą." Daugelis "ščyrai" rėngėsi į aną pasaulį, kuomet 1910 m. buvo paskelbtas Halley kometos pasirodymas.

Prietaringiems žmonėms daugiausiai baimės įvaro kometų uodegos. Kartais tos uodegos yra labai ilgos. Pavyzdžiui, 1843 m. pasirodžiusi kometa turėjo 150 milionų ilgio ir trijų milionų mylių pločio uodegą. Tai, žinoma, nepaprastas atsitikimas. Tačiau kometų su 25, 50 ar 75 milionų mylių ilgio uodegomis pasitaiko gan tankiai.

Spėjama, kad saulės sitemoj randasi apie 800 kometų. Vienok Neptuno orbitoj jų gal yra keli milionai.

Kometa paprastai susideda iš branduolio (šviesaus taško centre), komos (plaukų) ir uodegos. Komą sudaro panaši į debesis masė. Kometa gali turėti vieną ar daugiau uodegų. Tačiau pasitaiko, jog ji ne tik uodegos, bet ir branduolio neturi. Tokiame atvėjyj kometos vardas jai duodama todel, kad ji juda taip pat, kaip ir kitos kometos.

Kadangi kometos klajoja po dangaus erdvę, kur šiaučia baisiausias šaltis, tai jos turi buti kietame arba skystame stovyj. Newton apskaičiavo, jog 1860 m. kometa buvo 2,000 kartų karštesnė, negu raudonai įkaitinta geležis. Čia, žinoma, kalba eina apie patį kometos branduolį, o ne jos uodegą.

Kiekvienas įdomauja klausimu, kas atsitiktų, jeigu kometa susidurtų su žeme?

Jeigu kometa labai arti prie žemės prisiartintų, tai gal ji ir padarytų įtakos į žemės sukimąsi. Žemės sukimasi pasidarytų lėtesnis, ir musų metai pailgėtų, sakysime, viena ar dviem dienom. Bet toks dalykas galėtų atsitikti tik tada, kai kometa butų tiek jau masivė, kaip ir musų žemė. Ko tikrenybėj nėra. 1770 m. pro žemę praslinko kometa ir pasuko Jupiterio link. Astronomai bijojo ir nuo teleskopų pasitraukti, manydami, kad danguj turės įvykti katatrofa: kometa susidurs su kuriuo nors Jupiterio mėnuliu. Nei vienas mėnulių nekrustelėjo. Vienok nežiurint į tai, Jupiterio trauka tiek paveikė kometą, jog ji permainė savo sukimosi kursą. Nuo to laiko tos kometos niekas daugiau nebematė.

Beklajojant po dangaus erdvę, su kometomis atsitinka nelaimingų dalykų. Spalių 29 d. 1832 m. turėjo pasirodyti Biela's kometa. Ji punktuališkai pasirodė. 1864 m. ji turėjo sugrįžti. Koks didelis buvo astronomų nusistebėjimas, kuomet jie vietoj vienos pamatė dvi kometas. Kuriuo budu Biela's kometa buvo perplėšta į dvi dali, — niekas negalėjo išaiškinti.

Lapkričio 27 d. 1872 m. vėl turėjo pasirodyti Biela's kometa, bet ji nebepasirodė. Užtat bėgiu šešių valandų buvo matomos krintančios žvaigždės. Romos kolegijos observatorijoj buvo sukaityta jų 13,892. Francijoj buvo suskaityta dar daugiau. Astronomai apskaičiuoja, jog tų krintančių žvaigždžių buvo apie 160,000. Iš to reiškinio astronomai, žinoma, turėjo padaryti išvadą, kad Biela's kometa suskilo į šipulius ir išvirto meteorais.

Daug butų galima parašyti apie prietarus, surištus su kometų pasirodymu. Tuoj po Cezariaus mirties danguj pasirodė kometa. Prietaringi romėnai manė, kad tai Cezariaus dvasia keliauja į dangų.

Didelė kometa pasirodė 1456 m., trims metams praslinkus po to, kai turkai užgriebė Konstantinopolį. Kometos uodega apėmė beveik pusę dangaus. Aiškinama buvo, jog kometa yra ženklas to, kad turkai rengiasi krikščoinišką pasaulį sunaikinti. Turkai, žiurėdami į kometos uodegą, matė kryžių, ir buvo taip jau išgąsdinti, kaip ir krikščionys, kurie uodegoj matė turkų ginklą jataganą. Popiežius Kalikstus III įsakė bažnyčioms kas dieną vidurdienyj skambinti varpus ir kalbėti specialę maldą, kuri tarp kitko turėjo sekamus žodžius: "Viešpatie, išgelbėk mus nuo velnio, turko ir kometos."

Šiandien apšviesti žmonės netiki, kad su kometų pasirodymu butų surištos kokios nors nelaimės. Todel prisiartinimas Pons-Wiennecke kometos kulturingose šalyse jokios baimės nebesukelia.

—K. A.

Lietuviai Daktarai

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913
DR. A. J. BERTASH
3464 So. Halsted St.
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir 6 iki 8 vakare.
Res. 3201 So. Wallace Street

DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
Valandos: 2—4 dieną; 6:30—8:30 vakare.
Ofiso Telefonas Pullman 1193
Namų Telefonas Chesterfield 0578

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
Gydytojas ir Chirurgas
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1—3 ir 7—8; Ned. 10—12 r.
Rezidenc. 6640 S. Maplewood ave.
Tel. Republic 7868
CHICAGO, ILL.

DR. MARGERIS
3421 So. Halsted Street
Tel. Boulevard 8482
Nuo 12 iki 3 po pietų. Nuo 6:30 iki 8:30 v. Sekmadieniais nuo 10-12

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENZA
Ofiso Valandos
9 iki 12, 1 iki 3 dieną
ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave.,
Netoli 46th St. Chicago, Ill.

Dr. C. A. O'Britis
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
7909 So. Halsted Street
Nuo 3 iki 5 ir nuo 6 iki 8 vakare
Res. 6000 So. Campbell Ave.
Vincennes 6987 arba Hemlock 5524

A. L. Davidonis, M. D.
ir DR. J. A. GOODHART
4910 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos { nuo 9 ikt 11 val. ryte; nuo 6 iki 8 val. vakare

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 So. Western Ave.
Tel. Lafayette 4146
Valandos { nuo 9 iki 11 v. ryto; nuo 6 iki 9 val. vak.

DR. M. T. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland. Tel. Boulvcard 7820. Res., 6641 So. Albany Ave. Tel. Prospect 1930. Ofiso valandos 2-4, 6-8. Nedėlioj 10 iki 12 d.

Dr. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3303 S. Morgan St.
Chicago, Ill.
Tel. Boulevard 2168
— Valandos —
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir
Nuo 6 iki 9 valandai vakare

Office Boulevard 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
Ant Zaleskio Aptiekos
CHICAGO, ILL.

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.
Valandos: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vakare. Tel. Brunswick 4983.
Namų telefonas Spaulding 8633
Ultraviolėtinė šviesa ir diathermia

Res. 6600 So. Artesian Ave.
Phone Prospect 6659
Ofiso Tel. Canal 0257
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

BUDRIKO NAUJA KRAUTUVĖ

Parduoda Rakandus, Pianus, Radios, Phonografus ant lengvų išmokėjimų.

JOS. F. BUDRIK

3417-21 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 4705
Chicago, Ill.

Babies Love It

Del skilvio ir vidurių nesmagumų iš priežasties dantų augimo, nieko nėra geresnio kaip šis saugus Kudikių Laxative.

MRS. WINSLOW'S SYRUP

KORNAI

Prašalina skausmus į 1 minutę

Jųs užmiršit, kad jųs turėjot korną į vieną minutę po uždėjimo Dr. Scholl's Zino-pad —štai kaip greit jie prašalina skausmus. Kuomet kornai išgydomi jie daugiau neatsinaujina. Jei nauji čeverykai erzina tą vietą, Zino-pad pagelbės į vieną naktį.

Dr. Scholl's Zino-pad yra ploni, su gyduolėmis, antiseptiški, apsaugojanti, gydanti. Saugios, tikros, greitos pasekmės garantuojamos. Nusipirkit bakselį aptiekoj arba čeverykų krautuvėj—35c.

Dr Scholl's Zino-pads

Uždėkit vieną ir skausmas pranyks

Lietuvis Kontraktorius

Suvedam šviesas ir elektros jiegą į naujus ir senus namus ir mainom naujas liampas į senas; duodame ant lengvo išmokėjimo.

Metropolitan Electric Shop
2215 W. 22nd Street
Phone Canal 2591

CHICAGOS ŽINIOS

PRASIDĖJO KONFERENCIJA KOVAI SU POTVYNIAIS

Sherman viešbuty vakar prasidėjo konferencija senatorių, miestų mayorų, bankininkų, farmerių, biznierių, advokatų, inžinierių etc. suvažiavusių Chicagon iš 27 Mississippi klonio valstijų. Suvažiavo jie čia apkalbėti budus kovai su potvyniais ypač Mississippi upės, kurie šiemet, nužiurima, pridarę į $1,000,000,000 (vieną miliardą dolerių) nuostolių.

Chicagon atvyko paskilbusi krutamųjų paveikslų aktorė, Pola Negri, su savo vyru, su kuriuo ji nesenai apsivedė. Kaip žinia, pernai vasarą mirė aktorius Rudolph Valentino. Tai buvo Polos sužiedotinis. Pola, ėjo kalbos, kuone mirusi pati del Valentino mirties. Nepraslinko ir metai laiko, jo Pola surado netik naują sužiedotinį, bet ir vyrą.

Iššoko iš 20 aukšto

Jacob D. Friedman, 37 m. amžiaus, gyvenęs 3909 W. 14 St., nusižudė iššokdamas laukan iš 20 aukšto kambario Shermano viešbuty. Friedman jėjo kalbaman viešbutin apie 5 val. vakar ryte. Jis pareikalavo, kad klerkas duotų jam kambarį juo aukščiau. Girdi, gatvės trenksmo busią mažiau, o oro daugiau. Kelioms minutėms po to, kai jam paskirta kambarys, jis iššoko per langą ir nupuolė ant viešbučio balių salės stogo, kuris randasi trečiame aukšte. Jo kunas tiesiog sukniužo.

Walgreen kompanija veda šiuo laiku kovą su savo darbininkais, kurie nori susiorganizuoti į uniją. Nežinia, ar del tos priežasties, ar del kokios kitos, bet naktį iš ketvirtadienio į penktadienį penkiolikos Walgreen aptiekų langai tapo išdaužyti. Policijos pastangos sugauti daužytojus nepavykusios.

(Pacific and Atlantic Photo)

Francuzų aviatorius kapt. Francois Coli, kuris kartu su kapt. Nungesser bandė be sustojimo aeroplanu atskristi iš Paryžiaus į New Yorką, bet veikiausia žuvo Atlantiko vandenyne.

POLICISTAS PAŠOVĖ VAIKĄ

Policistas A. Schultz sulaikė ant Garfield bulvaro ir Halsted gatvės J. Sofinę, kuris nusižengė trafiko reguliacijoms. Policistas rengėsi gabenti nusižengusį į policijos stotį. Kadangi tečiaus Sofino automobiliaus "tairas" buvo persprogęs, tai jis leido pasitaisyti jį. Du vyru važiavusiu su Sofine, pradėjo taisyti tairą. O pats Sofinas stovėjo greta policisto ir žiurėjo į taisytojus. Kai jau taisymas buvo užbaigtas, Sofinas kirto policistui pasmakrėn. Policistas perpuolė, o Sofinas ir jo draugai, įšokę automobiliun, mėgino pabėgti. Policistas šovė du kartu į nubėgantį automobilių. Paskui sugavęs kitą automobilių ėmė vytis. Privijo prie ligoninės. Mat policisto kulka pateko Sofino 5 metų amžiaus sunui, sėdėjusiam autombily. Sofinas gyvena 6617 So. Wood St.

UŽDĖS TAKSAS ANT "NEAR BEER"

Mayoras Thompsonas pasirašė įsakymą, kuriuo paskiriama 30 naujų kolektuotojų taksų. Ir tie nauji kolektoriai rupinsis, kad iš visų saliunų, parduodančių vadinamą "near beer", butų iškolektuotos taksos.

Šis Thompsono žygis pakeičia miesto valdžios nusistatymą link saliunų. Kaip žinoma, mayoras Deveris dėjo pastangas uždaryti saliunus. Sakoma, buvo uždaryta jo majoravimo laiku į 5 arba 6 tukstančius saliunų. Jie buvo uždaryti "oficialiai". Gi neoficialiai jie atsidarė ir juose varyta biznis kaip pirm uždarymo.

Dabar Thompsonas ketina leisti kiekvienam atidaryti saliuną. Kiekvienas saliunas turės mokėti po $100 taksų metuose. Manoma, kad tokių saliunų Chicagoj bus apie 5—6 tukstančiai. Tokiu budu tikimasi surinkti taksų į 500 arba 600 tukstančių dolerių.

Ką reiškia tavo vakarykštis sapnas?

Žmonės sapnavo ir sapnuos. pasakojo savo sapnus kits kitam ir pasakos ir; pagalios, ar mes tikiame į sapnus ar netikiame, bet mums visiems yra malonu, kada sapnuojasi geri sapnai ir, kad jie reiškia mums gerą. Mes visi vengiame neprisisapnuoti kunigo, o jei prisisapnuojame, jaučiamės blogai; bet mums miela sapnuoti apie gražią merginą, ar moteriai apie vyrą, ir kai mes tatai sapnuojame, mes jaučiamės gerai. Mokinkimės gyventi tokiu gyvenimu, kuriame sapnuotuose tiktai geri sapnai; o išaiškinimui kas nakt sapnuojamų sapnų įsigykite naują, didelį, gražų, SAPNININKĄ, kuriame randasi išguldymai keliolikos tukstančių sapnų ir pagražintu daugybe paveikslų. Kaina su prisiuntimu 75 centai.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Jei nori išmokti gerai rašyti — nusipirk typewriterį.

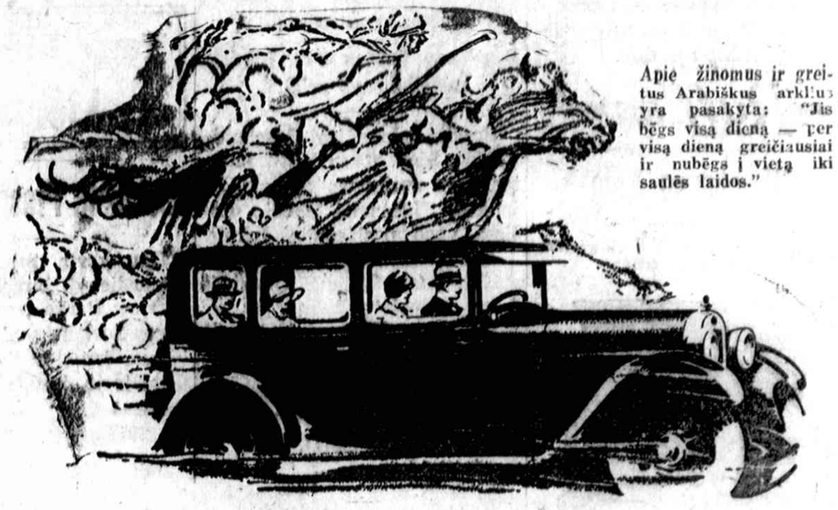

Apie žinomus ir greitus Arabiškus arklius yra pasakyta: "Jis bėgs visą dieną — per visą dieną greičiausiai ir nubėgs į vietą iki saulės laidos."

Gauta Milžiniška Greitybė *Per Visą Dieną*

Gautas smarkus ir lygus bėgimas ir stiprumas Essex Super-Six, jųs pamatysite vienatinę iš daugelio progų delei kurios Super-Six principas yra įkainuojamas.

Čia jųs turėsite po 50 mylių į valandą per visą dieną — arba dar greičiau, jei jųs norėsite — pastebėtiną greitumą jųs gausite važiuodami.

Vienok Essex Super-Six suteikia daug mažiau nesmagumų kurie yra svarbus kiekvienos dienos patarnavime. Umus ir greitas pradėjimas, lengvas valdyti, su juo taip lengva važiuoti kaip ir su puikiausiais dideliais karais ir tikras brekių kontroliavimas suteikia patogumų ir nereik rupintis.

Visą dieną per miestų susigrudimus arba važiavimas už miesto keliais, tas pasilsinantis karas palieka jumis šviežiu prie dienos užbaigimo ir jųs turėsit norą ir vėl važiuoti. Šis nepaprastas Super-Six veikimas ir gerumas yra ekonmiškas del pirkimo ir taip padarytas, kad mažai kainuoja jo užlaikymas.

Essex Super-Six turi lietuvių departmentą. Kuomet jųs atsilankysit į pardavimo kambarį, reikalaukit lietuvio pardavinėtojo.

ESSEX SUPER-SIX

2-pass. Speedabout	$700
4-pass. Speedster	785
Coach	735
Coupe	735
Sedan	795
De luxe Sedan	895

All prices f. o. b. Detroit, plus war excise tax.

ESSEX *Super-Six*

Klauskite Mr. Montvid

Hudson Motor Company of Illinois

2220 South Michigan Ave.

KADA ATEISIT Į PEOPLES FURNITURE CO. KRAUTUVĖS PASIRINKTI SAU

KIMBALL PIANĄ

Nors Jųs turite įsirengę gražius rakandus ir dailiai išpuoštus gyvenimo kambarius. bet be KIMBALL PIANO Jųs negalite užsiganėdinti, nes Jums yra uždrausta linksmiausi gyvenimo momentai, kuriuos galėtų suteikti tik KIMBALL PIANAS.

Ateikite į musų Krautuves ir pasiklausykite ir palyginkit Kimball Piano skambėjimą. Jųs pastebėsite išvydę naujas madas Grojiklių pianų, Grand, Reproducing Grand ir upright, dailiais skirtinguose baigimuose (finish). Taipgi Kimball pianų vienos kainos policy pardavimo sistema ir Peoples Furniture Co. Krautuvių teisingas pirkliavimas pagelbės Jums įsigyti Kimball pianą už teisingą kainą ir geromis išlygomis.

Kimball Pianai parsiduoda už prieinamiausias kainas ir nekaštuoja daugiaus už paprasto padarymo pianus.

Matykite Kimball pas Peoples Šiandien

TWO LARGE STORES · The Peoples Furniture Co. · FURNITURE FOR BETTER HOME

4177-83 Archer Ave. M. Kezas, vedėjas

1922-32 So. Halsted St. J. Nakroshis, vedėjas

Vienintėlės Lietuvių Krautuvės Chicagoj autorizuotos pardavinėti Kimball produktus.

Pinigai Lenkijon ir į Vilniaus Krašta

Siunčiami per Naujienas pašto perlaidomis ir kablegramomis greičiausia nueina.

Visi pinigai siunčiami per Naujienas Lenkijon yra išmokami Amerikos doleriais. Pašto perlaidomis pinigai nueina į 14 — 15 dienų; kablegramu — į 2 — 3 dienas. Telegramas kainuoja $1.00.

Norėdami pasiųsti pinigus Lenkijon, Lietuvon ar Rusijon, visados kreipkitės į Naujienas.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENŲ Pinigų Siuntimo Skyrius atdaras kasdie nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakare. Nedėldieniais nuo 10 v. ryto iki 2 val. po piet.

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

Palaikymui puikių plaukų naudok

Ruffles

Warehouse Sale

Sekanti dalykai turi buti greitai išparduoti už rendą

KIMBALL grojiklis pianas, riešuto medžio, 50 rolių už $235
WALTHAM Stora medžio grojiklis pianas, vertės buvo $860, už $295
WESSIE French grojiklis pianas, vertės $600, už $110
WURLITZER elektrikinis grojiklis pianas, vertės $5500, už .. $210
BELMAN grojiklis pianas su 50 rolių už $75
LYON & Healy Baby Grand pianas, vertės $700, už $195
REPREDUCER Baby Grand grojiklis, visai naujas, už $395
UPRIGHT rankinis pianas už $32.00

VICTOR Viktrola vertės $90, už $22
VICTOR Viktrola console, vertės $225, už $69
VICTOR Ortophonic, vertės $150, naujas, už $49
BRUNSWICK Phonografas vertės $100, už $24
BRUNSWICK Console Phonografas su 25 rekordais, už $36.00
COLUMBIA Grafonola, vertės $100, su 25 rekordais, už $19
COLUMBIA via Tonal naujas, vertės $150, už $45
FEDERAL Radio Setas, už .. $35
FRED—EISMAN 5 tubų Radio, gražus kabinetas, už $38
RADIOLA ir Phonografas, vertės $200, už $79
ATWATER—Kent Radio, 5 tubų, vertės $90, už $38
PARLOR setas, 3 šmotų Valur, už $49
MEDINĖ lova, springsai, matrasas, už $25
GASINIS pečius, didelis, už .. $25
AUTOMOBILIS, Chevrolet, už $195
AUTOMOBILIS, Touring, Villys, už $235
TROKAS, Studebeker, nauji tajerai už $175
Galima pirkti ir ant išmokėjimų
STORAGE WAREHOUSE CO.
3343 So. Halsted st.
Tel. Boulevard 4705

Virginia 0777
IT PAYS WITH
SIGNS
TO ADVERTISE
See L. Lange
4104 Archer Avenue

J. B. KUHLMANN

Maleva, alyvas, stiklai, įrankiai, janitorių reikmenys, namų reikmenys, elektros reikmenys. Taisome spynas ir dirbam raktus.
324 So. Crawford Ave.
Kedzie 9535

SPECIAL

Atsineškite savo panamo ir šiaudines skrybėles del išvalymo į tokią vietą, kurioje žino kaip reik išvalyti ir pamatysit jųs patys kaip jos puikiai išrodys. Nelaukite kol pasidarys didelis susigrudimas.
LITTLE STAR HAT CLEANERS & DYERS
3328 So. Halsted Street
Tel. Boulevard 0170

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS

Vestuvių, Grupių ir Šeimynų Musų Speciališkumas.
3315 South Halsted St.
Tel. Yards 1546
Res. Tel.
Beverly 2300

Tel. Boulevard 0214
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai
M. YUŠKA & CO.
4604 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Skelbimai Naujienose duoda naudą delto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Spec[illegible]

Roselando Golden Star kliubas nuveikė savo priešus.

Praeitą sekmadienį Roselando Golden Star "base ball" jauktas buvo susikirtęs su vokiečių jauktu. Lietuviai laimėjo. Lošime ypač pasižymėjo Juknis.

Rytoj kliubiečiai vėl turės susikirtimą. Lošimas prasidės 1 val. po pietų Palmer parke. Kliubiečių priešai, regis bus iš South Chicago.

POŽĖLA RISIS KENTUCKY VALSTIJOJ.

Birželio 6 d. K. Požėla risis Louisville, Kentucky. Risis jis vyriausioj poroj.

"DURNAMENTAS," O NE TURNAMENTAS.

Clevelande rengiama neva turnamentas. "Bet tai bus," sako Bancevičius, "ne turnamentas, ale durnamentas. Kas yra girdėję, kad pora ristikų galėtų sudaryti turnamentą. Turnamentuose paprastai dalyvauja po keliolika ristikų. Clevelande gi bus ne turnamentas, o tik monkey business.'"

Tiap sako dzukas apie rengiamą turnamentą.

SIULO MEYERS'UI $1,000, KAD RISTŲSI SU POŽĖLA.

Nesenai iš Wisconsin buvo atvykęs Antanas Thamson. Jis pareiškė, kad duosiąs Meyersui $1,000, jei Meyers risis kuriame nors Wisconsino miestų su K. Požėla ir laimės ristynes.

SKANDALAS ATLETŲ KOMISIJOJ.

Kilo didžiausias skandalas atletų komisijoj. Sakoma, kad grafterių gengė elgėsi kaip tinkama. Rengti boksą ir ristynes tegalėjo tik "išrinktieji," kurie su komisija gerus santykius palaikė. Ristikai ir bokininkai, girdi, turėję taip daryti, kaip jiems įsakydavo bosai. Iš viso suktybių buvę daugiau nei reikia.

Komisijos darbuotės ištyrimui tapo paskirta keli legislaturos nariai.

Nauja Madų Knyga

Nauja rudeninių madų knyga. Kiekviena moteris ir panelė, kuri nori gerai apsirengti ir eiti su šios dienos mada, turėtų šią knygą įsigyti. Jos kaina tik 10c.

Užsakimams.

Rašykit į

NAUJIENOS PATTERN DEPT.,
1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Tarp Chicagos Lietuvių

Socialistų Presos piknikas

Dar kartą pranešama, kad sekmadienyj, birželio 19 d. Riverview Parke įvyks visos Chicagos Socialistų piknikas. Dalyvaus jame ir lietuviai socialistai ir jų draugai. LSS. VIII Rajonas rengia tai dienai įvairų, turtingą programą.

Jeigu šiandien susirenka po keletą šimtų žmonių į "surprise" pares; jeigu susirenka tokios pat minios į "bunco" partijas, — tai susirinks daug didesnė minia žmonių į šį pikniką.

Nes jame rengiasi dalyvauti štikro didelė minia žmonių. O kur žmonės laukia susirenkant didesnės minios, ten ir jie patys vyksta. Toks jau žmonių budas.

Gi kur rengėjai tikisi daugiau žmonių sutraukti, ten didesnes jėgas padeda tas minias patenkinti; ten rupestingiau jie ruošia savo programą, ten planuoja daugiau visokių, kaip priimta vadinti "pamarginimų." Ir dar tai, kad ir patiems rengėjams ir visai publikai butų galima juo smagiau, juo maloniau laikas praleisti.

Toks malonus ir smagus piknikas ir įvyks birželio 19 dieną.

Rengiama didelė puota

Trečiadieny, birželio 15 d. Lietuvių Auditorijoj

Visos musų moterys, vyrai, jauni ir senesni turėtų jau rengtis į didelę vasarinę puotą šio mėnesio 15 dieną, Lietuvių Auditorijoj.

Puotoj dalyvaus suvažiavusieji iš žymesnių kolonijų Sandaros atstovai, vietos veikėjai, dainininkai, muzikai ir daugelis kitų įdomių asmenų.

Geriausi lietuviški valgiai vaišins atvykusius iš toliau svečius, plati programa bei šokiai linksmins savuosius. Rengėjai užtikrina, jog iškilmės busiančios taip šaunios, jog Chicaga jų neužmirš per ilgus laikus. — **Kvieslys.**

ATLANKYMAS TAUTIŠKŲ KAPONIŲ

30 d. gegužės — atminimų šventė.

Apie 9-tą val. ryto taip ir pradeda žmonės plaukti iš Chicagos ir apielinkių miestelių. Vieni atvyksta automobiliais, kiti trokais, dar kiti — gatvekariais.

O žmonių susigrudimas! Prisimena Alvito šv. Ona: vieni važiuoti važiuodavo, kiti čeverykus susiryšę į ryšulius ir traukdavo tris-keturias mylias arba ir daugiau. Čia taipgi pastebi su ryšuliais, su paketais einant, ale niekas neneša čeverykų. Neša tik užkandžius ir kiekvienas skubinasi į kapus aplankyti savuosius. Vieni gėles neša, kiti vėliavomis apkaišioja. Matyti dusaujančių, apgailestaujančių. Kitų ir ašara išbira. Pamačiau du berniuku klupojančiu. Vienas jų aštuonių ar devynių metų senumo— verkia, o kitas poteriauja. Paklausė mano draugė, kas palaidota. Vaikutis atsakė: mamytė. Berniukas iš gailesčio negali kalbėti. Tai tikra liudėsio diena.

Apie 11 val. prasidėjo programas. Netrukus benas sugrojo gėdulių maršą. Po to kalbėjo p. Masiulis. Sudainavo Ateities žiedo vaikų draugijėlės choras vadovaujant p. Zaviat. Kalbėjo p. p. Zolpis ir Andrulis. Kiti kalbėtojai neatsilankė. Dainavo lietuvių Kanklių Choras vadovaujant p. Steponavičiui. Solo sudainavo p-ia Zabukienė. P-nia Zabukienė turi stiprų soprano ir juo toliau, tuo geriau dainuoja. Šiuomi programas užsibaigė.

Žmonės pasklydo į visas puses— vieni į daržą, kiti į mišką. Susėdę šnekučiuoja, užkandžiauja, linksminasi. Į vakarą prasidėjo repeticijos miške. Sustoja kruvomis jauni, seni, merginos, vaikinai ir traukia lietuviškas dainas. Taip ir jautiesi taip, kaip Lietuvoj.

O laisvės, laisvės miškuose užtektinai, nes tų "nelemtų" prohibišenų nereikia saugotis. Netik žmonės, ale ir miškas tapo nebe tas, kas buvo išryto.

— A. M—nė.

Dvi Petro Sarpaliaus dukterys dalyvauja koncerte

Rytoj Lyon ir Healy svetainėj (Jackson ir Wabash) įvyks Bertha Marion Fitzek mokinių koncertas.

Konecrte dalyvaus dvi Petro Sarpaliaus dukterys — Aldona ir Birutė. Jos dar tebėra jaunutės, bet muzikoj jau spėjo apsižymėti, ypač Birutė. Chicagos vaikų, piano mokinių, turnamente Birutė laimėjo aukso medalių. Kitą aukso medalių ji gavo iš savo mokyklos už gerą mokinimąsi. Ji savo skyriuj yra pirma mokinė. Tai tikrai rekordas.

Koncertas prasidės 3:30 val. po pietų. Butų gerai, kad lietuviai nuvažiuotų pasiklausyti jaunutės pianistės, kuri muzikos srityj jau spėjo parodyti didelį talentą.

Beje, turiu priminti, jog p. Petras Sarpalius irgi rengia chicagiečiams siurprizą. Jis surado vieną garsų lietuvių kompozitorių, kuris profesoriauja Vokietijoj. Su to kompozitoriaus kuriniais p. Sarpalius ir rengiasi supažindinti chicagiečius. Bet apie tai plačiau pasakysiu kitą kartą. —K.

Karas del jos, taipgi!

The COACH $595
The Touring or Roadster $525
The Coupe $625
The 4-Door Sedan $695
The Sport Cabriolet $715
The Landau $745
The Imperial Landau $780
½-Ton Truck (Chassis Only) $395
1-Ton Truck (Chassis Only) $495
All Prices f.o.b. Flint, Mich.
Check Chevrolet Delivered Prices
They include the lowest handling and financing charges available.

Tukstančiuose vidutinių Amerikos namų dabar randasi du automobiliai — "karas del jos, taipgi," taip, kad gali buti pasivažinėjimas del šeimynos, kuomet "jis" išvažiuoja karu darban.

Ir šeimynos karas turi didelį laipsnį naudingumo! Važiuoti į miestą del pirkinių, nuvežti vaikus į mokyklą, atlankyti po pietų pažystamus, nuvažiuoti ant stoties ir daugelis kitų kelionių kurios turi buti atliktos iš namų kaipo kasdieniniai reikalai.

Nei vienas kitas karas nepritinka del moterų reikalavimų kaip Puikiausis Chevrolet.

Jis turi puikiausią naują viršų (body) padirbtą Fisher, užbaigimas žvilgantis ir stipraus Duco, jis turi daug patogumų, jis yra labai gražus ir elegantiškas kurį moterys labai mėgsta. Jis lengvas pradėti važiuoti, nes turi Delco-Remy elektrinę pradžiai sistemą — žinomą visame pasaulyje savo gerumu. Jį lengva sustabdyti, nes turi didelius brekius. Ir su juo lengva važiuoti ir pastatyti, nes turi moderninę trijų-speed transmission, lygiai veikiantį disc clutch ir pusiau atverčiamą steering gear; galima valdyti net su vienu pirštu.

Atlankykit musų parodymų kambarį ir pamatykit Puikiausį Chevrolet. Pastebėkit didelį pasirinkimą viršų. Visapusiai apžiurėkit smulkmenas. Ir paklauskit apie lengvius išmokėjimus už kuriuos galite nusipirkti Chevrolet — išmokėjimais yra lengviausi negu bile kur kitur.

Chevrolet turi lietuvių departmentą. Kuomet jųs atsilankysit pas mus ar pas kitus Chevrolet vertelgas, reikalaukit lietuvio pardavinėtojo.

Michigan Avenue Chevrolet Co.

2234 So. Michigan Ave., Chicago.

Remember our name and location

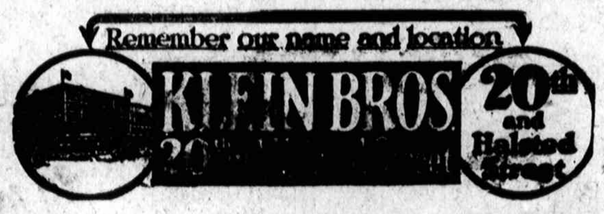

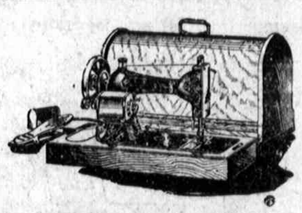

Didelis Išpardavimas Sampelių

SIUVIMUI IR SKALBIMUI MAŠINŲ

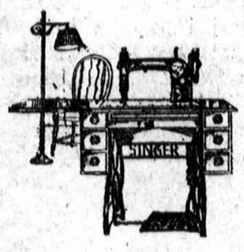

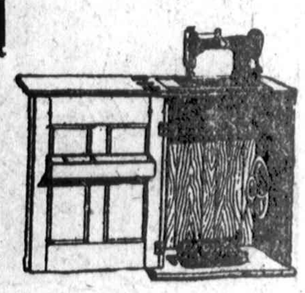

Mes pasiulome jums visą savo staką sampelinių ir demonstroujamų siuvimui ir elektrinių skalbimui mašinų šiame nepaprastame išpardavime. Štai yra jums proga įsigyti pilnai garantuotas žinomų išdirbisčių mašinas. Tų mašinų yra aprubežiuotas skaičius — pasirinkit sau vieną kuoankščiausiai!

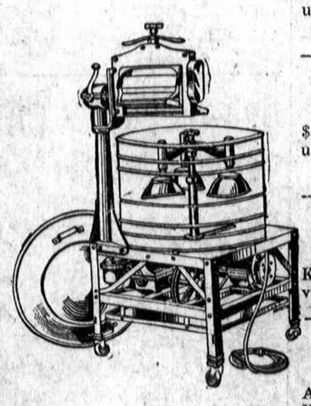

DESK MODELIO — ELDREDGE E
$62.50 vertes už **$49.50**
Lengvais išmokėjimais

5 STALČIAIS, ARŽUOLINIAIS KEISAI, SINGER
$67.50 vertės už **$52.50**
Lengvais išmokėjimais

TIKRAI ARŽUOLINIAIS KEISAIS, VINDEX
Keturiais stalčiais vertės $45 **$37.50**

ELDREDGE E — PORTABLE, ELEKTRIKINĖ
Aržuolo arba Riešuto Keisais, vertės $60 **$39.75**

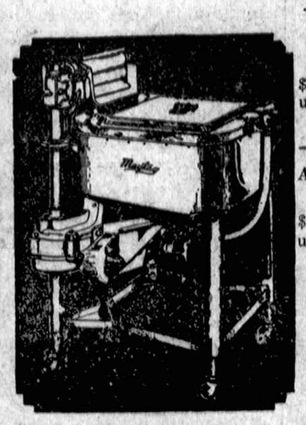

4 STALČIAIS DROP HUD PIONEER
$37.50 vertės, už **$33.50**
Lengvais išmokėjimais

ANT STALO PASTATOMA ELEKTRINĖ SIUVIMUI MAŠINA
$90.00 vertes už **$79.50**
Lengvais išmokėjimais

"HAPPY DAY" SKALBIMUI MAŠINA
Modelio 70 už **$66.50**
Lengvais išmokėjimais

"HAPPY DAY" SKALBIMUI MAŠINA
Modelio 44 už **$57.50**
Lengvais išmokėjimais

"HAPPY DAY" SKALBIMUI MAŠINA
Modelio 73 už **$69.50**
Lengvais išmokėjimais

"HAPPY DAY" SKALBIMUI MAŠINA
Modelio 73 už **$81.50**
Lengvais išmokėjimais

1900 CATARACT JR.
Lengvais išmokėjimais be nuošimčio **$120**

VACUUM CUP SKALBIMUI MAŠINA
Modelio 80 už **$87.75**
paprasta kaina $150

Lengvais išmokėjimais be nuošimčių, be ektsar mokesčių.

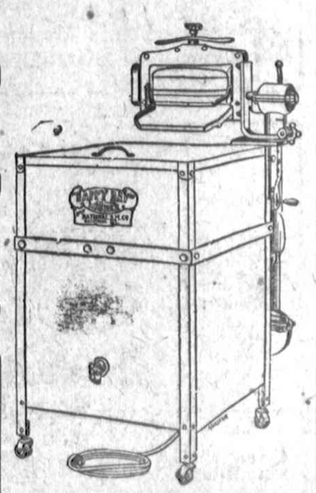

Taipgi turime kitų žinomų išdirbisčių ir populiarių
MAYTAG IR THOR

A ✚ A

KATRYNA KALNAITIS

Baleiunas

Persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 2 d., 3:45 val. po pietų, 1927 m., sulaukus 62 metų amžiaus, gimus Lietuvoj. Paliko dideliame nuliudime vaikus Mrs. Menie Waitkus, Gary, Ind. John J. Mrs. Lucile Duffek. Kunas pašarvotas randasi 2009 Thomas st.

Laidotuvės įvyks panedėlyj, birželio 6 d., 8:30 val. ryto iš namų į Šv. Mikolo parapijos bažnyčią, kurioje atsibus gedulingos pamaldos už velionės sielą, o iš ten bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Katrynos Kalnaitis giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame.

Vaikai.

Laidotuvėse patarnauja graborius W. H. Nelles. Telefonas Monroe 0899.

A ✚ A

KOSTANCIJA STOKIENĖ

Po tėvais Butenaitė

Persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 3 d., 10:55 val. ryte, 1927 m., sulaukus 32 metų amžiaus, gimus Kauno rėd., Pagurių apskr., Panedele parap., Pagurių kaimo. Paliko dideliame nuliudime vyrą Ignacą, 2 sunu: Ignacuką ir Edwardą ir gimines, o Lietuvoj motinelę Karoliną ir seserį Teofilę. Kunas pašarvotas randasi 733 E. 88 Pl. Burnside, Ill.

Laidotuvės įvyks panedėly, birželio 6 d., 8 val. ryto iš namų į Šv. Juozapo parapijos bažnyčią (So. Chicago, Ill.), kurioje atsibus gedulingos pamaldos už velionės sielą, o iš ten bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. K. Stokienės giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame,

Vyras, sunai ir giminės.

Laidotuvėse patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yards 1741.

Tel. Boulevard 4139

A. MASALSKIS
GRABORIUS

Musų patarnavimas laidotuvėse ir kokiame reikale, visuomet esti sanžiningas ir nebrangus, todel kad neturime išlaidų užlaikymu skyrių.

3307 Auburn Ave.
CHICAGO, ILL.

J.F.RADZIUS
Pigiausias Lietuvis
Graborius Chicagoje

Laidotuvėse patarnauju geriau ir pigiau negu kiti, todel, kad priklausau prie grabų išdirbystės.

OFISAS:
668 W. 18th St.
Tel. Canal 6174
SKYRIUS:
3238 S. Halsted St.
Tel. Blvd. 4068

S. D. LACHAWICZ

Lietuvis Graborius
ir Balzamuotojas
2314 W. 23rd Place
Chicago, Ill.

Patarnauja laidotuvėse kuopigiausia Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.

Tel. Canal 1271
ir 2199

A. PRABIŠH
GRABORIUS

Automobiliai visokiems reikalams. Pašaukus naktį greit suteikiam patarnavimą.

2205 Lake St.
Melrose
Park, Ill.
Phone Melrose
Park 797

Garsinkitės Naujienose

Tarp Chicagos Lietuvių

Brighton Park

Keistučio Kliubo susirinkimas

Lietuvių Keistučio Pašalpinio Kliubo susirinkimas bus septintadieny, birželio 5 dieną, lygiai 1-mą val. po pietų McKinley parko svetainėj. Nors, tiesą pasakius, vasaros metu netaip jau norisi lankytis į susirinkimus, nes graži gamta kiekvieną musų vilioja ten, kur vieton svetainės karštų diskusijų girdisi malonus, ramus, dvasią gaivinantis miško šlamėsis, bet reikia neužmiršti, kad Keistučio Kliubas laiko savo susirinkimus anksti, ir todel po susirinkimui yra dar laiko apsilankyti kam kur tinka. O antra pusę vertus, McKinley parko svetainė niekuo nesiskiria nuo miške pastatyto paviliono. Ir čia nenubosta laikas praleisti. Visi nariai, o ypatingai tie, kurie yra užsilikę su mokesčiais Kliubui, prašomi atsilankyti ir užsimokėti, nes kitaip valdyba bus priversta tokius narius išbraukti. Taipgi butų labai gerai, kad atsilankytų daug naujų prisirašymui prie Kliubo. Kliubas priima nariais vyrus, moteris ir merginas nuo 15 iki 45 metų amžiaus. —Anton Jusas.

Roseland

Jono ir Matildos Šimkų šeimyną, gyvenančią 10225 Perry ave., atlankė garnis, atnešdamas diktą ir sveiką sunų.

P-ai Šimkai jau turėjo dukterį Izabelę 10 metų, sunų Edvardą, 6 metų. P-ia M. Šimkienė dabar randasi Roseland Community Hospital, 11101 Perry ave.

P-ia Šimkienė yra rimta moteris ir gera namų šeimininkė. Jonas Šimkus roselandiečiams gerai žinomas kaip scenos darbuotojas. Daugiausia jisai veikia prie Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelio. Priklauso ir kitoms darugijoms.

J. Š. yra daugelio metų patyrimą turintis maliavotojas (penteris), dirbęs pas įvairius kontraktorius. Paskutiniu laiku jis dirbo pas savo švogerį. Šiomis dienomis J. Š. perėmė visą biznį nuo savo švogerio ir dabar patsai yra kontraktorius.

Rep.

NAUJIENIETIS PIRKO AUTOMOBILĮ

Dar vienas naujienietis, Juozas Lapaitis, pirko naują automobilį Hupmobile sedaną. Pirko nuo lietuvių pp. J. Matuko ir Stumbrio, kurie turi didelį garažą 825 E. 43rd st.

Vadinasi, naujieniečiai progresuoja. Kuo ne visi jie turi po automobilį ir šią vasarą galėsime traukti į "sandunus" maudytis.

West Side

Sumanymas išleisti West Chicagos parkų apskričio pagerinimui bondsus sumoj 10,000,000 dolerių bus patiektas balsavimui ateinančio pirmadienio rinkimuose, birželio 6 d., 1927. Balsavimo vietos bus atidarytos jau nuo 6 val. ryto. Užsidarys jos 4 val. po pietų.

Jeigu referendumo balsavimu West Sides gyventojai užgirs $10,000,000 bondsų išleidimą, West Sidės parkų komisionieriai imsis vykinimo užbrėžtų planų.

O tuos planus, kaip jau buvo keliais atvėjais minėta, užbrėžė ir užgirė kalbamo apskričio Patarėjų Komitetas, kurin įeina virš 250 apielinkės profesionalų ir biznierių. Iš šių 250 žmonių kuone visi yra nariais tam tikrų organizacijų arba tų organizacijų atstovais. Taigi šie 250 asmenų atstovauja tukstančius kitų Wes Sidės gyventojų.

Rašančiam šiuoos žodžius teko buti bent poroj suinteresuotų bondsų išleidime piliečių mitingų; teko kalbėtis su vienu —kitu aktyvesniu veikėju asmeniškai.

— Su 10,000,000 dolerių juk negalima bus visos gatvės, visi bulvarai visoj West Sidėj pataisyti arba pagerinti? — patėmijo jis ir vienam, ir kitam ir trečiam.

Atsakymą išgirdo tokį:

—Ne negalima. Taigi taisyti priseis, kur yra butiniausias reikalas: kur gatvės prakiurusios, kur susigrudimas nepakenčiamas gatvėse, kur apielinkės gyventojams ir jų šeimoms reikalinga yra butinai patogumų sodnuose, parkuose, gatvėse. Šie butiniausi pataisymai atsilieps į visą apielinkę.

Imkime, pavyzdžiui, sodnus. Šeimyna samdo butą. Ji turi vaikų. Ji nori rasti butą tokioj vietoj, kur yra gražus, gerai įrengtas sodnas vaikams žaisti. Daugiau tokių žmonių gyvena apielinkėj, mažiau tuščių "fliatų" čia esama. Daugiau nuosavybė pelno duoda.

Aukščiau paduotas vienas menkas pavyzdis, o vienok ir jis besipindamas su kitais kasdieniniais apielinkės gyvenimo reikalais rodo, kaip nuošaliai stovinčio sodno pagerinimas atsiliepia į apielinkę.

Kalbant gi aplamai, visa Chicaga auga, didėja, atsinaujina ir budavojasi. Be atsinaujinimo, be budavojimosi ji neaugtų, ir tos apielinkės, kurios apleidžiama, pamažu nyksta, skursta, žlugsta. —Reporteris.

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis ir Pigesnis Už Kitų Patarnavimas.

J. F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas:
4605-07 S. Hermitage Av.
Tel. Yards 1741 ir 4040
SKYRIUS
4447 So. Fairfield Avenue,
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 So. 49 Ct, Cicero
Tel. Cicero 3794 ir 8094
SKYRIUS
3201 Auburn Ave., Tel. Blvd. 3201

A ✚ A

ONA DAUGIRDIENE
PO TĖVAIS UKELIUTĖ

Persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 2 dieną, 4 valandą po pietų, 1927 m., sulaukus 47 metų amžiaus, gimus Lietuvoje, Suvalkų redyosb, Vilkaviškio apskričio, Bartkų parapijos, Vartų kaimo, paliko dideliame nuliudime Kazimierą Ukelį, brolio sunų ir puseserę Heleną Brown, pusbrolį Adomą Levickį. Kunas pašarvotas, randasi 3436 Auburn Ave.

Laidotuvės įvyks panedėlyj, birželio 6 dieną, 8 val. iš ryto iš namų į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioj atsibus gedulingos pamaldos už veliones sielą, o iš ten bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kepines.

Visi A. A. Onos Daugirdienės giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame,

KAZIMIERAS UKELIS IR GIMINĖS.
Telefonas Boulevard 0328

Laidotuvėse patarnauja graborius A. Masalskis, Tel. Boulevard 4139

Bridgeportas

Lietuvių Moterų Dr-jos Apšvieta pusmetinis susirinkimas įvyks sekmadieny, birželio 5 d., Mark White Square parko knygyne, 30-th and Halsted Sts.

Visos narės malonėkite buti susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Ypač reikia išrinkti komisiją konstitucijai pataisyti ir paduoti spaudon.

Birželio 12 dieną rengiama Apšvietos Draugijos šeimyniškas išvažiavimas į Beverly Hills. Apšvietos draugijos išvažiavimai visuomet buna linksmi ir smagus, tai ir šiemet ši draugija surengs puikų išvažiavimą.

Į komisiją įėjo visos darbščios draugijos narės, butent: p-nios Z. Puniškienė, Daukšienė, Grušinskienė, Grigaliunienė ir Paulauskienė.

Meldžiame visas nares su savo šeimomis suvažiuoti. Kviečiame taipgi ir visus pašalinius atsilankyti juo skaitlingiausia.

— Pirmininkė.

PRALEISTA PROGA

Užėjau pas p. Čižauską į garažą, kuris randasi prie 35 ir Cottage Grove ave. Jisai man pasiulė pirkti kaip naują Cadillac automobilį. Automobilis specialiai darytas del milionieriaus J. J. Garber ir kainavęs $7,500. Karas yra "town car" — su šoferiu važiuot, mažai dar važiuotas. Kaina buvo tiktai $700. Kol aš spėjau jį apžiurėti, juodukas ėmė ir nupirko. Jis dabar važiuoja ir džiaugiasi, kad sidabru trimuoti langai ir lempos žiba.

Gaila karo, gaila, kad žioplas reporteris neįvertino tokios progos. Dabar nabagas turi šliaužioti su sena savo "lize".

Snaudelis Reporteris.

North Side

Rengia išvažiavimą

Northsidės Draugijų Sąryšis rengia šaunų išvažiavimą į Jefferson girias, nedėlioj, birž. 5 d. Jau senai gyvuoja čia Draugijų Sąryšys, prie kurio yra svetainė ir knygynas. Sąryšys skleidžia apšvietą tarp northsidiečių ir palaiko visą kulturinį judėjimą rengdamas paskaitas ir šiaip naudingas pamokinančias pramogas. Sąryšys pasilaiko iš draugijų nustatytų mokesčių, taipgi ir iš parengimų. Todel patartina visiems chicagiečiams atsilankyti į šį Northsidės Draugijų Sąryšio išvažiavimą, nes aš manau, visiems atsibodo iki šiam laikui kambariuose sėdėti. Geriau smagiai praleisti laikas tyrame ore, gražiai žaliuojančiose pievose ir tarp lapuotų medžių, su draugais ir pažįstamais pasikalbėti. Priegto bus pagaminta labai skanių užkandžių, tokių kad geresnių jau niekas negali buti. Ir kas norės galės skaniai pavalgyti.

— X.

CALUMET

Lietuvių šeimynos perskirų byla.

Penktadienyj, birželio 3 d., County trobėsio kambariuose perkratinėta p-nios Onos Dickienės byla prieš jos vyrą Simoną Dickų, 117 West 156 Pl.

Tai jau nebe nauja byla. Pirm kokios poros metų teismas buvo įsakęs Dickui mokėti užlaikymą (alimony) p-iai Dickienei ir vaikams po $10 savaitėj. Tečiaus, kaip p-nios Dickienės advokatas įrodinėjo, jos vyras pamokėjęs "alimony" kurį laiką, liovėsi mokėjęs. Taigi p-nia Dickienė dabar pareikalavo perskyrų ir nuosavybės, kurią šeimyno turėjo.

Vakar buvo išnaujo atgaivintos priežastys, kurios privedė šeimyną prie sugriuvimo.

Advokato klausinėjimas iškėlė aikštėn faktą, kad Dickus mėgdavo išsigerti, ir gerdavo apščiai. Išsigeręs gi jieškodavo progos ant ko nors "atsigauti." O ant ko girtas vyras atsigaus? Žinoma, ant pačios ir vaikų.

Ir tur but daugiausia kentėti tekdavo p-niai Dickienei. Jau nekalbant, kad jai priseidavo išklausyti visokių kolionių, teisme pasirodė, kad jos vyras tiesiog ją žiauriai mušdavo.

P-nios Dickienės sunus Juozas papasakojo, kaip gegužės 28 d. Dickus stumdęs p-nią Dickienę, kai ši laikė rankose mažą kudikį. Paskui Dickus išvijo ją kieman ir nutveręs prie tvoros ėmė diržu plakti.

Bylos pabaiga buvo daug-maž tokia:

Teisėjas — Ar tamstai buvo teismo duota "alimony?"

P-nia Dickienė — Taip.

Teisėjas — Vyras nebemoka jos nuo pereitų metų?

Dickienė — Nebemoka.

Teisėjas — Ko tamsta nori?

Dickienės advokatas — Vyro vardu yra $2,000 savasties. P-nia Dickienė atsisako nuo reikalavimo "alimony," bet prašo teismo atiduoti jai ir vaikams, kuriuos ji globos, tą savastį:

Teisėjas į Dickienę — Nenori alimonijos?

Dickienė — Ne.

Teisėjas — Apsiemi vaikus užlaikyti?

Dickienė — Taip.

Teisėjas — Apmokėta savastis, t. y. be skolų?

Dickienės advokatas — Taip.

Teisėjas — Išpildyti p-nios Dickienės prašymą.

P-nios Dickienės bylą vedė lietuvis advokatas, p. Jonas T. Zuris, kuris turi ofisą trobėsyj 105 W. Monroe St., kambariai 1303. —Reporteris.

GYDO
Kraujo, odos, chroniškas

senas žaizdas, ligas rectal, slaptas ligas vyrų ir moterų

Dr. J. W. Beaudette
VIRŠUI ASHLAND STATE BANKO
1800 So. Ashland Ave.

Valandos:
Nuo 2 iki 4:30 ir nuo 7 iki 10. Nedėlioj nuo 2:30 iki 4:30 po pietų

REZIDENCIJA:
2226 Marshall Blvd.

TELEFONAS CRAWFORD 1489
TELEFONAS CANAL 9464

Pastaba: Mano ofisas dabar randasi naujoj vietoj

DR. VAITUSH
OPTOMETRISTAS

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliregystę Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Val. 10 iki 8 val. Nedėlioj 10 iki 1 val. p. p.
4712 So. Ashland Ave.
Boulevard 7582

CLASSIFIED ADS.

Announcements
Pranešimai

Chicagos Lietuvių Draugijos S. P. konstitucijos taisymo komisijos ir valdybos susirinkimas bus subatoje, birželio 4 d., Liuosybės svetainėje, 1822 Wabansia ave., 3 v. po pietų. Pageidaujama, kad dalyvautų susirinkime Dr. Montvidas, J. Degutis, X. Šaikus, K. Rugis, C. Kairis, J. Stungis, V. Pačkauskas, V. Briedis, I. Černauskas, J. Radžišauskas, K. Ciuplevičius, J. Dauginis ir J. Mickevičius.

Kviečia pirmininkas.

SLA 226 kuopa laikys savo mėnesinį susirinkimą nedėlioj, birželio 5 d., 10 val. iš ryto, Liuosybės svet., 1822 Wabansia ave. Visi nariai ir narės malonėkite pributi į susirinkimą. Katrie esat užsilikę su mokesčiais, pribukit užsimokėti.

K. Čepulevičius.

Simano Daukanto Draugija laikys prieš pusmetinį susirinkimą sekmadienyj, birželio 5 d., kaip 12 v. dieną. Ch. Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted st. Visi nariai butinai malonėkite pributi, nes yra svarbus susirinkimas.

P. K. nut. rašt.

SLA 260 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 5 d. birželio, 2 val. po piet., K. J. Machiuko svet., 2436 W. 59th st. Visi nariai kviečiami atsilankyti; taip pat naujų kandidatų atsiveskite. —260 kp. sekr.

18-tos gatvės apielinkė. — Jaunuolių SLA 129-tos kp. pamokos ir susirinkimas atsibus šeštadieny, 4 dieną birželio. Pradžia 2:30 val. po pietų, J. Savicko svet., 1900 S. Union ave. Visi nariai malonėkite dalyvauti. Mokytoja p-lė V. Bigeliutė. —Pirm. P. Tapis.

Marš visi į Jeffersono girias! Nedėlioj, birželio 5 d. bus didelis išvažiavimas Jeffersono miške, nes Northsidės Lietuvių Draugijų Sąryšis rengia gigantišką revoliucionišką šurum-burum. Apart to dar bus muzika ne vien Northsidės lietuvių muzikantų, bet ir Jeffersono girių paukščių. Kam yra mielos garsios Jeffersono girios ir malonus jų paukščių čiulbėsiai — atvykite butinai nedėlioje po 12 val. po pietų. Čia visko rasite, visko bus apart gervės pieno. Kviečia Northsidės Dr-jų Sąryšio Komitetas

Draugija Šv. Kazimiero Karalaičio rengia vakarienę, subatoj, 8 val. vak., Birželio-June 4, Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Vakarienė bus pagaminta gražiausia; muzika švelniausia del šokimo, visi linksmai galės praleisti laiką. Kviečia visus be skirtumo senus ir jaunus.

— Komitetas.

Socialistų Partijos Press piknikniko tikietus galit nusipirkti Naujienose. LSS kuopos tuojau paimkite jųos pardavinėti. Piknikas įvyks birželio 19, 1927. Riverview Parke. Tikieto kaina 30c.

North Side. Lietuvių Amerikos Politikos Kliubo ant North Side mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, 6 d. birželio, parapijos svetainėj, 1644 Wabansia Ave., 8 val. vak. Prašomi kliubiečiai skaitlingai susirinkti, nes yra svarbių svarstymų.—Valdyba.

(Continued on page 8)

PEOPLES FURNITURE CO. KRAUTUVĖSE
Jus turite progą pirkti sau

Seklyčiai Seta

Už išdirbystės kainą ir sučėdyti sau visus vidurinių pirklių uždarbius, nes Peoples Furniture Co., užlaiko nuosavą setų dirbtuvę ir nemoka uždarbių išdirbėjams ir olselninkams.

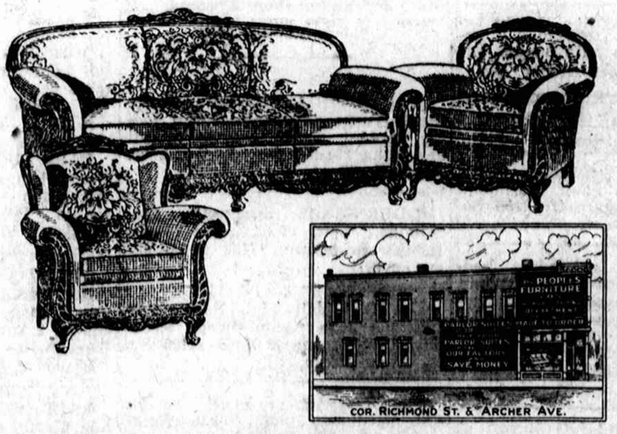

Šis dialiausis 3-jų šmotų setas, vėliausios mados, rėmai kieto medžio, dailiai išpiaustyti, ir padaryti per patyrusius darbininkus po saugia priežiura, taipgi pripildytas su springsais ir geriausia iškimšimo medega, pasirinkimas iš daug skirtingų spalvų, apdengimo (Covers), geriausios rųšies Jacquard, su liuosoms, apverčiamoms paduškaitėms. Labai protingai padarysite, pasinaudodami šiuo pinigų sučėdinimu, pirkdami šį setą, visus 3 šmotus tik už $144.00

Ant kurio sučėdysit veik pusę pinigų

Pritaikinam Lengvus Išmokėjimo Budus

TWO LARGE STORES
The Peoples Furniture Co.
FURNITURE, RUGS, PIANOS, PHONOGRAPHS, STOVES, PAINTS AND HARDWARE
FURNITURE FOR BETTER HOME

4177-83 Archer Ave., Lafayette 3171
M. KEZES, Vedėjas

1922-32 So. Halsted St., Canal 6982
J. NAKROŠIS, Vedėjas

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

Announcements
Pranešimai

(Continued from page 7)

Draugystė Atgimties Lietuvių Tautos Moterų ir Vyrų laikys priešpusmetinį susirinkimą nedėlioj, birželio 5 d., 1926 m. Lietuvių Tautos parapijos svet., 3501 S. Union Ave. 1 val. po piet. Draugai-ės, malonėkite butinai atsilankyti, nes bus labai svarbių dalykų del aptarimo.
—B. Dubinckienė, sekr.

Personal
Asmenų Ieško

JONAS VINIUS ieškau savo brolio Petro Viniaus, paeina iš Lietuvos iš Trakiškių kaimo, Bartininkų parapijos. Prašau jo paties arba kas apie jį žino pranešti, busiu dėkingas. Turiu svarbų reikalą.
JONAS VINIUS
2729 So. Albany Ave., Chicago, Ill.

KAS norit uždirbti pinigų, eikit į partnerius. Esu vienas, turiu 2 bučernes, vienam sunku. Nemokantį biznio išmokinsiu. Tel. Pullman 0987.

ESU našlė pusės amžiaus moteris, norių sueiti į pažintį su dorais vaikinais ypatiškai arba laišku.
A. D.
1934 S. Union ave.
3 lubos, užpakalis.

IEŠKAU savo brolio J. Žaldoko iš Panevėžio miesto. Gyvena Amerikoj; nežinau kur. Meldžiu atsiliepti. Ona Saukelienė, 1941 Case Ave., Racine, Wis.

Help Wanted—Male-Female
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS virėjas (moteris arba vyras) dirbti naktimis. 1947 So. Halsted St.

PATYRUSIŲ VYRŲ ARBA MOTERŲ
Tokiems vyrams ir moterims, kurie turi biznio gabumą ir pasiryžimą ir turi pirmos ryšies rekordus. Turi but virš 23 metų amžiaus metų ir turėti paliudymus. Mes suteiksime labai gerą vietą. Mokėsime algą, komisą ir bonus. Atsišaukit prie managerio Foreign Dept.
506 S. Wabash ave.
Room 521

Help Wanted—Female
Darbininkių Reikia

REIKIA moteries lengvam namų darbui, geri namai. Zamd, 2903 Cortez ct.

REIKALINGA vidutinio amžiaus moteris dirbti prie namų darbo. Užmokestis gera, prie mažos šeimynos. 2300 W. North Ave. Armitage 1322.

Help Wanted—Male
Darbininkų Reikia

VYRAI norinti gerą darbą ir gerą užmokestį atsišaukit šiandie. Patyrimas nereikalingas.
Matykit:
MR. BARTKUS
7 W. Madison st.
Rm. 502.

REIKIA VERTĖJŲ
Labai senoje įstaigoje, labai pasekmingas biznis su dideliu skaičiumi lietuvių kostumerių. Labai geros darbo apystovos ir gera mokestis, jei jųs tiksite tam darbui. Pasimatykit su manim asmeniškai šiandie.
MR. CERMAK
Room 1514
134 N. La Salle Street

REIKIA janitoriaus pagelbininko. 1635 S. Lawndale ave. Tel. Rockwell 6620.

REIKIA mechanikų, mašinistų į dirbtuves darbininkų, klerkų, kyngvedžių ir kitų, kurie nori dirbti 1 arba 2 valandas. 3 vakarus į savaitę, dirbant specialį darbą. Gera mokestis. Priduokit savo vardą ir adresą į Naujienos. 1739 So. Halsted st. Box 943.

REIKALINGAS senas žmogus, kuris negali dirbti dirbtuvėn, kad butų teisingas, blaivus, ir suprantantis dirbti groserėi. Atsišaukit: V. Pušinskas, 2958 W. 38 St.

Furnished Rooms

RENDON furnišiuoti kambariai, pilnai ir gerai įrengti. 2246 West Grand Ave.

RENDAI 2 ruimai del vaikinų arba merginų, yra maudynė. Gali pasigaminti valgį arba mes pagaminsim. 1 lubos, užpakalyj. 827 W. 34 Pl.

FURNISIOTAS kambarys rendon prie privatiškų žmonių, 2 fl. 2061 N. Hoyne ave.

RUIMAS rendai merginom. Kambarys su visais patogumais. Gali buti ir ženota pora. 4440 S. Campbell ave.

RUIMAS rendai vienam arba dviem vaikinam. 1 lubos. 3212 S. Wallace st.

Furnished Rooms

LIETUVIŲ HOTELIS
Pigiausia vieta del darbininkų žmonių del gyvenimo, su valgiu $8 į savaitę, be valgio $3 ir aukščiau už ruimą. Gera vieta del atvažiavusių iš kitų miestų.
PETER GADEIKO
1606 S. Halsted St., Chicago, Ill.

RENDON 3 ruimai, apšildyti, 2 aukštas, vaikinams, merginoms ar jaunai porai be vaikų. 4026 South Artesian ave.

RENDAI ruimas del vaikinų. Renda $2 į savaitę. Gali ir virtuvę vartoti. 819 W. 34 Pl., 1 užp.

NUOMAI gražus, apšildomas kambarys, merginai ar del dviejų merginų. Pirmos lubos. 658 W. 31 St.

RENDON kambarys del vieno ar dviejų vaikinų. Kambarys geras su visais patogumais, arti Milwaukee ave. 2 lubos. 1820 Evergreen ave. Mrs. Ratkus.

RUIMAS rendai, naujos mados įrengimai. Prie mažos šeimynos. Su ar be valgio. Vyrams. 4016 Brighton Pl.

KAMBARYS rendon vaikinui. Moderniškas. 3309 S. Union Ave., 3 aukštas, užpakaly.

KAMBARIS ant rendos su visais naujais įtaisymais. Vienam ar dviem vaikinam. Su valgiu. 4325 So. Whipple St.

For Rent

RENDAI štoras, 4 kambariai ir turkish bath; štoras su fikčeriais, tinkamas soft drinks arba kitokiam bizniui.
6 KAMBARIŲ flatas su maudyne, renda $22. Miščiukaitis, 3119 S. Morgan st. Tel. Boulevard 1601.

RENDON krautuvė prie Archer ave. Tinka bile kokiam bizniui. Renda nebrangi, atsišaukit. 4003 Archer ave. Lafayette 9305.

RENDAI štoras lietuviškam hotelyj; visi įrengimai yra pilnoj tvarkoj, renda pigi. Savininkas yra per senas užimti biznį.
1606 S. Halsted St.

Automobiles

PARDUOSIU arba mainysiu į lotą automobilių, Buick 1925, sedan, 5 sėdynių, labai geram padėjime, geresnė negu nauja. 4102 Archer ave. Tel. Virginia 1088.

PARDAVIMUI 2 pasažierių Dodge coupe. Nebrangiai greitam pardavimui. 6041 S. Peoria st.

AUTOMOBILIAI ant pardavimo Giordan sedan, 5 pasažierių, naujai pertaisytas ir naujai numaliavotas, atrodo kaip naujas ir bėga kaip naujas. Parsiduoda už $650. Ir vienas Hupmobile turing, 5 pasažierių, naujai pentuotas, atrodo kaip naujas — $250. Ir vienas Auburn turing, geras pentas ir geram stovy — $150.
TAISOM karus No. 1. Kas atveža karą taisyti, tas jaučiasi labai užganėdintas musų darbu.
4406—08 Western ave.
Savininkas Stanley Dyokas,
5443 Shelds ave.
Tel. Boulevard 6933

PARSIDUODA Willys Knight sedan, 5 pasažierių, 1925 model, geram stovy. Atrodo kaip naujas. Didelis bargenas, 4254 Archer ave.

Furniture & Fixtures
Rakandai-Įtaisai

RAKANDAI, 3 kambarių, pilnas įrengimas. Beveik nauji. Parduodu pigiai. Siman Bogacheff, 3159 So. Halsted st.

PARDAVIMUI rakandai, bedruimo setas, dreseris, lova walnut maliavos ir aisboksis, daining stalas, gas range; visus parduosiu labai pigiai. Kam reikalinga, malonėkite atsišaukti. 3344 W. Division st. Tel. Belmont 0897. Joe Ruseckas, 1 lubos.

KAS manote atidaryti štorą, aš jums parduosiu visus bučernės fikčerius. Yra svarstyklės, registeris, ledų šėpa, kavos ir mėsos malama mašina ir taip toliau. Arba parduosiu po vieną atskirai. Nupirksit pigiai, nes man reikia pinigų.
2457 W. 47 Pl.

Musical Instruments
Muzikos Instrumentai

$800 VERTĖS gdojiklis pianas už $95, benčius, roleliai ir cabinet,
6136 So. Halsted St. 1 fl.

ESU priverstas parduoti savo grojiklį pianą, su 90 rolelių ir benčiumi, už $65, cash $25 ir po $10 į mėnesį 6512 So. Halsted St., 1 fl.

PARSIDUODA vargonai, nauji, pigiai, išvažiuoju į kitą miestą. Taipgi rendai kambarys, vyrams arba vedusiai porai. 703 W. 21 Pl.

AŠ TURIU $600 vertės grojiklį pianą, parduosiu už $75, taipgi 6 tubų radio, parduosiu pigiai. Atsišaukit šiandie iki 9 vakaro arba nedėlioj iki 6 vakaro.
2216 W. Madison St.
1 fl.

Miscellaneous for Sale
Įvairus Pardavimai

PAINTA išsiparduoda labai, labai pigiai, taipgi kalsomine. Atsišaukit: 2956 S. Wallace st.

Business Chances
Pardavimui Bizniai

PARDAVIMUI saldainių krautuvė. Kampas prie parko. Gera vieta.
1417 So. Union Ave.

PARDAVIMUI Lunch Ruimis. Išdirbtas biznis. Parduodu, nes einu į kitą biznį. 1818 Canalport Ave.

DEL svarbios priežasties parsiduoda kendžių štoras. Pigiai. Greitam pardavimui. 2979 Archer ave.

PARDAVIMUI pigiai grosernė ir kendžių krautuvė. Geroj vietoj. Pardavimo priežastį patirsit ant vietos. 708 W. 30 St.

PARDAVIMUI grosernė ir delikatesen, cash arba mainysiu. Ką jųs turit. 1146 W. Adams st.

PARSIDUODA BIZNIS. BARGENAS
Parsiduoda grosernė ir bučernė. Biznis gerai išdirbtas. Mėnesio apyvarta $5,000. Geras leasas. Bargenas. Parduodama iš priežasties prastos sveikatos. Priimsime vertingus popierius, kaip dalinį įmokėjimą. 10742 S. Michigan ave.
Tel. Pullman 6762.

GROSERNĖ
Geras biznis, pigi renda, prie pat dirbtuvių. Apsukrus žmogus nupirkęs šitą vietą padarys daug pinigų.
Lafayette 6036

BUČERNĖ
Dar nėsat matę tokios geros bučernės ir už pigią kainą. Lietuvoj mirė mano tėvas ir turiu skubiai išvažiuoti priimti žemę. Pasiskubinkit ateiti. Pirmas bus laimingas.
5097 ARCHER AVE.
Lafayette 6036

PARDAVIMUI 9 ruimai su furnišiais; 7 ruimai del išrendavojimo, visi furnišiai pirmos klėsos apdėjime. Yra rankinis pianas, elektra varoma victrola. Parduosiu viską, nes apleidžiu Chicagą. 1441 W. Adams st. Tel. Haymarket 1337

PARDAVIMUI grosernė, gera vieta; parduosiu pigiai. Renda pigi; lysą duosiu ant kiek norėsit. Priežastį patirsit ant vietos.
4406 S. Wood st.

BARGENAS. Pardavimui bučernė, grosernė, su namu. 5940 W. 63 Pl. Priežastis — važiuoju Lietuvon.

PARSIDUODA 2 krėslų barbernė, vėliausios mados įrengimai. Pagyvenimui kambariai. Parduodu, nes apleidžiu miestą. 2025 W. Chicago ave.

PARDAVIMUI hosiery, hemstitching ir moterų rubų siuvimo šapa. Daromas geras biznis. Priežastis pardavimo — liga. Box 942, 1739 S. Halsted st. Naujienos.

PARDAVIMUI Soft drink parlor, gerai įrengtas. Pelningas biznis. Taipgi išrendavojimui daržas del pirnikų, 72-nd ir Archer Ave.

PARDAVIMUI Gents Furnishing Store ir Tailore Shop, 3 ruimai gyvenimui. Vieta gera; sergu, pigiai.
Phone Steward 2997

PARSIDUODA bučernė ir grosernė. Turiu du bizniu; noriu vieną parduot pigiai. Galima matyti savininką kasdien nuo 7—9 vakare. 1000 W. 69 st.

MODERNIŠKAS restaurantas parsiduoda. Gera vieta, geras biznis. Byrnes Restaurant, 2132 S. Michigan ave.

PARDAVIMUI pigiai namas su groserne arba parduosiu ar išrendavosiu grosernę atskirai. 1306 So. 50 Ave., Cicero, Ill.

PARDAVIMUI grosernė, rendos $20, parduosiu pigiai. 6236 Wentworth ave. Netoli 63rd st.

PARDUOSIU ar mainysiu variety ir paint štorą. Turiu parduoti greitai iš priežasties kito biznio. 2956 S. Wallace st.

GROSERNĖ, bučernė, labai retai pasitaikanti tokia proga, įsteigta per daug metų, labai tirštai apstatyta flatiniais namais, visuomet daromas didelis biznis, galima uždirbti $1000 ir daugiau į mėnesį, be kitų visų išlaidų, aukščiausios rųšies fikčeriai, daug šviežio stako, pigi renda, geras lysas, turiu parduoti greit, yra svarbi priežastis. Verta virš $8000, viską parduosiu už $2750, išmokėjimais, jei norėsit. Pamatykit patys, taipgi ir nedėlioj visą dieną krautuvėj. 1403—05 Bryn Mawr ave., sekama nuo kampo Glenwood, tarpe Broadway ir Clark.

BUČERNĖ ir grosernė pardavimui pigiai iš priežasties ligos. Turi mokėti kalbėti, lenkų rusų ir lietuvių kalbas. Geras biznis. 1302 Union Ave.

ĮPLAUKŲ $350 iki $400 į mėnesį, 1 krėslo barbernė, rendos $35, 117 N. Dearborn st. Room 301.

Business Chances
Pardavimui Bizniai

PARSIDUODA Malt & Hop krautuvė, gera proga geram žmogui ikibti į šitą pelningą biznį. Pardavimo priežastis — nesutikimas partnerių. Atsišaukit greitai. 4254 Archer ave.

IR VĖL negirdėtas bargenas. Greitu laiku turiu parduoti grosernę ir bučernę, su namu arba be namo, arba mainysiu ant kas ką turi. Pageidaujami agentai. Atsišaukit:
2457 W. 47 Pl.

Exchange—Mainai

ANT IŠMAINYMO. Esu savininkas kelių biznio kampų ant gerų biznio gatvių Chicagoj. Mainysiu ant Bungalow ar flatų. Namas turi buti moderniškas ir geroj apielinkėj arba geras biznio namas. Savininkas W. Waishwell 1302 N. 11-th Ave. Melrose Park, Ill.

Real Estate For Sale
Namai-Žemė Pardavimui

DIDELIS PASIRINKIMAS

PARDAVIMUI naujas murinis namas, 4 pagyvenimų, viskas įtaisyta pagal vėliausios mados. Ice box ir gas ranges. Taipogi 3 karų garažas. Randasi S. E. kampas 66 ir Rockwell st. 2549—59 West 66th street.

2 NAUJI muriniai namai, tik baigiami budavoti, 2 flatu po 4 ir 4 kambarius, bus įtaisyti pagal vėliausios mados, 70 Talman ave.

2 METŲ senumo namas, po 5 ir 5 kambarius, aržuolo trimas, karštu vandeniu apšildomas pirmas flatas. Randasi Brighton Parke, 4637 So. Washtenaw Ave.

PARDAVIMUI labai gražus cottage, 5 kambarių, aržuolo trimingas, furnasu apšildomas, gražioj vietoj, tik pusė blako nuo karų linijos, taipgi ir lotas 20×125 šale namo. 6222 S. Kildare ave.

PARDAVIMUI 4 flatų murinis namas, visi po 4 kambarius, maudynės, elektra ir visi parankumai, namas tik 9 metų senumo, randasi Brighton parke, graži vieta. Kaina $15,500; įmoketi pagal sutarties.

Mes tuos namus galime mainyti mažesnius ant didesnių, didesnius ant mažesnių, arba lotų, taipgi ir ant biznių.

Mes budavojam namus ir ant kontraktų. Jeigu neišsirenki iš musų gatavų namų, tai mes pabudavosime pagal tamstų reikalavimą.

JOKANTAS BROS.
4138 Archer ave.
Tel. Lafayette 7674

2 AUGŠTŲ murinis namas, 12 metų senumo, 1 krautuvė ir kambariai iš užpakalio, 6 kambarių flatas viršui. Krautuvė gera del saliuno, garažas del 3 mašinų, kaina $9000.
6035 So. Racine Ave.,
netoli 63 St.
Tel. Wentworth 1791

PARSIDUODA 6 kambarių nauja murinė bungalow, Marquette Parko apielinkėje, puikiai įrengta ir geroj vietoje. Del informacijų kreipkitės į Naujienas, klauskit J Šmotelis.

2 FLATŲ medinis namas, 6-6 kambarių, karštu vandeniu šildomas pirmas flatas, antras flatas pečiumi šildomas, 2 karų garažas, rendos $80. Cementuotas sklepas. Savininkas, 4808 Union Ave., Tel. Yards 2108.

PARDAVIMUI arba mainymui į lotą Ciceroj arba Bervyn 2 flatų namą, 6-6 kambarių, karštu vandeniu šildomas, aržuolo trimas, 2 boileriai, 2 karų medinis garažas. Del informacijų šaukit Cicero 2133-R arba matykit 1811 — 51 Ave., Cicero (agentų nereikia).

SUTAUPYKIT PUSĘ
2 flatų murinis namas, 6-7 kambarių, sun parlor, uždaromi porčiai, ugnavietės, garu šildomas, 2 karų murinis garažas, 30 pėdų lotas, gatvė ir elė cementuota ir apmokėta, 2 flatas išrenduotas ant lyso $80 į mėnesį. Savininkas apleido miestą. 1 flatas yra tuščias, randasi prie Moplewood Ave. ½ bloko nuo 63 St. $5500 vertės equity parduosim už $2950.
Helmlock 4701. Mr. Bray

PARDAVIMUI 3 flatų namas bizniavas. Našlė yra priversta parduoti. Savininkė, 506 W. Pershing Road.

SAUGIAUSIA VIETA PINIGAMS
Mes parduodam visokia kaina namus, lotus, farmas ir biznius po visą Ameriką. Kurie turite ką ant išmainymo, kreipkitės pas
A. GRIGAS
3114 S. Halsted st.
Tel. Boulevard 4899

Real Estate For Sale
Namai-Žemė Pardavimui

BRIGHTON PARK

2 AUKŠTŲ medinis namas, cementiniu pamatu, 2—4 kambarių flatai, moderniškas, cash reikia $1800. Ekstra bargenas **$5800**

2 AUKŠTŲ naujas medinis namas, cementiniu pamatu, 2—5 kambarių flatai, 3 miegruimiai, platus lotas, geroj vietoj, specialis bargenas **$8800**

MARQUETTE MANOR
2 AUKŠTŲ naujas murinis namas, 2—4 kambarių, aržuolo trimas, sun parlorai, platus lotas, netoli bulvaro, labai geroj vietoj. Bargenas .. **$10600**

2 AUKŠTŲ murinis, 2—5 kambarių flatai, moderniškas, 30 pėdų lotas, 71 St. ir Rockwell, cash reikia $3000. Ekstra bargenas **$11500**

Mes turime 2 aukštų namų, mainysime į bungalow.

B. R. Pietkiewicz & Co.
2608 W. 47 St.

2 flatų murinis naujas namas po 5 kambarius. Pirmas flatas apšildomas. Mainysim ant cottage arba lotų.

115 akrų farma su budinkais, gyvuliais, 100 myl. nuo Chicagos. Mainysim ant namo.

80 akrų farma su budinkais, gyvuliais. Mainysime ant namo.

20 akrų Farma prie Lemont. Parduos visai pigiai.
Bizniavas namas, štoras ir 3 flatai ant didelės biznio gatvvės. Mainysim ant garadžiaus.
CHAS ZEKAS & CO.,
4454 S. Western ave.

PARDUODU 8 flatų naują muro namą 2 flatai po 5 ir 6 po 4 kamb. Puikiausi įrengimai, garu šildomas. Paimsiu mažesnį namą ar lotus į mainus. Netoli Marquette Parko.
S. J. PASZKEWICZ
6345 So. California Ave.
Hemlock 4555

KAS IEŠKOT
gero biznio namo geroj vietoj, ateikit dabar kolei nėra užbaigtas budavoti. Turėsite progą pamatyti kaip yra budavojamas ir žinosite už ką mokat pinigus.
STANKO & NESTOR
5097 Archer Ave. Lafayette 6036

PERKAM, PARDUODAM, MAINOM namus, lotus, farmas ir biznius nežiurint kur yra. Taipgi budavojam namus ir garadžius. Rašom kontraktus, peržiurim ir padarom visus legališkus popierius. Duodam veltui patarimus Real Estate srity. Nesigailėsit atsilankę pas mumis, nes mes padarom viską PIGIAI GREITAI ir GERAI.
STANKO & NESTOR
5097 Archer Ave. Lafayette 6036

BIG BARGENAS. 3 pagyvenimų medinis namas po 4 kambarius. Elektra, maudynės, toiletai. Parduosiu už $5,000.00. 4451 So. Honore St.

PARDAVIMUI pigiai medinis namas, 2 flatai po 4 kambarius; yra viškai, garažas del 1 karo. Yra elektra, gasas ir maudynės. Turiu apleisti miestą. Netoli nuo Kedzie ave.
3031 W. 38 Pl.

PARDAVIMUI 5 ruimų cottage, pečiu apšildoma; elektra, maudynė. Kaina $3,300. 3222 So. Lowe ave.

PARDAVIMUI 4 flatų namas, cash arba išmokėjimais $4,600.
3726 Emerald ave., 1 užp.

PARDAVIMUI 2 pagyvenimų medinis namas. Pigiai. Randasi ant 524 W. 37 str. Savininkas 2113 So. Halsted st.

ĮSIGIJIMAS NAMO IŠRISTAS
Pabudavosim ant jusų loto bungalow, 2 flatų arba apartmentinį Duosime del 15 metų morgičių be nuošimčių per 3 metus. Del apsisaugojimo pamatyk mano planus pirmiausiai. Geo. O. Hadwick, kontraktorius ir budavotojas. Phone Palisade 3163.

PARDAVIMUI pigiai 5 kambarių medinis namas, furnace šildomas, 2 karų garadžius, 6220 S. Mayfield Av., near 63rd St. Republic 10016.

PARDUOSIU arba mainysiu naują murinį namą, štoras ir ant 2 lubų 6 kambariai, labai dideli ir padaryti pagal šią gadynę; garažas 2 karams, murinis; galima pirkti arba mainyti, su štoru arba be štoro į bungalow arba lotus.
4102 Archer ave.

PARDAVIMUI 6 kambarių murinis bungalow, 9 mėnesių senumo, kieto medžio užbaigimo, grįsti viškai, furnas šildomas, yra visi įrengimai, $1000 įmokėti, nebrangiai. Savininkas apleidžia miestą. 6117 S. Komensky ave.

BARGENAS. Pardavimui arba mainymui į Cottage arba bungalow 2 namai, vienas bizniavas, o kitas 6 ir 6 kambarių. Šaukit Hemlock 1655.

Real Estate For Sale
Namai-Žemė Pardavimui

8409 KERFOOT AVE.
pardavimui
2 augštų
medinis
6—6 kambarių,
sklepas
ir viškai,
2 karų
medinis garažas
parduosim
už $1500 įmokėjus.
Labai geras
namas.

4329 S. WASHTENAW AVENUE
Naujas
2 flatų
murinis
namas,
Brighton
Parke ir
Marquette
Manor
Atdara vakarais ir
visą dieną nedėlioj.

RUBIN BROS.
Namų Budavotojai
4155 ARCHER AVENUE
Netoli Richmond St.

LABAI geras kampas del rezidencijos arba apartmento, netoli naujos lietuvių katalikų bažnyčios — 68 St. ir Washtenaw ave., tiktai 1 blokas nuo Marquette Parko.
6028 S. California ave.
Republic 3041

PARDAVIMUI naujas murinis bungalow, grįsti viškai, pleisteriotas sklepas, pirmas morgičius išmokės į 10 metų, $60 į mėnesį, įskaitant nuošimčius. Netoli naujos lietuvių bažnyčios. 7207 S. Fairfield ave. Republic 1154.

Farms For Sale
Ukiai Pardavimui

40 AKRŲ vaisių farma Ludington, Mich, 8 kambarių namas, didelė barnė, bėgantis vanduo, 600 obelių, 550 vyšnių, 600 pyčių medžių, vynuogių, geroj vietoj, kaina $7,500, savininkas Arizonos valstijoj serga, priverstas parduoti. Kreipkitės pas Wm. Launer, 425 W. 77 st., Chicago.

Financial
Finansai-Paskolos

2-RI MORGIČIAI
3-TI MORGIČIAI
6% Nuošimčiai
Paskola suteikiama
į vieną dieną
Perkame real estate
kontraktus
INTERNATIONAL
INVESTMENT
CORPORATION
Kapitalas $500,000.00
3804 So. Kedzie Ave.
Tel. Lafayette 6738-6716

Tiktai 3½% nuošimčių Be Komiso ....
Mes paskolinsime jums $100—$200 ir $300 del užsimokėjimo taksų, nuošimčių už morgičius ar kitiems privatiniams reikalams. Pinigai paskolinami į 12 valandų.

Industrial Loan Service
1726 W. Chicago Ave.
kampas Hermitage Ave.
Atdara vakarais iki 9 val. apart seredos ir pėtnyčios.

NEROKUOJAM KOMIŠENO
už antrus morgičius už $100, $200 arba $300.
PETRZILEK BROS.
1647 W. 47 Str.

$250,000
Paskolinsiu del antrų morgičių mažas komisas. Teisingai atliksiu reikalą į 24 valandas.
H. EPSTEIN
155 N. Clark St., Room 820
Phone Central 6260

1-mų MORGIČIŲ PASKOLOS 2-rų
Real estate morgičiai ir paskolos. Nebrangios kainos. Mandagus patarnavimas. Matykit Miss Bertling
JOHN NAGHTEN & CO.
10 N. Clark st.
Dearborn 4406

Miscellaneous
Įvairus

Tel Maywood 2921M
ANDRIEJUS ZIMANTAS
Popieruoju, maliavoju pleisteriuoju ir taisau kas reikalinga prie namų, nebrangiai—75c į valandą.
149 S. 14th Ave., Maywood, Ill.

Miscellaneous
Įvairus

ELECTRIC KONTRAKTORIUS
Seniausias iš lietuvių, kur duoda užgandinimą. Įvedam elektros dratus, motorus, taisom elektros reikmenys, fikčerius ir t. t.
W. P. Stephan Electric Co., (not inc.)
2522 So. Halsted St., Chicago
Phone Victory 7452

Bridgeport Painting
& Hardware Co.
Malevojam ir popieruojam. Užlaikom maleva, popierą, stiklus ir t. t.
3149 So. Halsted St.
J. S. RAMANČIONIS, Prez.

KRAUTUVIŲ FIKČERIAI
Groserių, Bučernių, Delikatessen, Restaurantų, Kendžių, Bekernių. Musų specialumas. Geras patarnavimas, žemos kainos.
SOSTHEIMS, 1912 So. State St.

STOGDENGYSTĖ
Jusų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už $4. Automobilių, trokų patarnavimas Chicagoj ir apielinkėj. Įsteigta 34 metų senumo. Didžiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicagoj. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi.
J. J DUNNE ROOFING CO.
3412-13 Ogden Ave.,
Phone Lawndale 0114

Sol Ellis & Sons, Inc.
Jobbers In
Plumbing ir namų šildymo reikmenų.
2118 So. State St., Chicago, Ill.
Telefonai: Victory 2454
Ciceros Krautuvė, 4600 W. 22 St.
Tel. Cicero 130.

RUBIN BROS.
NAMŲ STATYTOJAI
4155 Archer Ave.
Tel. Lafayette 8705—8700
Chicago

Elektros Kontratkorius
Įvedam dratus į senus ir naujus namus. Taisom. RADIO parduodam ir taisom. Geras patarnavimas ir nebrangiai.
Wallin & Cserep
1435 W. 105th Pl.
Tel. Beverly 9794

KONTRAKTORIUS
Budavoju namus ir taisau
Pigiai ir greitai
S. A. ZOLP
834 W. 33rd St.

POPIERUOJU ir pentuoju vidų ir lauką senus ir naujus namus. Padarau darbą pigiai, gerai ir gražiai. Turiu gerą patyrimą per 12 metų tame darbe.
W. PRAKUP,
4331 S. Rockwell st.
Tel. Lafayette 8756

Educational
Mokyklos

MOTERYS ir vyrai, išmokit barberystės. Mes mokinam dienomis ir vakarais. Atsišaukit arba rašykit:
International Barber College
651—672 W. Madison St.
arba 109 S. Wells st.

MOKINAME
Anglų kalbos, lietuvių kalbos, aritmetikos, pilietybės, knygvedystės, stenografijos ir kitų mokslo šakų.
AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA
J. P. OLEKAS, Mokytojas
3106 S. Halsted St., Chicago, Ill.

AR JŲS NORITE
didesnį užmokesnį, geresnes darbo sąlygas? Leiskite mums jums pagelbėti, išmokindami jus Auto-Electric Mechanikos ir Baterijos Amato. Praktiškos pamokos ant kostumerių karų duos jums galę greičiaus ir geriaus išmokti to amato ir greitu laiku gauti gerą darbą su geru mokestim. Darbą surandame. $20.00 ir $40 mokame besimokinant. Irgi mokiname važinėti. Instrukcijos $15.00 ir daugiaus.
FEDERAL AUTO ENGINEERING SCHOOL
1507 W. Madison Street

ANGLŲ KALBA
yra labai svarbu mokėti kiekvienam gyvenančiam šioje šalyje. Kurie kalba gerai angliškai visur turi pasisekimą ir pirmybę. Anglų kalbos, aritmetikos, knygvedystės, pilietybės ir daug kitų dalykų gali lengvai ir greitai išmokti pagal naują budą mokinimo Leveskio Mokykloje per laiškus (correspondence). Platesnių paaiškinimų klausk laišku.
G. LEVESKIS
1318 W. 12 St.
Los Angeles, Calif.

THE LIBRARY OF THE
JUN 7 1927
UNIVERSITY OF ILLINOIS

Part Two

NAUJIENOS

Antra Dalis

VOL. XIII — Chicago, Ill., Šeštadienis, Burželis-June 4 d., 1927 — No. 131

IŠ MOKSLO SRITIES

Žemė sukasi aplink savo ašį

Matomasai švituliu užtekėjimas ir nusileidimas.

Kiekvieną giedrios dienos rytą mes matome tekančią saulę ir visuomet toje pačioj gorizonto pusėj. Kada saulė teka, kada ji pradeda rodytis iš anapus gorizonto, kalno, miško, tai iš pradžių pamatome tik mažą jos skritulio arba disko kraštelį; palengva matomoji skritulio dalis didėja, kol nepasirodo visas saulės skritulys ir atsiskyręs nuo žemės pradeda kilti dangum aukštyn. Jeigu jųs dar akyliau įsižiurėsite į tekančią saulę, tai pastebėsite, kad ji kyla nuo gorizonto ne stačiai, ne statmenai, o kiek palinkusia linija. Kildama dangun aukštyn, saulė palengva slenka dešinėn (stebėdami saulę, jųs esate atsisukę į ją veidu). Pusiaudienio metu ji yra iškilusi danguje aukščiausiai ir yra gana toli nuo tos vietos, kur rytą užtekėjo. Po pusiaudienio saulė vis taip pat slenka dešinėn, bet aukštyn jau nekyla, o leidžiasi pakrypusia linija žemyn. Vakarop ji vėl prisiartina prie gorizonto tiktai priešingoje užtekėjimo pusėje. Netrukus pastebim ją palengva leidžiantis už gorizonto, lyg kad ji grimstų į žemę; po kelių minučių saulė visai išnyksta, pasislepia už gorizonto, ji nusileidžia.

Prisistatę sau tą kelią, kurį saulė padarė keliaudama dangum per dieną, rasime, kad jis yra didžiulis lankas, didelio apskritimo dalis.

Stebėdami mėnulį, mes taip pat pastebėsime jį pradedant savo dangaus kelionę iš tos pat pusės, kaip ir saulė kad jis kyla pakrypusia linija, kad jis taip pat pereina iš kairiosios pusės dešiniojon ir pasislepia už gorizonto. Jo kelionės kelias taip pat sudaro lanką, didelio apskritimo dalį. Pagaliau giedrią naktį stebėdami žvaigždes, taip pat pamatysime, kad jos nestovi vietoje, kad jos taip pat slenka iš kairės dešinėn, žodžiu ir ši nakties švitulių visuma slenka, sukasi aplink žemę lygiai taip kaip mėnulis ir saulė.

Matomasai dangaus slinkimas. Tikrasis žemės ištisinis judėjimas. Taip stebint dangaus švitulius — saulę, mėnulį, žvaigždes, rodosi, kad visi jie sukasi aplink žemę. Taip galvojo, taip kalbėjo ir senovės žmonės. Jie buvo giliai įsitikinę, kad saulė iš tikrųjų nuolatos keliauja aplink žemę. Atlikus savo kelionės dalį prieš musų akis, šiapus gorizonto, ji pereina į kitą žemės pusę, kad ten atliktų tokią pat kelionę ir kad kitą dieną vėl iškiltų toje pat pusėje kaip ir vakar ir kad per dieną keliavusi, vakare vėl nusileistų į kitą žemės pusę. Visam keliui aplink žemę padaryti saulei reikėjo 24 valandų. Senovės žmonės, matydami, kad ir mėnulis ir žvaigždės atlieka tokią pat kelionę, padarė išvadą, kad visas dangus sukasi aplink žemę.

Kadangi tokiu tvirtinimu kiekvienas galėjo įsitikinti savarankiškai darydamas stebėjimus, tai ilgus amžius laikytasi tik šitokios nuomonės. Ir tik prabėgus ištisai eilei amžių, per daugelį stebėjimų, galvojimų, tyrinėjimų, įrodinėjimų, žmonės galutinai įsitikino, kad ne dangus kartu su saule, mėnuliu ir žvaigždėmis sukasi aplink žemę, o žemė pati apie save, panašiai kaip vilkutis sukasi.

Žemė sukasi! Juk iš pirmo pažiurėjimo, tatai iš tikrųjų keista, negalima, netikslu. Taip rodėsi ir visam pasauliui, kol pagaliau prieš keturis šimtmečius vienas garsus galvočius išdrįso pirmą kartą sušukti, kad saulė stovi, o musų žemė sukasi. Bet jį paskaitė bepročiu... Kilo sumišimas. Juk jei tai teisybė, tai viskas kuo ligi tol tikėta, viskas kas žinota, eina vėjais. — "Kaip? Nejaugi ta žemė, kurią mes tokią pastovią jaučiame po savo kojų sukasi?" — "Taip." — "Nejaugi laukai, ir medžiai, miestai ir kaimai sukasi, lėkdami tuo begaliniu ratu?" — "Be jokios abejonės!" — "Na, o mes, mes, žmonės, šios žemės gyventojai, argi taip pat su ja kartu sukamės?" — 'Suprantama." — 'Nejaugi aš sukuosi? Nejaugi aš ramiai sėdėdamas, sukuosi kartu su žemės rutuliu, lekiu pasiutusiu vėsulu, visai to nežinodamas? Jeigu tai butų tiesa, tai aš matyčiau, kaip viskas aplink sukas, jausčiaus kaip bėga po mano kojomis žemė, jausčiau, kad aš pats kažin kur lekiu, jausčiau, kad man galva sukas! Bet viso to nėra, aš matau, kad viskas aplink mane ramu, ir kad aš pats niekur nelekiu!" Štai kaip šnekėjo tų laikų žmonės ir taip, gal but, ir jųs ne vieną kartą galvojote. Bet įsigilinkime į šį dalyką kiek daugiau.

Regėjimo apgavystė. Mes dažnai vaikščiojame, ar kokiu nors kitu budu persikeliame iš vienos vietos į kitą. Bet pagalvokime, iš ko mes sprendžiame, kad eidami ar važiuodami, mes iš tikrųjų persikeliame į kitą vietą. Ogi iš to, kad aplinkiniai daiktai mainosi, arba, kitaip sakant, kad tie daiktai palyginti su mumis keičia savo buklę, pav., kurie daiktai buvo prieš akis, mums beeinant, atsiduria užpakalyje.

Pav., kas nors iš jusų eina į sodžių, mato toli prie kelio medį ar namą. Einant jums rodosi, kad tas medis ar kaimas prie jusų artinasi: pirmiau jis buvo toli, o štai dabar jau visai arti. Nejaugi medis ar namas persikėlė, kad atsidurtų visiškai arti prieš jusų akis? Žinoma, kad ne. Ne medis prie jus prisiartino, o jųs prie medžio. Toliau, kai prieinate medį, jis palieka jsuų šone, o dar toliau einant jis atsiduria užpakalyje ir juo toliau einate, juo toliau pasilieka užpakalyje ir, pagaliau, išnyksta iš akių. Mat kai mes einame artyn į kokį nors daiktą, tai atstumas tarp musų ir to daikto mažėja. Kadangi musų akys musų pačių slinkimo nemato, o mato tik daiktą, į kurį artindamiesi žiurime, tai mums ir rodosi, kad ne mes į daiktą artinamės, o daiktas į mus.

Įdomus apsireiškimas tenka pastebėti, važiuojant tramvajum arba traukiniu. Jeigu sėdėdami vagone, žiurime tik į tuos daiktus, kurie yra vagono viduje, tai matome, kad visi daiktai ir žmonės, kurie yra vagono viduje, pasilieka toje pačioje vietoje, atstumas tarp kitų daiktų nei didėja, nei mažėja. Žodžiu, esantieji vagono viduje daiktai, visai neduoda musų regėjimui pamato nustatyti, kad mes keliamės iš vienos vietos į kitą. O jei akimis nematome, kad atstumas tarp kitų daiktų ir musų nesikeičia, vadinasi, jeigu mes nematome, kad mes keliamės iš vienos vietos į kitą, tai ir kitais jutimais gauname įspudžio, kad pasiliekame vietoje, kad mes iš vienos vietos į kitą nesikeliame.

Patvinęs Brandon, Mo., miestelis. Vandens vietoms taip augštai pakilęs, kad siekia net namų stogus.

Tokiu budu sėdėdami vagone mes nejaučiame, kad greitai keliamės pirmyn ir jeigu vagonas nestuksėtų, netrinkčiotų, tai ir iš tikrųjų manytume, kad vagonas stovi vietoje.

Visa ką kita pajuntame pažvelgę pro vagono langą. Mes pamatome, kad telegrafo stulpai skubėdami bėga, o mes, rodos, stovime vietoj. Mums rodosi, kad netolimas sodžius, vienkiemis slenka pusračiu į priešingą pusę, o artimesnieji daiktai medžiai, stulpai bėgte bėga pro langus. Vienok mes puikiai žinome, kad tie daiktai stovi vietoje, kad čia tik musų akys mus nori apgauti. Mes visi puikiai suprantame, kad tai ne kas kita, kaip regėjimo apgavystė. Iš to matomo daiktų bėgimo savo protu mes prieiname, kad mes patys, o ne tie daiktai, smarkiai važiuojame pirmyn.

Regėjimo apgavystėje mes galime įsitikinti ir kitokiais budais. Pav., net aplink save pradėjus smarkiai suktis, pasirodys, kad ne tiek mes patys sukamės, kiek visi aplinkiniai daiktai sukasi ratu į priešingą musų sukimosi pusę.

Iš viso čia pasakyto tenka padaryti ir atsiminti tokios išvados:

1) Visi daiktai dalyvaujantieji su mumis viename vienos krypties judėjime rodosi mums nejudomi, t. y. žiurint tik į juos, mums rodosi, kad stovi vietoje, o taip pat, kad mes patys stovime nejudomai toje pačioje vietoje.

2) Visi daiktai, kurie ištikrųjų stovi vietoje, mums greitai keliantis pirmyn, atrodo slenka į priešingą musų judėjimo pusę.

Dangaus ir dangaus švitulių judėjimas negalimas. Dabar grįšime prie žemės. Jeigu žemė stovėtų nejudomai ,tai reikėtų prileisti, kad saulė, mėnulis ir žvaigždės ištikrųjų sukasi apie ją ir per 24 valandas spėja apibėgti dangum aplink vieną kartą. Pažiurėkim, kas iš to turėtų išeiti.

Visu pirma jųs nustebsite, kad saulė yra tokia didelė, jog iš jos rutulio butų galima padaryti mažiausia vienas milionas tokių rutulių, kaip musų žemė. Aguonos grudelis butų per daug didelis lyginti su didžiausiu obuoliu, kad tas palyginimas atatiktų saulės ir žemės dydžių palyginimui. Patirta taipat, kad kiekviena žvaigždė taip gi nėra mažesnė už saulę. O tų žvaigždžių juk esama ne tukstančių, bet milionų, gal miliardų, gal ir nesukaitoma daugybė. Iš to lengva suprasti kiek reiškia musų žemė visatoje — juk tai menkutė dulkelytė, neįstebiamas taškelis. Tai nejaugi sveiku protu galvojant galima manyti, kad ta bekraštė visata, tie milionai milžinų dangaus švitulių, nesuskaitoma daugybė pasaulių suktųsi apie tą menkutę dulkelę, kokia yra musų žemė. Nejaugi ta musų menka žemelė butų tiek verta, kad apie ją šokinėtų protu neapimama visata? Aišku, kad to buti negali.

Atsiminkim dar dalyką. Juo didesniame atstume bėgame aplink kokį nors daiktą, juo didesnį ratą turim apibėgti. Jei pav., aplink kudrą bėgs du vaiku, vienas kudros krantu, o kitas kiek toliau nuo kranto, tai šis antrasis, norėdamas apibėgti aplink kudrą kartu su pirmuoju turės bėgti kur kas greičiau, negu pirmasis, nes jam reikia nubėgti kur kas didesnis ratas. Jeigu antrasis vaikas bėgs laikydamasis nuo kudros krantų kokį 100 metrų, tai kol jis padarys vieną ratą, pirmąsis bus apibėgęs apie kudrą keletą kartų.

Saulės atstumas nuo žemės, apie ką smulkiau kalbėsime toliau, siekia apie 50 milionų kilometrų. Taigi tas ratas, kurį saulė turėtų padaryti lėkdama aplink žemę, turėtų buti taip pat milžiniškas. O jei taip, tai koks milžiniškas turėtų buti saulės lėkimo greitumas, kad per 24 val. ji galėtų aplėkti pilną ratą! Apskaičiuota, kad per parą ji turėtų nulėkti apie vieną miliardą kilometrų, kas reiškia, kad per minutę jį turėtų nulėkti daugiau pusės miliono kilometrų, ir apie 70 tukstančių kilometrų per vieną sekundą, vienu akies mirksniu!

Ir tai dar ne viskas. Atstumas tarp artimiausių žvaigždžių ir žemės yra milionus kartų didesnis, negu tarp žemės ir saulės. Kad jos per parą galėtų padaryti ratą aplink žemę, tai turėtų per vieną sekundą nulėkti miliardus kilometrų. Tad ar ne aišku, kokia kvailybė butų manyti, kad miliardai milžinų dangaus švitulių lėktų miliardus kilometrų kas akymirksnis ir vis del tos musų menkos žemelės?

Tikrasis žemės linkmės judėjimas. Dabar jau visi pripažįsta, kad viso to matomojo dangaus švitulių linkmės judėjimo (slinkimo) priežastis yra pati musų žemė, kad ji pati sukasi. Ir tai vyksta visai paprastai. Musų žemės rutulys sukasi pats aplink save, nelyginant lyg kad kas nors suktųsi aplink save ant vienos kojos, lygiai, neskubėdamas, palyginti su aukščiau minėtais greitumais, visai negreitai. Žemei sukantis aplink save, mums rodosi, kad sukasi visas dangus, lyg kad jis iš tikrųjų suktųsi. Bet ir tą galime dabar išsiaiškinti labai lengvai, paprastai, nesutikdami jokių prieštaravimų abejonių. Kai žemė sukasi, tai kartu sukasi ir visa kas yra jos paviršiuje — dirvos, medžiai, namai ir net oras ir debesys, o kartu su visa kuo ir mes patys. Taigi žemės paviršuje visi daiktai pasilieka savo vietoje, jų judėjimo mes nepastebime. O nepastebime lygiai del to, kaip mes sėdėdami vagone, nežiurėdami pro langus, nematome esamų vagono viduje daiktų judėjimo. O čia dar reikia atminti, kad žemė sukasi lygiai, lengvai, be jokių trukčiojimų, trinksėjimų, daug lygiau, negu luotelis upės paviršium, todel ir nėr kam veikti į musų jutimus, kad galėtume jausti žebės bėgimą, bėgimą to laivo, kuriame mes ramiai sau plaukiame.

Žemės bėgimo nejaučiame, nematome, kai savo dėmesį kreipiame tik į žemėje esamus daiktus, į tuos daiktus, kurie kartu su žemės paviršiumi sukasi, kurie dalyvauja žemės bėgime. Bet jeigu pažvelgiame, įsižiurime i saulę, mėnulį, žvaigždes, kurie žemės bėgime nedalyvauja, kurie stovi vietoje, tai mums ir rodosi, kad jie slenka, ir be to, mums rodosi, kad jie slenka į priešingą musu žemės sukimosi pusę, lygiai taip, kaip žiurint pro vagono langą slenga į priešingą važiavimui pusę laukai, miškai, sodžiai.

Jeigu saulė, mėnulis, žvaigždės, stovi vietoje, jeigu mums rodosi, kad jie slenka iš rytų į vakarus, tai aišku, kad musų žemė nuolatos sukasi iš vakarų į rytus.

Ašiškas sukimąsis. Kad geriau suprastume žemės sukimąsi, paimkime sviedinį arba gražiai apskritą obuolį, pradurkime jį per vidurį mezgamuoju virbalu ir paėmę į pirštus sukime ji taip, kad obuolys arba sviedinys suktųsi kaip ratas. Taip padarę, sakysime, kad sviedinys sukasi aplink save. Toks kuno judėjimas yra ašiškas sukimąsis. Virbalas, kuriuo pradurėme sviedinį per vidurį, pažymi linkmę sviedinio linijos, vadinamą ašį, ant kurios jis sukasi, nelyginant kaip ratas ant ašies. Tuodu tašku, kuriuose virbalas praduria sviedinio paviršių, vadinami dviem poliais.

Dabar akylai įsižiurėkim į sviedinį, kuomet jisai sukasi. Įsistebėkim į kokią nors dėmelę ar šiaip tašką sviedinio paviršiuje. Mes pastebėsime, kad sviediniui besisukant, tas taškas arba dėmelė padaro tam tikra ratą. Tokius ratus, apskritimus darys kiekvienas įsistebėtas sviedinio paviršiuje taškas. Taškas, stovįs arčiau prie polio, padarys mažesnį ratą, kitas taškas nuo polio kiek daugiau nutolęs, padarys didesnį ratą. Kadangi jam per tą patį laiką tenka padaryti didesnis ratas, tai, žinoma, jo bėgimas bus greitesnis. Taškas, pažymėtas vienodame atstume nuo abiejų polių, turės padaryti pati didžiausią ratą. Jei per šį ratą, kitaip sakant lanką, kurio visi taškai yra vienodame atstume nuo vieno ir kito poliaus, perpiautume sviedinį, tai gautume du lygiu jo pusrutuliu.

Kaip žemė sukasi ant savo ašies. Taigi žemė sukasi. Bet ji, žinoma, neturi jokios ašies, ji nėra pamauta ant jokio virbalo, (paleistas kaukutis [vilkutis] juk taip pat sukasi nebudamas ant kokios nors ašies pamautas). Žemės ašim, ant kurios žemė sukas kaip vežimo ratas ant ašies, mes vadiname tik tą pristatomą liniją, kuri eina per žemės vidurį, kuri žemei sukantis stovi vietoje. Du tašku, kuriuose ta linija išeina į žemės paviršų vadiname poliais. Tatai visai lengvai išaiškinama pasigaunant globo, su kuriuom tenka kiekvienam susipažinti mokykloje.

Tuodu tašku, vadinamu poliu žemei sukantis stovi vietoje, sukasi vietoje. Visi kiti žemės paviršiaus taškai, žemei sukantis, padaro didesnius ar mažesnius ratus, žiurint to, kiek kuris nutolęs nuo poliaus. Taškai daugiau nutolę nuo polių, kol žemė kartą apsisuka, turi padaryti didesnius ratus, o mažiau nutolę — mažesnius. Vieną pilną ratą kiekvienas žemės paviršiaus taškas padaro per dvidešimt keturias valandas per vieną parą, kitaip sakant per 24 valandas žemė apsisuka vieną kartą.

Didžiausią ratą turi padaryti tie žemės taškai, kurie yra vienodame atstume, nuo abiejų polių. Mat, tie taškai eis per patį žemės rutulio storumą, pačiu didžiuoju žemės lanku. Per tuos taškus galima išbrėžti didysis apskritimas, kuriuo perpiovus žemės rutulį, gausime du visiškai lygiu pusrutuliu. Šitas apskritimas, lankas, skiriąs žemės rutulį į du lygiu pusrutuliu, vadinamas ekvatorium arba pusiauju. Jis visuomet esti žymimas ir globe.

Žinoma, žemės paviršiuje jokio išbrėžto, pažymėto pusiaujo nėra. Yra tik taškai per kuriuos jis eina, tik tie taškai skiriasi nuo visų kitų taškų savo bukle — jie yra vienodame atstume nuo abiejų polių.

Žemės paviršiaus taškai, per kuriuos eina ekvatorius, taip pat ir tose vietose gyvenę žmonės, žemei sukantis, per vieną parą turi nulėkti apskritimą lygų žemės apskritimui, t. y. apie 40 tukstančių kilometrų per 24 valandas, beveik 30 kilometrų per minutę. Vieta, kur mes gyvename yra kiek arčiau prie polio, todel per parą mes padarome kiek mažesnį apskritimą, negu ekvatorio kraštų gyventojai: apie 24,000 kilometarų per parą, apie 18 kilometrų per minutę. "Nagi ir greitumėlis" — nustebsite. Taip, greitumas nepaprastas, bet jis visiškai menkutis su tuo greitumu, kuriuo turėtų lėkti saulė ir žvaigždės, jeigu jos per parą savo atstume turėtų aplėkti aplink žemę.

Kodel mes tokio greitumo nejaučiame, nepastebime, jųs jau žinote iš to, ką ankščiau kalbėjome.

Žinoma, prisistatyti sau žemę su visa kuo joje esamu, besisukančią lyg ant kokios ašies, yra gana sunku, iš karto mus tatai stebina. Bet vėliau jums teks sužinoti, kad ir kiti dangaus švytuliai — saulė, mėnulis, žvaigždės, taip sukasi pačios aplink save, ir šitas jų sukimąsis net galima matyti. O jei taip, tai negalima ir manyti, kad tik viena musų žemė butų kitokia, negu visi kiti jos dangaus, erdvės draugai — jeigu jie sukasi, tai ir musų žemė turi aplink save suktis jį negali palikti nejudoma.

Pagaliau, yra visiškai tiesių žemės sukimosi aplink save įrodymų, bet jų paduoti negalime, nes jiems suprasti reikėtų paliesti jums dar sunkiai prieinami samprotavimai.

Tuo tarpu įsidėmėkite, kad tie kitoki žemės sukimosi aplink save įrodymai yra, ir kad šiandien nė vienam šiek tiek apsišvietusiam žmogui neateina galvon abejoti del žemės sukimosi aplink save. "L. U."

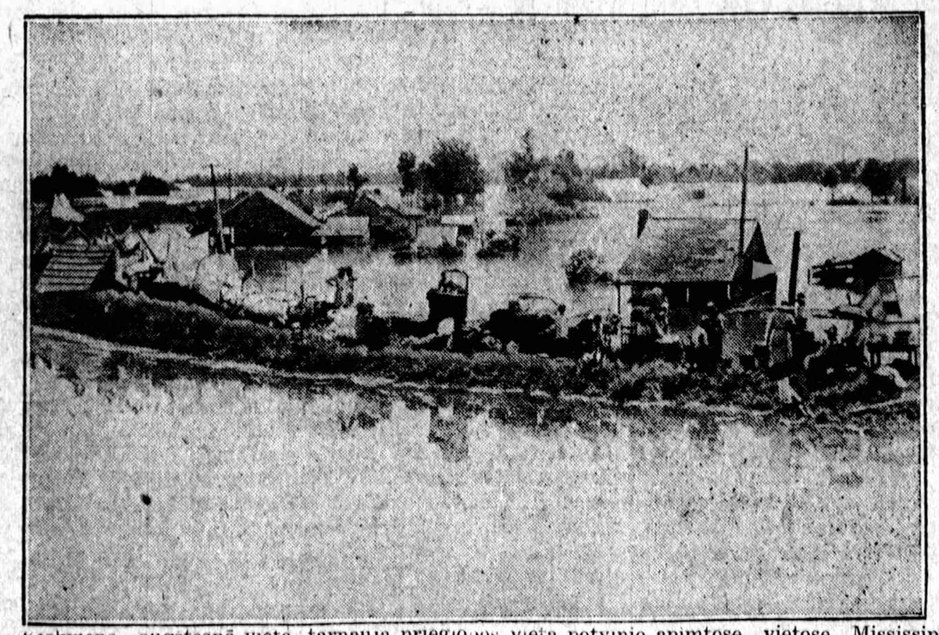

Kiekviena augstesnė vieta tarnauja prieglobos vieta potvinio apimtose vietose Mississippi upės klony. Žmonės pasilieka ten, nors ir iš visų pusių yra apsemeti vandens.

Mokykloje.

—Ką duoda mums žąsis, Jonuk?

—Mėsą, žąstaukius....

—O ką daugiau?

Jonukas tyli.

—Na, — taria mokytojas, — aš tau pagelbėsiu.

—Ką turit jųs lovoje?

—Blakes, ponas mokytojau.

—Antai sėdi senis Brazdys, kurs prigavo mane ant 30,000 litų.

—Na, kaip gi tas at[illegible]

—Aš jau buvau visai susitaręs su jo dukterim, tik senis nesutiko jos man duoti.

Moksleiviu Keliai

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje Organas

Eina kartą savaitėje.

Redaktorius J. LAPAITIS
1739 South Halsted St., Chicago, Illinois

J. LAŽDAUSKIS, Pirm., 4710 W. 12th Pl., Cicero, Ill.
K. J. SEMAŠKA, Rašt., 1834 Wabansia Ave., Chicago
J. KAULINAS, Ižd., 4532 S. Francisco Ave., Chicago

Šviesos greitumo matavimas

Mums rašant straipsnius įvairiais astronomijos klausimais, ne kartą teko pažymėti, kad šviesa bėga 186,000 mylių į sekundę. Bet kuriuo budu šviesos greitumas matuojama? Ne lengva yra patirti, kaip greitai bėga šautuvo kulipka, bet ką galima pasakyti apie šviesos greitumą, kurs yra veik milijoną kartų greitesnis? Kaip galima patirti greitumą šviesos, kuri žemės ekvatoriu apibėgtų apie žemę ne mažiau kaip septynis kartus į vieną sekundę?

Kada mes norime patirti, kaip greitai žmogus gali bėgti, mes pirmiausia atmatuojame tam tikrą atstumą ir tėmijame kiek laiko žmogui ims tą atstumą perbėgti. Traukinio bėgimo greitumas yra nusprendžiamas pagal to, kiek laiko jis užtrunka nuo vienos stoties iki kitos. Ant to paties principo yra paremtas ir kulipkos bėgimo matavimas. Bet kuo greičiau koks nors kunas bėga, tuo ilgesnį tenka pasirinkti atstumą. Šviesa bėga neįmanomai greitai, todel mokslininkams tenka pasirinkti tokį ilgą atstumą, kokį tik jie gali gauti. Matuojant šviesos greitumą, butinai yra reikalinga matyti abu atstumo galu. Šviesos greitumui patirti eksperimentus darantieji mokslininkai dažnai pasirenka aukštą kalną. Kalno viršunėj įtaisoma šviesai matuoti aparatas ir atsargiai išmatuojama atstumas tarp observatorio ir kalno viršunės.

Observatorius turi įsitaisęs tam tikrą aparatą, iš kurio per mažą skylutę yra leidžiama stipri šviesa. Kalno viršunėj yra įtaisytas veidrodis. Kada šviesa pasiekia veidrodį, jinai atsimuša ir vėl bėga kur nors į šalį. Observatorius tačiau veidrodį nustato taip, kad atsimušusi į veidrodį šviesa grįžtų tuo pačiu keliu. Nors šviesai nubėgti iki veidrodžio ir atgal sugrįžti laiko tereikia mažai, tačiau šviesa visgi sugaišta tam tikrą laiką. Observatorius, sakysime, šviesos leidžiamąją skylutę uždengia ir kalne esančio veidrodžio atspindį nebemato. Jeigu observatorius butų tiek jautrus spėti atidengti šviesos leidžiamąją skylutę ir vėl ją uždengti pirm negu į veidrodį atsimušusi šviesa grįžta, tai jis galėtų patirti, kiek reikalinga šviesai laiko nubėgti iki veidrodžio ir atgal sugrįžti. Ant nelaimės žmogus ņėra tiek jautrus. Jeigu daleisti, kad kalnas yra dešimt mylių atstu nuo observatorio, tai šviesai nubėgti į kalną ir grįžti atgal butų dvidešimt mylių kelionė. Tą kelionę šviesa gali padaryti į vieną devinttukstantinę sekundės dalį. Kitais žodžiais sakant, padalinkite vieną sekundę į devynis tukstančius kartų ir gausite laikotarpį, kurs šviesai reikalingas perbėgti dvidešimt mylių. Sunku tokį laikotarpį net įsivaizduot!

Observatorius tačiau, vietoj pats atidarinėjęs šviesos leidžiamąją skylutę, turi padaręs šale skylutės tam tikrą ratą, kurs aplinkui turi dantis. Rato dantis sukasi pro šviesos leidžiamąją skylutę ir ją nuolatos tai uždaro tai atidaro. Observatorius žino kaip greitai sukasi ratas ir tuo pačiu laiku tėmija kalne esantį veidrodį ir mato kas darosi su šviesa.

Kaip matote, šviesos greitumą galima matuoti eksperimento budu. Bet tai nėra vienintėlis šviesos matavimo budas. Šviesai matuoti yra ir daugiau priemonių. Bet apie tai pakalbėsime kitą kartą.

Siela ir medžiaga

Pamažu nyksta fantastiški pasakojimai apie neprikalusomą nuo kuno sielos gyvenimą, nes šiuo klausimu prabilo gamtos mokslas. Ir nenuostabu, kad seniau buvo labai mėgiami pasakingi sielos gyvenimo aiškinimai pradedant vaiduokliais ir baigiant pomirtiniu sielos gyvenimu, nes iš vienos pusės žmogaus sielos arba paties savęs pažinimas buvo ir yra be galo svarbus ir įdomus klausimas, o iš kitos pusės, kuomet dar žmogaus prigimtis nebuvo mokslo ištirta. Net žymiausi senovės mokslininkai patėmiję, kad žmogus turi smegenis, iš kurių eina nervai į visas kuno dalis suskildami į šakas ir šakeles į tinklus ir tinklelius, kurie išvarsto smulkiausias kuno daleles, nesuprato tikrosios smegenų reikšmės ir manė, kad žmogaus dvasiniam gyvenimui jos yra nereikalingos.

Dabar kiekvienam suprantama, kad smagenys ir senai turi didelę reikšmę žmogaus sielos gyvenime, o žmogaus anatomija, tyrinėdama nervų sudėtį, žmogaus fiziologija — tyrinėdama smagenų ir jų dalių rolę organizmo gyvenime ir kitos gamtos mokslo šakos aiškiai nustatė tuos ryšius, kurie jungia sielą su kuno ypatybėmis ir įrodė, kad smagenys yra toji mašina, kurioj gimsta mintys, svajonės, troškimai ir visa kita. Seniau iš veido bruožų, kaktos raukšlių, galvos formos spręsdavo apie žmogaus budą, valią ir gabumus, bet pasirodo, kad žmogaus palinkimai, gabumai ir visa kita priklauso ne nuo galvos pavidalo, o nuo smagenų dydžio, raukšlių formos ir kitų savybių.

Jeigu visas sielos gyvenimas išteka iš smagenų, tai protingiausio ant žemės sutvėrimo, kaip žmogaus smagenys turėtų buti sunkiausios. Čia gali kai kam atrodyti, kad iš tikro taip nėra, nes banginio du kartu, o dramblio net 3 kartus smagenys sunkesni už žmogaus smagenis. Tačiau reikia neužmiršti, kad didesniam organizmui reikalingi ir sunkesni smagenys, ir 75—80 kil. dramblio kuno daliai atatinka daug mažesnis smagenų kiekis negu žmogaus smagenys. Ir atsižvelgiant į visą kuno svorį visų tyrinėtojų tapo pripažinta, kad iš visų gyvulių tarpo, žmogaus galvos smagenys yra sunkiausios. Žmogaus smagenys, vidutiniškai imant, sveria 1310 gramų.

Kaip žmonių gabumai ir protingumas yra nelygus, taip ir smagenų svoris nevienodas.

Moterys, budamos silpnesnio proto už vyrus, turi lengvesnius ir smagenis. Talentingi vyrai kartais turėjo ir labai sunkius smagenis. Vokiečių filosofo Kanto smagenys svėrė 1600 gr.; anglų literato Bairono (Byron) smagenys svėrė 1807 gr., o rusų literato Turgeneyo smagenų srovis siekė iki 2022 gramų.

Yra žinoma talentingų vyrų, kurie turėję net lengvesnius smagenis už normalius žmones, bet reikia žinoti, kad nors kartais žmogus ir vienoj srity pasižymėjo, bet kitoje srityje buna dvasiniai silpnesnis už kitus žmones ir tuo jų smagenų lengvumas pateisinamas.

Vyrai turintieji lengvesnius smagenis, kaip 1000 gr., moterys, kaip 900 gr. negali savo dvasinį veikimą tinkamai išvystyti ir liekasi silpnapročiais arba idiotais.

Žmonių ir tautos smagenų svoris turi didelę įtaką ir tautos kulturos stovį. Šmidtas, tyrinėdamas pračjusių amžių agiptiečių kaukoles rado, kad tie agiptiečiai, kurie gyveno kulturos žydėjimo perijode, turėjo sunkesnius smagenis už tuos agiptiečius, kurie gyveno kulturos nupuolimo periode. (Agiptiečių smagenų svoris apskaičiuotas sulig rastų jų kaukuolių vidaus talpos).

Įvairios Europos tautos turi nevienodą smagenų svorį. Sunkiausius iš visų Europos tautų galvos smagenis turi lietuvių tauta. Lietuvių smagenys vidutiniškai imant sveria 1445 gr. Todel lietuviams turėtų buti lemta sukurti aukščiausia kultura, duoti talentingiausius žmones, nors gal nemaža jų yra ir davę, tik del nepalankių Lietuvai sąlygų jie ištautėjo ir žmonės, ir jie patys užmiršo, kad jie yra gimę lietuviais.

Antrą vietą sulig smagenų sunkumu užima vokiečiai, toliau švedai ir kiti.

Smagenys, atlikdamos įvairias pareigas, priimdamos iš lauko gautus įspudžius, valdydamos žmogaus kuno įvairių dalių judėjimus, užlaikydamos pergyventų įspudžių pėdsakus, kurių pagalba mes sugebam atsiminti, kas buvo praeity, šias ir visas kitas pareigas pasiskirstę tarp įvairių smagenų vietų. Seniau manyta, kad visi įspudžiai suteka į dvasinę sielą, o visi judėjimai išteka iš jos. Buvo mėginta ieškoti, kurioj butent smagenų vietoj yra apsigyvenus įkvėptoji siela. Vieni sakė, kad ji randasi vidury smagenų baltojoj medžiagoj, kiti, kad skystime esančiam vidujiniuose smagenų plyšiuose, bet vėliau pasirodė, kad svarbiausios žmogaus dvasinio gyvenimo vietos — centrai yra išmėtyti po visą pryšakinį smagenų paviršių.

Smagenys sudėtos iš mažų nematomų šakotų dalelių — narvelių. Patys narveliai didelėj savo daugumoj randasi smagenų paviršiuj ir sudaro pilkąją smagenų medžiamą, o jų ataugos ir šakelės, kurios jungia vienus narvelius su kitais, o taip pat tuos narvelius tiesioginiai arba su pagalba kitų narvelių su oda ir kitomis kuno dalimis sudaro galvoje baltąją smagenų medžiagą, o iščję iš galvos sudaro nervus.

Vienos šių narvelių grupės tvarko raumenų judėjimus sudaužydamos smagenų judomuosius centrus, duodamos savo šakutes prie įvairių raumenų dalių, kiti narveliai per savo šakutes einančias į ausis ar akis priima šviesos ir garso įspudžius ir sudaro klausos ir regėjimo centrus, o, pagaliau, svarbiausi narveliai jungia savyje įvairius įspudžius, grupuoja juos, gamina naujus vaizdus, mintis ir svajones, tai yra aukščiausieji dvasiniai centrai, kurie užima žymią dalį pryšakinių smagenų paviršiaus.

Kuri smagenų dalis kokią kuno dalį valdo, galima lengvai susekti leidžiant elektros srovę į įvairias smagenų vietas. Darant bandymus su gyvuliais, paleidžiama elektros srovė į vieną smagenų dalį ir jei tuo sukelia kojos raumenų susitraukimus, reiškia toj vietoj, į kurią leista elektros srovė, yra kojos judomasis centras. Jeigu tą smagenų vietą pas gyvulius ar žmogų, kuri yra kojų judomasis centras, išpiausime, gyvis kojų daugiau negalės valdyti — gausis paralyžius.

Sužeidus ar išpiovus regėjimo centrus žmogus liks aklas, nors akys bus ir sveikiausios; sužeidus ar sukrikus kalbos centrui žmogus liks nebylys.

Jeigu sužeisime aukščiausius dvasinio gyvenimo smagenų centrus, žmogus nustos sąmonės.

Ir dorinis žmogaus pajautimas priklauso nuo atatinkamų smagenų dalių išsivystymo.

Susilpnėjus tiems smagenų centrams, kurie nustato dorinį žmogaus gyvenimą, nupuola žmogaus dora. Gausiai vartojamas alkoholis nuveda daugelį žmonių iš tiesaus kelio prie žiaurių nusikaltimų, nes alkoholis iš skilvio susigėręs į kraują, o su krauju patekęs į smagenis, susilpnina jų veikimą ir iš dalies sunaikina kai kuriuos svarbesnius dorinio pajautimo centrus.

Jei normaliam žmogui skaudu yra girdėti apie bet kokią žmogžudystę, tai užnuodijus atatinkamus smagenų centrus, žmonių žudymas gali tapti jam mėgiamuoju žaidimu.

Badavimas taip pat atsiliepia į dorinį žmogaus stovį.

Kaip badaujant kraujo kuneliai, riebalai vėliau raumenys ir kitos kuno sunaikinami taip ilgiau badaujant ir smagenys nepalieka nepaliestos.

Badaujant, kraujo kuneliams sunaikinus kai kurias svarbesniųjų centrų dalis, žmogus netenka dorinio pajautimo.

Visiems gerai žinoma, kad Rusijoje, bado metu, daugelyje vietų tėvai žudė savo vaikus ir juos valgė.

Žmonės, radę tai aprašyta laikraščiuose, manė, kad alkio kankinami Rusijos piliečiai prie tokių veiksmų priėjo.

Bet sveiki tėvai dažnai savo vaikų gyvybę labiau brangina negu savo ir panašiai elgtis jokiu budu negalėtų.

Be to, reikia žinoti, kad žmogus badaudamas turi noro valgyti tik pirmąsias dvi tris dienas, o toliau jau jokio alkio nejaučia.

Čia visiškai aišku, kad minėti doroviniai iškrypimai atsiranda ne iš tiesioginio noro valgyti, o del sunykimo tų smagenų centrų, kurie tvarko žmogaus kuno jausmus. Čia dar galima priminti, kad ten, kur gyvenimo sąlygos neduoda kunui, o kartu ir smagenims tinkamai augti, ten ir dvasiniai iškrypimai dažniau pasitaiko.

Yra žinomi ištisi miestai, kuriuose gatvės yra siauros, o namai aukšti, kur neturtingųjų tėvų vaikai augdami sklepuose niekad saulės nemato, kurios spinduliai butinai reikalingi sveikam kuno brendimui. Tuose miestuose yra nepaprastai didelis žmogžudžių, plėšikų ir kitokių nusikaltėlių nuošimtis, ir jei jų nepapildytų atvykstantieji iš sodžiaus gyventojai, miestas visiškai išsigimtų.

MARIO CHAMLEE, ŽYMUS TENORAS METROPOLITAN OPEROS

"Mano balsas, suprantama, yra mano didžiausia brangenybė. Apsaugojimas jo gerumo yra mano didžiausiu tikslu. Kas link cigaretų, man labai patinka Lucky Strikes. Aš suradau, kad jie nieko nekenkia mno gerklei."

Mario Chamlee

"It's toasted"

APSAUGOJIMUI JUSŲ BURNOS

Doros nujautimas, grožio ir kiti žmoniškumo jausmai yra brangus jausmai ir jiems išvystyti pas žmogų reikalinga didelio rupestingumo.

Dabar pasirodo, kad ta pati siela, kuri seniau, žmonių išmanymu, atsiskyrus nuo kuno galėjo pereiti kiaurai žemę, skristi per juras, per erdvę ĮŽmogui nesuvokiamus tolius, yra surakinta tų pačių gamtos dėsnių, kaip ir visi kiti gamtos padarai. Net ir sielos ypatybės pasiduoda tiems patiems paveldėjimo ir evoliucijos dėsniams, kaip ir visas organizmas. Visiems iš kasdieninio gyvenimo gerai žinoma, kad iš kriminalistų tėvų gimsta vaikai palinkę prie kriminalinių nusikaltimų. Taip pat talentingi vyrai mokslininkai, menininkai, literatai ir kiti daugiausia iš tėvų, kurie turėjo didesnius ar kiek mažesnius, išvystytus ar neišvystytus gabumus toj srity, kurioj jų vaikai yra pasižymėję.

Jeigu nors iš dalies butų teisinga, kaip įvairiais amžiais įvairios religijos mokė, kad žmogui gemant, jo siela įsikunija atėjus iš antgamtiško pasaulio, tai butų nesuprantama, kodel butinai iš dangaus yra siunčiama vaikams siela visomis savo ypatybėmis panaši į tėvus.

Žmogaus smagenyse kraunami pergyventi įspudžiai, gimsta naujos mintys ir vaizdai ir gludi žmogaus energijos šaltinis. Žmogaus kuno pajėgos priklauso nuo jo raumenų išsivystymo, bet čia ne mažiau turi reikšmės jo sielos įtaka. Raumenys judina įvairias kuno dalis tik iš smagenų einantiems nervams juos jaudinant. Juo smarkiau bus raumenys nervų jaudinami, juo daugiau darbo jie galės atlikti. Išsigandęs žmogus gali atlikti tai, ko niekuomet ramus budamas negalėtų padaryti, nes tuo metu jo raumenys esti nepaprastai smarkiai jaudinami. Ir ko nors siekdamas, trokšdamas ir tikėdamas pasiekti, žmogus gali, rodos, nepergalimas kliutis nugalėti. Yra aprašyta, kaip vienas generolas karo metu gulėjęs ramato kankinamas ir nebegalėjęs toliau kariuomenei vadovauti. Tik pranešus, kad priešas jau nugalėtas, nejausdamas jokių kančių kėlės iš lovos, stojo į kovą baigti priešą naikinti.

Nuostabus dalykas: tieji žmogaus dvasiniai reiškiniai, kurie, kaip esame sakę, priklauso nuo žmogaus kuno, pasirodo gali nugalėti kuno skausmus, ligas ir kita. Atrodytų, kad dvasiniai reiškiniai stovi aukščiau kuno su visomis jo silpnybėmis ir tik laikinai yra jo suvaržyti. Taip mano ir sako įvairus stebuklų šalininkai, pasiremdami panašiais aukščiau duoto pavyzdžiais, tačiau jiems žmogaus prigimtis yra nepažįstama.

Kad įvairus įspudžiai gali nustelbi kai kuriuos žmogaus jutimus, dauguma žmonių yra patys patyrę. Įsivaizduokime, kad del tolimos kelionės nuvargusiam ir nuo nuovargio su sopančiomis kojomis sutemus tenka žmogui eiti per mišką, kur nuo žvėrių ar plėšikų jo gyvybei gręsia pavojus. Neabejotina, kad staiga jis užmirš ir apie kojų skaudėjimą, nejaus ir nuovargio ir eis tokiu smarkumu, kaip nė nenuvargęs negalėtų eiti. Tik čia nei jo kojų sopėjimas, nei bendras kuno nuovargis nepranyko, nes pračjęs pavojingąją vietą, pasijus dar daugiau nuvargęs esąs, o nejautė sopėjimo vien del to, kad nauji įspudžiai, baimės jausmas, kuris daug smarkiau jaudino atatinkamus smegenų centrus negu prieš juos buvusis, nustelbė pirmuosius. Panašiai atsitinka ir tuomet, kai kurios nors linksmos naujienos sujaudintas žmogus nustoja savo kančių, pajautimo, kaip yra minėtam nuotiky, su generolu.

Kaip perkunui trenkus mes tegirdime tik tą vieną griausmo garsą, nors del to aplinkiniai gamtos garsai nenutilo, kaip saulės šviesoje mes nepastebime žvakutės spindulių, jei ji ir žibėtų, taip suvirpėjus žmogaus sielai stipresnių įspudžių įtakoje, mes nejaučiame savo kuno skausmų, nors ir žaizdos nemažėtų.

Šiandien dauguma sielos reiškinių yra išaiškinama remiantis visuotinais gamtos dėsniais. Ir žvilkterėjus į mokslą, kur psichologai (sielos tyrinėtojai) ir fiziologai daro įvairius bandymus su dvasiniais reiškiniais, kiekvienam protaujančiam žmogui neišvengiamai gema išvada, kad čia turime reikalą ne su antgamtiniais, o su materialiniais reiškiniais.

Jeigu nagrinėjant žmogaus sielos klausimą ir liekasi daug neišaiškinamų, ne tik šiandien, bet ir ateityje klausimų, tai dar nereiškia, kad ten turi buti kas nors stebuklinga.

Ne visus garsus žmogaus ausys pajunta, ne visus spindulius akis pastebi, ne visus ir klausimus žmogaus protas gali suvokti, nes ir smagenys kaip ir daugelis kitų organų, gali buti nevisai tobulai sutaisytos.

["Liet. Uk."] —J. Z.

Žmogus po 40,000 metų

Harvardo universiteto (Amerikoje) profesorius Persi Rejmandas pranašauja žmonijai liudną ateitį. Remdamasis savo moksliniais tyrinėjimais profesorius priėjo išvadą, kad po kokių 40—50 tukstančių metų žmonės pasauly busią visai pliki, be plaukų. Apskritai tų laikų žmogus žymiai skirsis savo išore nuo dabartinio žmogaus: žmonių veidai pailgės, kaktos praplis, dantys išnyks ir plaukai nebeaugs. Šią išvadą profesorius priėjo betyrinėdamas žmogaus smegenis. Smegenys "homo sapiens" nuolat bet palengva auga, jų turis didėja ir vieta kaukolėj mažėja — jiems bus per ankšta. Kaukolės automatiškai ims didėti — veidai ilgėti. Senovėje, sako prof. Rejmondas, plaukai buvo vienintėlė galvos odos apsauga. Bet ilgainiui plaukai atgyvens savo amžių, atliks savo funkciją, nes galva pripratus prie skrybėlių bus plaukų nereikalinga. Motina gamta padarys tinkamą išvadą ir pasielgs su mumis, nepaisydama musų mados ir estetikos reikalavimų: plaukai nebeaugs. Visų baisiausia nelaimė — likti be dantų. Profesorius primena, kad dar budamas žmogus pirmoje plėtros stadijoje, lengvai galėdavo dantimis nuskinti ir perkąsti kokoso riešutą. Dabar dantims padeda šakutės, peiliai, valgis įvairiais būdais smulkinamas, ligi pateks burnon; todel dantys nuo nedarbo ima silpnėti, nykti ligi visiškai išnyks. Kiek tie profesoriaus spėliojimai teisingi, sunku pasakyti. Viena tik aišku, kad mums tos permainos neteks sulaukti.

ARGENTINA

I.

Lygiai daug musų žmonių plaukia ir į Argentiną. Bent kiek plačiau susipažinus su Brazilija, bus neprošalį pažvelgti ir į Argentinos gyvenimą. Argentina taip pat yra Pietų Amerikoj. Nors jos žemės plotas bus lygus Vakarų Europos visoms valstybėms, butent 3,000,000 kv. kilometrų, bet joj gyvena vos nedaugiau 10 milionų gyventojų, iš kurių 2 milionai gyvena miestuose. Taigi Argentina apgyventa labai retai. Vietomis 10 kv. kilometrų tenka vos 1 žmogus, o turtingiausiose vietose 1 kv. kilometrui 5 žmonės, tuo metu kaip vokiečiuos 1 kv. kilometre gyvena 120 žmonių, o pas mus 1 kv. kilometre 68. Kad ir Argentinos žemė turtinga, bet netikęs klimatas ir kitos gyvenimo sąlygos netraukia žmones joj gyventi.

Į Argentiną iš Europos žmonės emigruoti pradėjo palyginamai ne taip senai. 1857 metais čia iš kitur atvyko apsigyventi 20,000 ir tai iš kurių 8,900 tuoj tą kraštą apleido. Tik nuo 1910 metų, kai Argentina nusikratė Ispanų globos ir liko nepriklausoma valstybe, emigracija čia žymiai padidėjo. Nuo 1911 iki 1920 m. čia iš kitur atkeliavo 1,204,919 žmonių iš kurių jau atgal grįžo vos keletas dešimčių tukstančių.

Į Argentiną daugiausia važiuoja italai, ispanai, vokiečiai, yra daug rusų, net anglų ir, pagaliau, lietuvių. Kada čia lietuviai atsirado ir kiek čia jų esama, sunku pasakyti. Bet jau prieš pasaulinį karą lietuviai Argentiną žinojo ir tur but, neapsiriksiu, jei Argentinoj lietuvių skaitysim virš 10,000. Kiek tenka iš laikraščių patirti, lietuviai Argentinoj jau turi keletą įvairių draugijų ir rodos vieną laikraštį.

Berods, Argentinoj daug gyvena žydų, kurie kaip ir vokiečiai su anglais, daugiausia prekyba verčiasi. Rusai, lenkai ir lietuviai užsiima žemės ukio darbu, arba pramonės įmonėse dirba.

Bendrai Argentinoj skaitoma virš 50 nuoš. ateivių. Vietos indėnų padermės gyventojų yra užsilikę tik apie 30—40 tukstančių; kiti vietos gyventojai daugumoj ispanai. Jų — ispanų kalba yra valstybinė kalba. Joj ir visas Argentinoj mokslas einama. Argentinoj miestuose kultura gana žymiai pakilusi. Leidžiama daug ispanų kalboj knygų, dienraščių ir gražiai paveiksluotų savaitraščių. Ispanų kultura tiek čia yra didelė, kad į Argentiną atvykę vokiečiai, anglai ir kitų kulturingų tautų išeiviai greit pramoksta ispanų kalbos, o jų vaikai savąją gimtinąją kalbą net pamiršta. Tat, kad ir Argentina gyventojų atžvilgiu yra tarptautinė, bet jos kultura vieninga — ispaniška ir savotiškai argentiniška.

Argentinos gyventojo tipas yra ramaus budo, mandagaus ir gana apsukrus. Žemės ukyl labai plačiai vartojamos įvairiausios mašinos. O čia vyriausią krašto gamybą ir sudaro žemės ukis. Viso Argentinos eksporto 95 nuoš. yra grudai ir mėsa. Miestai yra elektra apšviesti, o kai kur net ir didesni žemės ukiai vartoja elektros energiją. Susisiekimas daugiausia automobilių, bet yra ir geležinkelių. Nors Argentina ir turi išėjimą į vandenyną ir varo didelę prekybą, bet savo prekybos laivyno neturi. Argentiną daugiausia aptarnauja Anglų, Japonų, Olandų ir Suvienytų Valstybių Amerikoj laivai, kurie palyginamai turi gero pelno, nes iš Argentinos vien tik į Europą kasmet išvežama į 800,000 tonų mėsos. Bendras Argentinos eksportas siekia iki kelių šimtų tustančių dolerių.

II.

Argentina yra federatyvinė respublika, kuri susideda iš 14 savistovių provincijų ir 10 savivaldybių. Respublikos prezidentas renkamas trims metams. Krašto valdyme jis mažai įtakos turi, nes jo teisės yra susiaurintos. Parlamentas yra tik vienas ir renkamas demokratiniu budu trims metams. Vyriausybės žinioj yra tik kariuomenė, bendri valstybės finansai, gelžkeliai, užsienio reikalai ir vyriausias teismas. Vyriausybė prieš parlamentą už savo darbus yra atsakominga.

Vietos valdžiai priklauso švietimo reikalai; jos žinioj yra policija, vietos teismas, keliai, pačtas, socialinė globa ir visa kita, kas nepriklauso centralinei vyriausybei. Centarlinė vyriausybė neturi teisės kištis į vietos reikalus. Kadangi bendrais valstybės įstatymais nėra aiškiai nustatyta centro ir vietos vyriausybių teisės per tai neretai tarp jų kyla ginčai, kurie kartais išsilieja net į atvirą kovą. Dažniausiai visas kovos reikalas sukasi ne apie vienų ar kitų teisių gynimą, o tik kad apgyntų vienų ar kitų turtuolių gurpės medžiaginius sumetimus. Mat, Argentinoj piliečiai daugumoj nėra politiškai subrendę, valstybės reikalų neboja, per tai bepigu vienai, ar kitai turtuolių grupei sauvaliauti.

Ir jie visuomet deda pastangų, kad sučiuptų valdžios vairą į savo rankas ir tuo budu galėtų neatsakomingai savo naudai vartoti valstybės iždo lėšas. Tatai čia ir rinkimai į parlamentą neturi didelio politinio pobudžio, o lygus vienų, ar kitų pirklių rietenoms. Iš politinių partijų yra žymesnė radikalų ir konservatorių. Paskutiniais metais darbininkų tarpe pradeda įgyti daugiau įtakos socialdemokratai. Yra ir komunistų, bet jie jokios reikšmės neturi.

Bendrai imant, politiniu atžvilgiu Argentinos valstybės gyvenimas nėra nusistovėjęs ir esamos politinės partijos visuomenės gyvenime dar didelės svarbos neturi.

III.

Argentinoj pramonė dar tiktai vystos. Čia nėra didelių pramonės įmonių, tai ir tos rųšies darbininkams nėra čia kas veikti. Tos rųšies bedarbių darbininkų visuomet tukstančiai skaitoma. Ypač jų skaičius padidėja žemės ukio sezoniniams darbams užsibaigus, nes iš kaimų visi traukia į miestus uždarbių rasti, o čia jų nėra. Bet paskutiniais metais įvairus amatninkai, meistrai visuomet darbo gali rasti. Mat, miestuose eina sparčiai statyba, tiesiami nauji gelžkeliai, be to, pramonei neišaugus ir šiaip amatninkai gali rasti užsiėmimo ir palyginamai neblogai apmokamo. Geriausi amatninkai čia italai, kurie skaldo akmenis, batsiuviai, tapytojai, skulptoriai ir jiems lygių konkurentų veik ir nėra. Vokiečiai amatninkai — dažniausiai kalviai, račiai, elektros montiorai, laikrodininkai, puodžiai ir kiti. Visi jie šiuo amatu gerai verčiasi. Bendrai amatninkų darbas nepalyginamai geriau apmokamas negu pramonės darbininkų.

Gerai uždirba Argentinoj žemės ukio darbininkai, bet jų darbas sezoninis, kuris tveria 7—8 mėnesius. 4—5 mėnesius jie dažniausiai buva be jokio darbo, tai ką darbo metu uždirba, tai likusį bedarbės laiką ir pragyvena. Bendrai Argentina yra žemės ukio kraštas ir stambaus ukio.

Vakarinėj Argentinos daly verčiamasi daugiausia vynu ir gyvulininkyste. Čia daugiau kaip 100,000 ha. žemės apsodintas vynuogių ir daugiau kaip 1,000,000 ha. žemės čia yra ganyklų. Bet del stokos gelžkelių tiek vyno, tiek gyvulininkystės ukis visai tinkamai negali išsivystyti. Prekybos centrai toli, ir ukio produktus dažniausiai parduoda atvykusiems įvairiems stambių prekybos įstaigų agentams, per tai žemės ukio gamintojai pilnos kainos negauna. Berods prekybos firmų agentai dažniausiai su savim veža ir ukiui reikalingų smulkių prekių. Ir šie vertelgos greit sukrauna didelius turtus.

Šiaurės Argentinoj buva dideli karščiai, vietomis čia siaučia drugio liga. Europiečiams gyvenimo sąlygos ne visai tinka. Čia daugiausia verčiamasi cukraus gamyba ir kasmet išvežama jo per 200,000 tonų. Taip pat yra puikių avims ganyklų. Avys geros veislės. Iš medžio "gerba mate" dirbama arbata, auginama kava, apelsinai, bananai.

Vyriausybė čia turi savo žinioj 17,000,000 ha. žemės, kurią dalina kolonistams. Bet kolonizacija sunkiai vyksta, nes žmė apuagusi tankiais miškais, kurių iškirtimas be mašinų ir nejdėjus didelio kapitalo veik neįmanomas. Čia esama upių, del to ir susisiekimo atžvilgiu patogu, nes upėmis gali plaukioti nedideli laivai.

Geriausia gyvenimo sąlygoms yra Pietų Argentina. Karščių didelių nėra, tik buna veik ištisą mėnesį dideli vėjai. Jiems pučiant, kaip sakoma, dangus su žeme maišosi. Čia gerai dera kviečiai, avižos, maisas. Patogios sąlygos raguočiams ir avims auginti. Vynuogės taip pat gerai auga. Be to, čia esama žibalo šaltinių. Tik drėgmės čia stoka. Stambųs ukiai jau yra įtaisę dirbtiną dirvų laistymą.

Ši Argentinos dalis yra tiršČiausiai apgyventa. Žemės veltui čia jau negalima gauti, reikia jos pirkti. Žemės ukiai čia stambųs. Vidutinis ukininkas skaitos tas, kuris valdo 200 ha. žemės ir toksai ukininkas, kad ir darydamas didelę apyvartą, didelio pelno neturi. Mat be stokos drėgmės, čia esama kenksmingų javams vabzdžių, o kad nuo jų apsisaugotų yra reikalingos begalinės išlaidos, kurios negreit yra padengiamos. Čia plačiai yra išsivystęs žemės nuomavimas. Nuoma parastai imama javais arba gyvuliais. Geriau verstis yra gyvulininkyste, bet, visa tai priklauso nuo gyvulių vertės.

Stambiuos žemės ukiuos darbininkai geriau uždirba, kaip pramonės šakose. Bendrai Argentinoj žemės ukis yra gerai pastatytas, bet tik vietomis.

Nors žemės ukis Argentinoj aukštai pakilęs, bet bendrai visas kraštas žemos kulturos. Nors miestai, o kai kur ir stambųs ukiai turi elektros šviesą, bet jų gyventojai daugumoj yra tamsųs. Nors automobiliai keliais užia, žmonės gerai apsirėdę, bet jų dvasios turtas menkas. Viskas tik iš pavirčiaus gražiai žibančiai atrodo.

Moters jokiam politiniam ir visuomeniniam gyvenime nedalyvauja, ne visuomet jos net į puotas kviečiamos. Vieton teatrų čia gerai žydi imtynės, boksai, futbolas ir tt. Spaudoj visuomet plačiai aprašoma kokios nors rungtynės, o ne kurie nors kulturiniai laimėjimai. Laikraščių daug esama ir didelių, bet jie daugiausia tarnauja prekybos tikslams ir neturi rimto auklėjančio ir kulturinio pobudžio. Iš viso čia ispanų kultura turi paviršutinio pobudžio, nors ji savotiškai greit paveikia ateivius, kurie jos įtakai greit pasiduoda. Yra trys universitetai —Buenos-Airese, La Platoj ir Kordoboj. Mokslas visiems prieinamas ir pigus. Besimokinančių skaičius labai žymus. Daug yra inžinierių, gydytojų, juristų ir tt. Vietos mokyklas baigusiems visur duodama pirmenybė, bet anglų, o dalinai ir vokiečių pramonės žmonės, ar prekybos įstaigos priima tik savuosius. Argentinos gyventojų net į parastąjį darbą jie nelabai nori imti, o paėmę mažiau apmoka.

Visuos didesniuos miestuos, yra kinematografai ir koncertams salės. Muzika, kaip lygiai šokius ir sportą argentiniečiai labai mėgsta. Per tai artistai ir sportininkai gerai gyvena.

Socialinėj srityje čia veik jokių įstatymų nėra. Darbo išnaudojimas įstatymais nėra apdraustas. Šalia didelio turto, daug yra žmonių ir skurstančių. Kad ir didesnieji miestai centruose labai švariai ir gražiai atrodo, bet priemiesčiuose yra daug vargo ir skurdo. Kai iš kaimų bedarbiai suplaukia į miestus, tai visuomet kyla didelių riaušių ir kartais tvarkos dabotojai — policija nepajėgia riaušininkų numalšinti, neretai tik kariuomenei padedant tvarką palaikoma.

Kaip ir Brazilijoj ir čia visas gyvenimas paremtas išnaudojimu ir sukčiavimu, nors žmonių papročiai švelnesni ir nėra toki žiaurus, kaip Brazilijoj.

Buenos-Aires vienas žymiausių Argentinos miestas, kuris niekuo nesikiria nuo Europos didmiesčių. Bet jame labai plačiai išsivysčiusi paleistuvystė ir įvairiomis sukčiavimo kontoromis knibždėte knibžda. Nors policija jas ir stropiai seka, betgi jų visų susekti negali.

Kitų valstybių vyriausybės savo išeiviais yra susirupinę. Turi čia savo atstovus, mėgina kolonistams užpirkti žemės ir stengiasi jų likimu rupintis. Iki šiol musiškės vyriausybės dar tuo klausimu nieko nėra padaryta, nors žmonės ir šimtais čia keliauja. —J. Vlks.

["L. U."]

Mažiau, bet daugiau.

Tas profesorius kalba septyniomis kalbomis.

—Bet jo žmona kalba tik viena kalba ir suvaldo jį.

Senelis (baras). Jųs, nudienės mergiotės, nieko šiandien nebemokate padaryti. Man rodos, Maryte, tu nei nežinai, kam adata reikalinga?

—Senelyti, adatos reikalingos gramofonui groti!

CUNARD
(Per Angliją)
Į Lietuvą
sumažinta kaina 3 klesos sugrąžintinių laivakorčių
Į Kauną ir atgal ant
Berengaria ir
Aquitania $215
Mauretania $211
Į Liepoją ir atgal šiais laivais $186
Į Lietuvą greitu laiku. Išplaukimai kas Seredą. Keleiviai nepiliečiai įleidžimi be kvotos varžymų. Visi 3 klsos keleiviai turi kamb. Neprilygstamas švarumas. Puikus maistas. Kreipkitės prie vietos agentų ar į
CUNARD LINE
140 N. Dearbor St., Chicago.

Turkiškos, Rusiškos Sulfurinės Vanos Ir Elektrikinis Gydymas

Treatmentai visokių ligų, rumatizmo, nervų atitaisymo, šalčio ir taip toliaus, su elektriniais prietaisais.

Mineralinės, sulferinės vanos duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.

Moterų Skyrius atdaras Utarninkais nuo 8 iki 12 val. nakties. Kambariai del pergulėjimo.

A. F. CZESNA
1657 W. 45th St.
Kampas Paulina Street
Atdara dieną ir naktį
Phone Boulevard 4552

ATYDAI ŠEIMININKIŲ!!!

Po Velykų Galutinas Išpardavimas

Štai yra kai kurie specialai del šio išpardavimo

Varnišis galionui	$1
Sieninė popiera	6c roleliui ir augščiau
Grynas Linseed Oil galionui	$1
Alyvas White Lead	$12.75 už 100 svarų

Visas tavoras garantuotas
Specialiai tiktai šiam mėnesiui

Kenas rakandų valytojo dykai prie kiekvieno pirkinio už $1 ar daugiau

SAMUEL HELMAN
Pardavinėtojai
PAINTS, WALL PAPER, BRUSHES, VARNISHES, ETC.
1421 So. Halsted Street Phone Canal 5063

Nedžiovinti, Apdžiovinti, Suprosyti SKALBINIAI

Telefonuokite Humboldt 1331

WONDER WEST WASH LAUNDRY
LIETUVIŲ SKALBYKLA
ALBINAS VERBYLA, Manager
2435 N. Western Ave.

Peoples Furniture Co.

Išdirbėjai Dailiausių Seklyčioms Setų, Taipgi savo setų dirbtuvėje darome ir ant užsakymų.

Šiuose didžiausiose Lietuvių Krautuvėse Chicagoje, Visuomet rasite platų pasirinkimą naujausių madų, geresnio padarymo, Pianų, Radiolų, Rakandų, Kaurų, Pečių ir visų kitų namams reikmenų už prieinamesnę kainą. — Su pilnai patenkinančiu patarnavimu.

Lengvųs mėnesiniai išmokėjimai

TWO LARGE STORES · The Peoples Furniture Co. · FURNITURE FOR BETTER HOME

4177-83 Archer Ave., Lafayette 3171 — M. KEZES, Vedėjas
1922-32 So. Halsted St. Canal 6982 — J. NAKROSIS, Vedėjas

SVEIKATA TAI TURTAS IR LAIME

Per ilgą laiką aš sirgau ir tik buvau suvargęs, nuslabęs, kad net ir gyventi buvo atsibodę, kiek uždirbdavau tai visą daktarams

Mane kankino vidurių nedirbimas pilvelio nuslabnėjimas, skilvio nemalimas ir nervai; skaudėdavo galva, po krutine, strėnas ir t. t. neturėjau apetito ir neskanius atsirugimus; abelnai buvau visai suvargęs.

Matydamas, kad niekur negaunu pagelbos, ėmiau tyrinėti pats. Ir man tiek pasisekė surasti vaistus, vardu SALUTES BITTERIS VYNAS ir į 6 mėnesius palikau sveikas ir tvirtas, ir dabar ir išmokėdavau, ir buvau pristygęs vilties, kad bepasveiksiu.

čionai aš pasirodau visuomenei; taipgi yra tukstančiai žmonių pasveikę nuo SALUTES BITTERIO VYNO ir dėkavoja jo Geradėjystei.

Taipgi veliju ir jums, kurie tik norite buti sveiki ir tvirti, tai naudokite SALUTES BITTERĮ ir jums suteiks sveikatą, sudrutins vidurius ir prašalins galvos, pokrutinės ir strėnų skaudėjimą ir abelnai visus nesmagumus prašalins, ir suteiks gerą apetitą, miegą ir tvirtumą raumenų (muskulų), taipgi yra labai naudingi nuo influenzos ir nuo kitų ligų. Pertai jį gali visur laikyt ir pardavinėti, kaip aptiekose, ir tam panašiose vietose. Kaina 1 bonka $1.00, 12 bonkų $9.00. Siunčiant į kitus miestus už vieną bonką $1.25, o už 12 bonkų $11.00.

Reikalaukite aptiekose ir tam panašiose vietose, o jei negali gauti, tai reikalauk tiesiai iš Salutes Manufacturing Co. Taipgi norėdami greit aplaikyti siųskite sykiu su užsakymu ir Money Order del padengimo lėšų viršui nurodyta kaina, o mes aplaikę, tuoj prisiųsime del tamstų reikalaujamų gydnolių.

PASARGA: Prisiųskit tikrą ir aiškų savo antrašą ir adresuokit taip:

SALUTES MANUFACTURING CO.
616 W. 31st Street, Chicago, Ill., Tel. Boulevard 7351

MALT TONIC — EXTRA PALE SPECIALIS ALUS

Del žindamų motinų. Nei vienas negali buti be

MALT TONIC'O
arba
Extra Pale Alaus

Jis yra rekomenduojamas per

Dr.B.McNicholas

Prašykite savo groserninko arba aptiekoriaus, jeigu jie negali suteikti, tuomet pašaukite

FREDERICK BROS.
Boulevard 2538 — 811 W. 37th St., Chicago

Del aplinkinių miestelių kreipkitės prie St. Bartkus, Indiana Harbor. Telephone Indiana Harbor 1627
3824 Deodor St., Indiana Harbor, Indiana

IŠ NEW YORKO TIESIAI KLAIPEDON IŠPLAUKIA LIETUVOS VYČIŲ

EKSKURSIJA

BIRŽELIO (JUNE) 14 d., 1927 m.

BALTIKO AMERIKOS LAIVU "LITUANIA"

Smagesnės kelionės Lietuvon ir patogesnio laiko už šitą niekas šįmet neturės. Del savo patogumo ir del pakėlimo lietuvių vardo keliaukite su mineta eskursija.

Baltiko Amerikos linija viska pritaiko taip, kad įtikti lietuviams.

Laiko visai nedaug beliko, todel ketinantieji vykti, turi pasiskubinti su vietos užsisakimu ir dokumentų gavimu.

Turime dar truputį vietos ir kas bus pirmesnis, tas gaus geresnę vietą-kajutą ant laivo.

Del platesnių informacijų kreipkitės tuojaus pas:

PAUL BALTUTIS & COMPANY
901 West 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Yards 4669

Dekretas civilizacijos tarmozavimui

Plačiai ir giliai apsvarstęs civilizacijos kursą sviete, Padaužų kabinetas su tautos vadu priešakyj atrado, kad civilizacijos kilimas ir plėtimasi darosi vis sunkesniu vežimu narodui, todel nutarta ją tarmozuoti. Visa idiotų partija, į kurią susispietė ir bolševikai, ir klerikalai, ir fašistai ir kuri yra skaitlingiausia partija sviete, bus pakviesta prie darbo.

Kad idiotai suprastų, kodel Padaužos nutarė užkirsti kelią civilizacijai, tapo nutarta įtikinti juos idiotiškais argumentais.

Bolševikams jau senai įrodė jų kalbėtojai ir laikraščiai, kad viskas, kas vadinasi civilizacija, yra kapitalizmo padaras, todel jie jau senai kovoja prieš civilizaciją. Klerikalai irgi jau ganėtinai yra išaiškinę savo sekėjams, kad civilizacija yra velnio padaras. Fašistams ir aiškinti nereikia, nes jie iš prigimties proto pamišimą turi.

Kad da aiškiau butų, kalbėsišime pavyzdžiais.

Gyvena žmogus miške lapą užsiklijavęs ir yra laimingas. Nereikia jam saugotis automobilių, strytkarių, orlaivių, nereikia gadinti akių knygų ir laikraščių skaitymui; nereikia nieko žinoti apie teises ir įstatymus; nė muziejų, nė teatro, nė mokyklos, nė madų, nė skustuvo, nė laikrodėlio jam nereikia. Politikos, parlamentai jam nežinomi. Kapitalistai jo neerzina, o nuo musių ir vuodų pats šiaip-taip apsiblaško. Meldžiasi Dievui tokis žmogus ir viskas. Bet užėjo civilizacija. Išvijo jį žmogų iš miško. Privertė jį puoštis, skustis, švarintis, su kitais žmonėmis tartis, nuo visokių vežimų saugotis, bėgioti, įstatymus pildyti, ekonomiją ir politiką suprasti, mokyklą lankyti, įvairias įstaigas kurti. Taip sakant, kąs diena vis keblesnėn padėtin žmogus stumiamas. Nekurie da pajėgia orientuotis, o kitų priversti buvo susirašyti į bolševikų, klerikalų ir fašistų partijas ir galų gale susilieti į vieną idiotų partiją kovai prieš civilizaciją su jos demokratija.

Taigi pamatę, kad civilizacijos greita liga suidiotino tiek daug svieto ir kad idiotai gali apvaldyti da daugiau šalių, negu jau yra apvaldę (omenyje turime Rusiją, Italiją, Ispaniją ir Lietuvą), mes nutarėme uždėti tarmozą ant civilizacijos. Reikalui esant užpakalinių reikalų ministeris ir atgal ją pastums; žodžiu, reguliuosime ją taip, kad žmonės spėtų ją sekti, o netaptų užklupti iš netyčių, kas maža proto žmogų sumaišo ir padaro idiotu. Taigi, gerbiamieji idiotai, tarmozas bus uždėtas del jusų labo, jusų gelbėjimui.

Šitą dekretą turi perspausdinti visi komunistų, klerikalų ir fašistų laikraščiai.

—Padaužų Kabinetas.

Bliofo Draugija

Žinokite visi geri žmonės, kad Padaužos šituo dekretu įsteigia bliofo draugiją, į kurią priimsime visus bliofininkus. Tuo tarpu reikia jums paaiškinti kas tie bliofininkai. Tai paprasti pliečiai, kurie kalba, kalba, bet nieko nepasako. Dar aiškiau: jie tauzija visokius niekus ir tais niekais mėgina pateisinti savo veikimus.

Kartais bliofininkai arba blioferiai mėgina rašyti. Tada tai jau nukenčia popiera ir skaitytojai. Antai ponas Širvydas ir ponelis Karpavičiukas rašo, rašo ir rašo, bet visi juodviejų raštai yra grynas bliofas. Jiedu del didelių raštų išėjo iš krašto...

Musų išeivijoje turime ir daugiau blioferių-ilgaliežuvių kurie vadinasi ir kitokiais vardais: fašistai, darbiečiai, bolševikai, krikščionys demokratai arba klerikalai. Žinoma, ne visi jie moka raštu bliofuoti, bet savu liežuviu, tai visi bliofuoja.

Tai-gi, dabar jau aišku lame dalykas. Už tai Padaužos ir nutarė sutverti jiems sosaidę. Vienok į tą sosaidę bus priimami tiktai tie blioferiai, kurie yra pramokę kankinti popierą ir pustyti atramentą. Tai, vadinasi, bus druko blioferiai, arba literatiški blioferiai.

Dar tikrai nežinome, ale jau numatyta šitokia jiems valdyba: prezidentas Širvydas senis, raštininkas mažiukas Karpavičiukas, o organizatorium ketiname paskirti vieną iš bolševikų pisorių, bet dar nesutinkame, kuris butų tinkamesnis. Visi vienu stipriu balsu nutarėme, kad Karpavičiuko gazieta butų šitos sosaidės organu, ale senis Širvydas užsispyrė savo gazietą paimti už organą. Tai, tur but, reikės balsuoti slaptai arba viešai, o gal but atsistojimu. Bobos šiame balsavime nedalyvaus —jos ėmė ir atsisakė.

Apie tolesnį draugijos veikimą, jums praneš Padaužų korespondentas, kada čėso turės.

—P. P.

Iš politiško pasaulio

Anomis dienomis anglai nutraukė ryšį, kuris juos rišo su rusais. Ryšį nutraukti yra labai lengvas dalykas, jeigu jis nedrutas. Šiaudiniai ryšiai yra gana druti, bet kai sudžiusta, tai jie labai trapus ir, žinoma, kiek smarkiau timptelėjus truksta. Jeigu jau nutruko, tai sumegsti gan sunku ypač jei šiaudai buva supuvę, iš kurių ryšys buva padarytas. Bet tai menkniekis del ryšio kito. Vienok bolševikai, nežinia kodel, labai išsigando del to ryšio trukimo. Jie sako, kad net faituotis gal reikės del ryšių. Bet juk kas čia tokio. Bolševikams karan ejti, tai tiek reiškia, kiek man į pikniką važiuoti, tai yra "good time" turėti. Tik tas išsirengimas iš namų yra sunkus. Mat, piknike negali gerai pasilinksminti, jeigu pinigų neturi; bolševikai negalės gerai faituotis su anglais, jeigu jie neturės pinigų.

Taigi karui reikia pinigų. Kur jų gauti? Geriausia, tai užtraukti vidaus paskolą. Maskviškiai Rusijoj jau užtraukė dvi vidaus paskolas. Eina gandų, kad ir lietuviškieji Amerikos bolševikai žada traukti "vidaus paskolą". Ta paskola eis paprastu senu budu, tai yra bus rengiamos prakalbos ir pinigai aukų pavidale bus renkami. Musiškių bolševikų "vidaus paskola" skirsis tuo nuo maskviškių, kad maskviškiai žada paskolą grąžinti ir procentus mokėti, o musiškiai duos daug daugiau—jie žada visą pasaulį atiduoti skolininkams, kai kapitalizmas išties kojas.

Kad gauti paskolos bolševikai išnaudoja net negyvuosius ir stato Lietuvą ant licitacijos. Per Decoration dieną ant lietuviškų tautiškų kapų Chicagoj, bolševikai dalino lapelius antgalviu, "Lietuva eina ant licitacijos". Toks jų pasakymas tiek reiškia, kiek reikštų pasakymas "Mėnulis eina ant licitacijos". Jeigu jųs pamatytumėt tokį pagarsinimą, tai tikrai pamanytumėt, kad tie žmonės, kurie taip garsinasi tikrai kandidatuoja į Tauragę ar Kalvariją. (Šiuose miestuose yra bepročių seminarija).

Taigi bolševikai kelia "vidaus paskolą" gan idiotiškais budais.

TELEGRAMA. Praneša iš Norvegijos, kad įsitempė Norvegijos ir Maskvos ryšiai. Šitas ryšių įtempimas kilo del bolševikų nusavinimo Norvegijos silkių. Buvo šitaip. Norvegai prisigaudė silkių Baltijos juroj ir sukrovė jas į wėrauzę. Bolševikai atplaukę rado silkes ir nusavinę pasaulinės revoliucijos labui, susikrovė į savo laivus ir nusivežė jas. Dabar ryšiai tarp tų dviejų šalių labai įsitempė. Bolševikai mano, kad buržujai nevalgo silkių, tad ir nusavino jas.

PADAUŽŲ RESPUBLIKA PAREIŠKIA VISAM PASAULIUI, kad kai del santykių bolševikų su anglais, laikysis neitrališkai. Musų Respublika visuomet geidė taikos, žinoma geidžia ir dabar. Ir todel laikysis griežto neitraliteto, taigi nesikiš į jų pačių reikalus. Vienok Padaužos nori priminti ypač bolševikams, kad jie nepakęs nusavinimo silkių, ką bolševikai padarė su norvegais. Padaužos neleis bolševikams kelti "vidaus paskokolą" savo teritorijoj, neigi leis statyti kitas valstybes ant licitacijos. Prisilaikydami griežto neitraliteto, Padaužos neleis bolševikų nei kitų kariaujančių šalių laivų per savo teritoriją važiuoti, nei jų kariuomenių žygiuoti per savo vandenis.

Padaužų Respublikos
Tautos Vadas,
Vidaus Reikalų Ministeris.
(parašai).

EXTRA. Chicago. Dr. Gratčiunas išgelbėjo žmogaus gyvybę, o Kaulakis laimėjo "bunko" partėj B. V. D. Kuris jų daugiau laimėjo?

Anąsyk vienas žmogus pasakė: "Jeigu nebutų studentų, tai nebutų nei žioplių". Nejaugi iš studentų išsivysto žiopliai? Jeigu taip, tai musų civilizacija eina užpakalin. Dac ol.—P.

Musų pačių reikalais

Mes vyrai mėgstame pakalbėti apie moteris, tai vienas dalykas, o jau vienas Padaužų filizofas sykį yra rašęs apie moteris, tai antras dalykas. Jis pasakė šit kaip: moteris proto neturi. Ir kad įrodžius šitą faktą, jis nukalbėjo šit kaip: vyras bolševikas, tai ir jo pati bolševikė; vyras katalikas, tai ir jo pati davatka; bernas pasižadėjo vesti mergą ir atmeta savo įsitikinimus, o ima mąstyti ir kalbėti taip, kaip jos jaunikis protauja. Niekas su Padaužų filosofu į disputus nestojo— reiškia visi pritarė, kad jis tiesą kalba.

Išėję šitiek mokslo, mes galime toliau kalbėti apie savo pačių reikalus.

Pirmojoj vietoj pastatysime Laisvės redaktorių Paukštį. Bet aš manau, praleisime jį, nes buvo ten bolševikų nesusipratimų ir jis savo pačios neteko. Ar jis turi kitą kokią pačią, musų reistruose šitas dalykas neužrašytas. Taipgi neužrašyta, kuris kitas bolševikas jo pačią atėmė, ar niekas neatėmė, irgi nejrašyta.

Kitas Laisvės redaktorius Vidikas vienos pačios neteko jau senai, pirmiau, negu jis bėgo iš Philadelphijos per surpaipes, kad valdžios agentas nepagautų. Bet jo pirmoji pati dar sveika ir gyva. Ar jis turėjo ir ar turi jų daugiau, pas mus neužrašyta.

Kaip pasisekė buvusiam ar mažu da ir esančiam Laisvės manažeriui Undžiui su jo pačia, irgi tik korto rekorduose mažu užrašyta, nes šito keiso chronikos neveda Padaužų pišorius.

Slaunas bolševikų kalbėtojas, kuris kalba iš kozyrų ir pirštų ir kuris ėsdavo kiaulės smegenis, kad tapus protingesniu, pats turėtų surengti spyčių apie savo pirmąją pačią. Ar jis dabar ženotas ir ar yra turėjęs daugiau, negu pirmąją pačią, musų pišorius irgi neužrašė. Tik tiek užrašyta, kad ji da gyva.

Glauniausias Vilnies redaktorius Angdriulis buvo nelaimingesnis už kitus savo partijos tavorščius, nes jo pirmoji pati mirė, bet jis pasiėmė kitą pačią, kurią pirma turėjo Navickas. Navickas daugiau nesiženija.

Kitas Vilnies redaktorius Strazdas velyk pats tepaaiškina apie savo šeimyniškus reikalus, nes aš nedrįstu jo kritikuoti.

Apie Martynus, Zones ir kitus mažesnio rango bolševikus ir jų pačių reikalus nerašysiu, nes nesutilptų ant popieros.

Daugiau informacijų bus išimta iš archivo kitą kartą.

—Archirėjus.

Ką šnekėjo dėdė Raulas su Nykštuku

Dėdė Raulas. Ką gi, tu vaike, mislini? Kada tu eisi spaviedzin? Ar gi tau jau negana latravoc. Nebijai nei Dzievo, nei valdžios. Patubdzis tavį kadu in turmų arba sušaudzis.

Nykštukas. Ką gi, dėde, aš taip blogo darau, kad mane net šaudyti reikia? Juk aš sukilimų nerengiu.

D. R. Va tau! Ar gi dar mažai šelmysčių pridarei. Šmeiži visas vožnas asabas, išnevožiji dukaunas. Anų dzienų ėmei ir parašei, kad musų prabaščius mirė. Visi Baltrušaičio giminės kap paduki atlakė jo skarbų dalycis, o čia žiuri, kad jis kap burokas raudonas ir mirc nei nemislina. Ar gi tai gražu tep žmones suvedzioc?

N. Dėde, kad nei tu, nei jostie giminės nesuprato...

D. R. Na gerai! Bet pasakyk tu man, kam tu rašai apie tų jaunų kunigėlį, kų pas daraktoriaus pačių vaikščioja. Ar tai ne bliuznerstva? In sudų tavį gali paduoc, in katorgų pasodyc. Tai smertelnas griekas. Tucj turėtai cic ir išsispaviedoc.

N. Gana jau, dėde, gana. Kur tu matei taip mano parašyta. Tur but nesupratai?

D. R. Kų, tu mane už durnų laikai? Tavo Kote buvo virozniai apie tai parašyta. Kam tau kišti savo triskatikį, kiba ir be tavi kas to nežino; kam tau tokius reikalus in kokių tik gazietų pėckok. Kap tau nesarmata?

N. Na jau, dėde, tu savo kalba daugiau griešini, nei tas kunigėlis pas svetimą pačią vaikščiodamas. Pasakyk geriaus, kas pas tave naujo?

D. R. Klausyk, tavoršiau, tu kaip matis svieto vyras, pasakyk man kokių parapijų dabar užima Krupavičius? Kvackas iš jo kunigėlis. Kad tep, Dzievulis duotų, jis in musų parapijų ateitų.

N. Še tau, kad norėjai! Jis dar nori but ministeriu ir dar didesniu, bet ne tavo kvailoj parapijoj sėdėti.

D. R. Va kap! O aš mislinau jį pas mus parsipravodzic.

N. Nenusimink, bus laikas ir jį turėsi.

D. R. Praudų sakai. Geriau einam pas Zingerį padarysim po čerkelį žinai, anų dzien Merkinėj buvau užėjis pas Leizarkį Joske; sutikau Jurų, Ježučkį ir Vinckų, ot išsidrožėm; paskum pas Vincų su teta alaus dar užsipundinom. Kvacką iš jos boba. Paužėm kap per šventų Rokų. Einam.

N. Ne, žinai, neisiu; pasikviesk, geriaus, Jusevičių iš Miklusėnų. Lik sveikas!

"Dzukas".

Studentų medikų žininai.

Kadangi busimieji krikščioniški daktarai yra nutarę neduoti busimiem žydiškiem dakaram piaustyti anatomikume krikščioniškų lavonų, ir kadangi žydai tuo tarpu gera valia remiršta, tad, kad nenutraukti mokslo darbų, med. stud. žydai kreipėsi į Kauno skerdyklas su prašymu skubiai papiauti keletą atliekamų žydų.

ILGO LAIKO PATYRIMAS

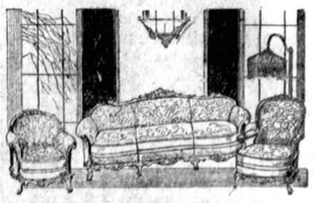

Norėdami įsigyti naujausios rųšies geriausio padarymo seklyčios setų, turite eiti prie paties dirbėjo, o šitas, tai yra musų amatas per daugelį metų ir labai žinomas. Mes atliekam darbą geriausiai, duodam geriausį materiolą. Parduodam visokius rakandus žemomis kainomis ir patarnavimas geriausis.

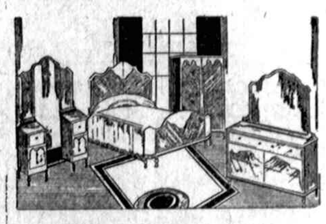

GLOBE FURNITURE & UPHOLSTERING CO.
6637 So. Halsted St.

Baltiko Amerikos Linija
OFICIALĖ LINIJA
LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOS
PRANEŠA KAD DIDŽIAUSIA EKSKURSIJA ŠĮ METĄ
—ĮVYKS—
Laivu "Lituania" iš New Yorko Birželio 14
Tiesiai į Klaipėdą

Tie kurie negali pasinaudot virš minėta VYČIŲ ekskursija, turi dą vieną progą išvažiuoti
Stačiai į Klaipėdą
šią vasarą su "NAUJIENŲ" iš Chicagos ar BALTUŠKOS iš Wilkes Barre ekskusijoms laivu
"LITUANIA" 19 Liepos-July, 1927

VAŽIUOKIT ŠĮ PAVASARĮ Į LIETUVĄ SU AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMU, KUR JAUNIMAS TEN GYVUMAS, TEN SMAGUMAS.

IŠPILDYKIT TOS ŠIRDIES TROŠKIMUS, PAMATYKIT SAVO TĖVYNĘ, BROLIUS, SESERIS IR GIMINES.

Ką akimis žmogus pamatai, tai amžinai neužmiršti

Kainos stačiai į Klaipėdą:
Trečia kliasa $107
Turistine trečia $117

Kainos į Klaipėdą ir atgal:
Trečia kliasa $181
Turistine $196

Revenue Tax ir Head Tax Atskirum

Aukščiau minėtos ekskursijos reikalais kreipkitės pas savo vietinį agentą:

Paul Baltutis & Co.	901 West 33rd St., Chicago, Ill.
Central Mfg. Dist. Bank	1112 West 35th St., Chicago, Ill.
Jno P. Ewald	841 West 33rd St., Chicago, Ill.
S. L. Fabian	809 West 35th St., Chicago, Ill.
Vinc. Milaslewic	1723 West 47th St., Chicago, Ill.
Naujienos	1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Frank L. Savickas	726 West 18th St., Chicago, Ill.
V. M. Stulpinas & Co.	3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Universal State Bank	3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Jno F. Zolp	4559 So. Paulina St., Chicago, Ill.

BALTIC AMERICA LINE, 120 N. LaSalle St., Chicago, Ill.

V. M. STULPINAS & CO.
Atstovauja visas Laivų Linijas Parduoda laivakortes ant visų laivų, ir ant visų laivų plaukiančių tiesiog
Į KLAIPĖDĄ
Žemos kainos, geriausias patarnavimas. Parupina pasportus, pagryžimo permitus, ir farmerių affidavitus, bei kitus dokumentus.
Rašykit arba kreipkitės pas:
V. M. STULPINAS & CO.
3255 So. Halsted Street
Chicago, Ill.
Yards 6062
— Notary Public —

SERGANTI ŽMONĖS!
Dr. Ross patarimas yra dykai del jusų
Jųs esate kviečiamas pasinaudoti iš tos progos. Per daugelį metų. Dr. Ross yra pasekmingai išgydęs Chroniškos, Nervų, Kraujo, Odos, Inkstų, Puslės ir Visas Slapumo Ligas. Del gydymo tų ligų Dr. Ross vartoja geriausius Amerikos ir Europos metodus. Jo atpigintos kainos už medikolį patarnavimą yra Per Pusę negu pabrastai.
IN-MO-RAY THERAPY

apsaugoja nuo pirmlaikinio pasenimo, sugrąžina jaunystės vikrumą ir prailgina kiekvienam naudingą gyvenimą. Jos sustiprinina vikrumą ir priduoda vyriškumą silpniems specialistas vyrams. Grynas kraujas ir stiprųs nervai yra svarbųs faktoriai del sveikatos. Atsišaukit šiandien. Visų ligų paslaptys niekam neišduodamos.
Vyrų priėmimo kambarys 506 — Moterų priėmimo kambarys 508.
DR. B. M. ROSS
35 South Dearborn St.,
Kampas Monroe Street, Chicago,
Crilly Building
Imkit elevatorių iki penkto augšto.
Ofiso valandos kasdien nuo 10 ryto iki 5 vakare. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 po piet. Panedėlyj, Utarninke ir Seredoj nuo 10 r. iki 8 v.

PINIGAI PASIUNČIAMI GREITAI Į LIETUVĄ IR KITAS EUROPOS ŠALIS
3% Mokamas Ant Taupimo Atskaitų
Komercialės Atskaitos Pageidaujamos
Parsiduoda Augštos Rųšies Pirmi Morgičiai Ir Gold Bondsai, Nešanti 6%
Pasirenduokite Apsaugos Dėžutę Musų Saugiuose Vaultuose. Kainos $3.00 Ir Augščiau.
Atviras nuo 9 ryto iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 ryto iki 8 vakare. Utarninko vakarais nuo 6 iki 8 valandos
J. J. KRASOWSKAS
Vedėjas naujo biznio departmento
South West Trust and Savings Bank
35th Street, Archer and Hoyne Avenues
Chicago
Valstijos Bankas po Chicagos Clearing House Priežiura
TURTAS VIRŠ $5,750,000.00

ARCHER FURNITURE

Kam reikalinga pirkti rakandų, tai lankydami kitas krautuves, atsilankykit ir į musų krautuvę ir dirbtuvę. Pas mus pirkdami sutaupysit daug pinigų, nes mes patys frontinius setus išdirbam. Pas mus pirkdami tikrai sutaupysit daug pinigų. Mes agentų ir dykunų neužlaikom. Mes patys sunkiai dirbame, tai ir draugų sunkiai uždirbtus pinigus norim sutaupyti.

ADAM SCHAFF PIANUS PARDUODAM

Mes dirbam setus ant užsakymo, vartojam materiolą tvirtą ir gerą, turim didelį pasirinkimą. Tai meldžiame atsilankyt ir persitikrint pas mus. Katrie čia yra pirkę visi džiaugiasi ir kas pirks, bus užganėdintas. Vieta gerai žinoma, Jokantų name, Archer, Francisco ir Richmond St.

ARCHER FURNITURE
JUOZAPAS KAZIKAITIS, Savininkas
4140 Archer Avenue
Phone Lafayette 9733